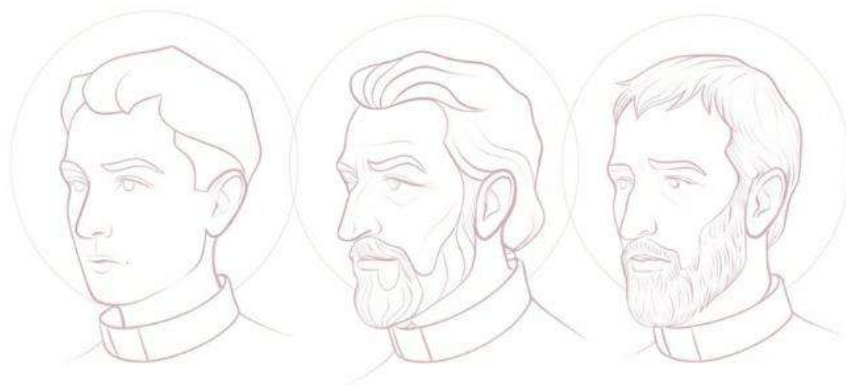

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ZÁKLADNÚ ŠKOLU

Moderná katolícka škola

Dobrá škola, dobré meno a dobré správy

VZDELÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLA A PREDKLADATEĽ

Predkladateľ	Spojená škola sv. Košických mučeníkov
Organizačná zložka	Základná škola sv. Košických mučeníkov – 1. stupeň
Adresa	Čordákova 50, 040 23 Košice
IČO	35561548
Riaditeľ školy	RNDr. Milan Koščo, PhD., MBA, LL.D.
Kontakt (tel.)	+421 911 872 801
E-mail	riaditel@gkmke.sk

ZRIAĐOVATEĽ

Zriaďovateľ	Košická arcidiecéza
Adresa	Hlavná 28, 041 83 Košice
Kontakt	055 / 622 87 27

PARAMETRE PROGRAMU

Názov vzdelávacieho programu	Moderná katolícka škola
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Platnosť dokumentu	1. 9. 2026
Dátum vydania	25. 8. 2026
Dátum schválenia	25. 8. 2026

Školský vzdelávací program je vypracovaný podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie schváleného ministrom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140 s platnosťou od 1.9.2024, v súlade s Dodatkom č. 1 schváleným pod číslom 2023/10619:9-C2140 s účinnosťou od 10.10.2023, v súlade s Dodatkom č. 2 schváleným pod číslom 2024/13599:1-C2141 s účinnosťou od 1.9.2024, v súlade s Dodatkom č. 3 schváleným pod číslom 2025/7937:1-C2141 s účinnosťou od 1.5.2025, v súlade s Dodatkom č. 4 schváleným pod číslom 2026/10555:3-A3610 s účinnosťou od 1.3.2026 a v súlade s Dodatkom č. 5 schváleným pod číslom 2026/10555:5-A3610 s účinnosťou od 1.9.2026.

Tento dokument je platný pre žiakov základnej školy, ktorí v školskom roku 2026/2027 nastúpili do prvého ročníka základnej školy.

.....

RNDr. Milan Koščo, PhD., MBA, LL.D.

riaditeľ

Obsah

ÚVOD	1
1. CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	8
2. PROFIL ABSOLVENTA	12
3. CHARAKTERISTIKA ODBORU VZDELÁVANIA A JEHO DĹŽKA	14
4. STUPNE VZDELANIA	15
5. FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	16
6. VZDELÁVACIE OBLASTI	19
7. VZDELÁVACIE ŠTANDARDY.....	19
8. UČEBNÝ PLÁN	20
9. VYUČOVACÍ JAZYK.....	22
10. SYSTÉM PODPORY ŽIAKOV S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA.....	23
11. OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA CUDZINCŮV	23
12. VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI.....	24
13. HODNOTENIE ŽIAKOV V ZÁKLADNOM VZDELÁVANÍ.....	28
14. STRATÉGIA DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE ŠKOLY	31
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	33
PRÍLOHY	34

ÚVOD

Dnešný svet je svetom výziev a rýchlo sa meniacich podmienok. V súčasnosti deti vyrastajú v odlišnom svete ako generácie pred nimi. Odpovedajú na rôzne podnety a stoja pred nimi mnohoraké príležitosti a výzvy. Majú prístup k virtuálnemu svetu, žijú v globalizovanom prostredí. Je to ich veľká výhoda, ale zároveň ohrozenie v súvislosti s množstvom informácií ale aj dezinformácií. Čaká ich budúcnosť, ktorá bude dynamická, no súčasne málo predvídateľná. Preto musíme deti pripravovať na túto neistú a rýchlo sa meniacu budúcnosť. Škola musí reflektovať na tento rýchlo sa meniaci svet a pružne reagovať na zmeny v našej spoločnosti. Ak sa mení život v spoločnosti, musí sa meniť aj spôsob výchovy a vzdelávania našich detí tak, aby boli pripravené pre život.

1.1. Charakteristika školy

Spojená škola sv. Košických mučeníkov bola zriadená rozhodnutím zriaďovateľa Rímskokatolícka cirkev, Arcibiskupstvo Košice, na základe zriaďovacej listiny zo dňa 10.3.2004 a bola zaradená do siete škôl a školských zariadení s účinnosťou **od 1.7.2004**.

V súčasnosti má Spojená škola tieto organizačné zložky:

- **Gymnázium sv. Košických mučeníkov**
- **Základná škola sv. Košických mučeníkov**
- **Materská škola sv. Košických mučeníkov**
- **Základná umelecká škola sv. Košických mučeníkov**

a školské zariadenia:

- **Školský klub detí ako súčasť Spojenej školy sv. Košických mučeníkov**
- **Centrum voľného času ako súčasť Spojenej školy sv. Košických mučeníkov**
- **Školská kuchyňa a školská jedáleň pri Spojenej škole sv. Košických mučeníkov**

Organizačné zložky materská škola, základná škola a gymnázium sú plne organizované.

Škola sa nachádza na sídlisku KVP v peknom a tichom prostredí, obklopená areálom so športoviskami, s výhľadom na okolitú prírodu.

1.2. Charakteristika Základnej školy sv. Košických mučeníkov

Základná škola poskytuje výchovu a vzdelávanie žiakom vo vo veku plnenia školskej dochádzky v zmysle platnej legislatívy a školských zákonov.

Základnú školu sv. Košických mučeníkov navštevujú žiaci po dovŕšení šiesteho roku svojho života. Školu navštevujú žiaci zo sídliska KVP, z ostatných častí Košíc a z blízkeho okolia. Väčšinu žiakov prvého ročníka základnej školy tvoria žiaci, ktorí absolvovali Materskú školu sv. Košických mučeníkov.

Vďaka optimálnemu počtu žiakov v triedach majú pedagógovia väčší priestor na prácu s talentovanými žiakmi. Žiaci dosahujú výborné výsledky na súťažiach a v olympiádach. Škola má bohaté skúsenosti aj so vzdelávaním žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ako aj podpornými opatreniami, ktorí aj napriek svojmu handicapu dosahujú primerané výsledky a dobre sa uplatňujú aj na zvolených stredných školách.

Pedagogickí zamestnanci základnej školy je plne kvalifikovaní. Medzi učiteľmi vládne vzájomná úcta i úcta k žiakom. Učitelia vytvárajú také podmienky, aby sa každý žiak cítil prijatý a v bezpečí a aby všetci žiaci cítili radosť z učenia, z poznávania nového. V celom výchovno- vzdelávacom procese dbajú na výchovu charakteru a vôle žiakov.

Učitelia školy sú väčšinou absolventi prírodovedeckých, filozofických a pedagogických fakúlt, samostatní pedagogickí zamestnanci s prvými aj druhými atestáciami. Učitelia rozširujú, zdokonaľujú a obnovujú svoje odborné spôsobilosti a zručnosti v rámci aktualizáčnych, inovačných vzdelávaní obsiahnutých v pláne profesijného rozvoja.

Profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov má veľký dopad na celkovú úroveň kvality výchovno-vzdelávacieho procesu.

1.3. Vzdelávanie pre 21. storočie

Vzdelávacie prostredie

Vzdelávanie pre 21.storočie je založené na základnom kresťanskom pilieri, na ktorý sa pripájajú, navzájom so sebou súvisia a prelínajú sa ďalšie tri piliere školy:

Kresťanská identita školy

Kresťanské hodnoty predstavujú jeden z hlavných pilierov výchovno-vzdelávacieho programu našej školy. Prenikajú do celého jej života, formujú kultúru školy a tvoria základ vzťahov, správania sa i každodenného konania všetkých členov školského spoločenstva. Žiakov vedieme k úcte k Bohu a k blížnemu, k pravdivosti, zodpovednosti, odpusteniu, solidarite, vzájomnej pomoci a službe druhým.

Duchovný život školy rozvíjame prostredníctvom spoločnej rannej modlitby, pravidelných svätých omší a triednych svätých omší, na ktorých príprave a priebehu sa aktívne podieľajú aj žiaci. Jednotlivé triedy pripravujú pobožnosti krížovej cesty a zapájajú sa do spoločnej modlitby svätého ruženca. Významnou súčasťou života školy je tiež vianočná akadémia, ktorá žiakom približuje posolstvo narodenia Ježiša Krista a zároveň vytvára priestor na rozvoj ich tvorivosti, spolupráce a talentu.

Vo vzdelávaní venujeme osobitnú pozornosť poznávaniu života svätých ako príkladov viery a kresťanského spôsobu života. Žiakov oboznamujeme aj s duchovným a historickým odkazom troch košických mučeníkov. Posilnená časová dotácia katolíckeho náboženstva umožňuje prehĺbovať vedomosti žiakov o kresťanskej viere, rozvíjať ich duchovný život a viesť ich k uplatňovaniu evanjeliových hodnôt v každodenných situáciách.

Kresťanský charakter školy sa prejavuje nielen v duchovných a vzdelávacích aktivitách, ale aj v celkovej kultúre školy. Dôraz kladieme na slušné a ohľaduplné správanie, kultivovanú komunikáciu, rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a primeranú kultúru obliekania. Naším cieľom je vytvárať bezpečné a prijímajúce spoločenstvo, v ktorom sa vzdelávanie spája s formovaním charakteru a žiaci sú vedení k zodpovednému životu v duchu kresťanských hodnôt.

Inkluzívna škola

Naša škola je otvorená rozmanitosti, vzájomnému porozumeniu a prijatiu každého jednotlivca. Súčasťou inkluzívneho prostredia našej školy je fungujúci školský podporný tím, ktorý poskytuje odbornú pomoc predovšetkým žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Na základe individuálnych potrieb žiakov navrhuje, nastavuje, realizuje a pravidelne vyhodnocuje podporné opatrenia, ktorých cieľom je vytvoriť každému žiakovi vhodné podmienky na vzdelávanie, osobnostný rozvoj a začlenenie do školského kolektívu.

Podporu žiakom poskytujú školská špeciálna pedagogička, psychológovia a pedagogickí asistenti, ktorí úzko spolupracujú s učiteľmi, vedením školy a zákonnými zástupcami žiakov. Pedagogickí asistenti pomáhajú žiakom prekonávať prekážky vo výchovno-vzdelávacom procese, podporujú ich samostatnosť a napomáhajú ich aktívnemu zapájaniu do života triedy a školy.

Pri identifikovaní potrieb žiakov a zabezpečovaní primeranej odbornej starostlivosti spolupracujeme s centrami poradenstva a prevencie a ďalšími odbornými pracoviskami. Dôležitou súčasťou našej práce je včasné zachytenie ťažkostí, individuálny prístup, pravidelná komunikácia s rodinou a priebežné hodnotenie účinnosti poskytovanej podpory. Naším cieľom je vytvárať bezpečné, rešpektujúce a prijímajúce prostredie, v ktorom má každý žiak možnosť rozvíjať svoj potenciál a zažívať úspech.

Pozornosť venujeme aj talentovaným a nadaným žiakom. Podporujeme ich rozvoj a motivujeme ich zapájať sa do vedomostných súťaží, ako sú Pytagoriáda, Maxík, Všetkovedko, Matematický klokan či English Star, Ypsilon, do športových podujatí - futbalový turnaj o pohár starostu KVP, športový turnaj o pohár starostu KVP vo vybíjanej, Mc Donald´s cup, školský maratón, ako aj do umeleckých súťaží, medzi ktoré patria A slovo bolo u Boha, Šaliarsky Maľko, Hviezdoslavov Kubín, Slávik Slovenska, Dominikova vianočná pieseň a rôzne výtvarné súťaže, napr. Najkrajší sen, Vesmír očami detí, Veselý dopravný prostriedok, Naši smetiari - naši hrdinovia, Vianočná pohľadnica, Dúha a i. Všetci žiaci sa zároveň podieľajú na príprave kultúrnych programov a školských podujatí, akými sú Deň matiek, vianočné programy, posedenie so starými rodičmi, imatrikulácia prvákov či rozlúčka so štvrtákmi.

Našou ambíciou je, aby bežnou súčasťou dňa bol smiech a humor.

Zelená škola

V súlade s požiadavkami vzdelávania pre 21. storočie vedíme žiakov k environmentálnej zodpovednosti, k uvedomenému vzťahu k prírode a k aktívnej ochrane životného prostredia. Učíme ich vnímať dôsledky ľudskej činnosti, rozumne využívať prírodné zdroje a svojím každodenným správaním prispievať k udržateľnosti života na Zemi. Starostlivosť o stvorený svet zároveň chápeme ako prirodzenú súčasť kresťanskej zodpovednosti človeka za spoločné dobro a za dary, ktoré mu boli zverené.

Environmentálne vzdelávanie prepájame s praktickými činnosťami a každodenným životom školy. V každej triede triedime odpad, zapájame sa do Európskeho týždňa mobility a organizujeme zber papiera, SABI viečok a použitých batérií. Prostredníctvom týchto aktivít si žiaci osvojujú správne návyky, učia sa predchádzať vzniku odpadu a chápať význam jeho triedenia, opätovného využívania a recyklácie.

Naši starší žiaci sú zapojení do projektu **Online Eko Vzdelávanie**, v rámci ktorého si rozširujú vedomosti a kompetencie v oblasti ochrany životného prostredia a udržateľného spôsobu života. Získané poznatky a skúsenosti pravidelne sprostredkujú mladším žiakom prostredníctvom spoločných aktivít, rozhovorov, prezentácií a praktických úloh. Takéto rovesnícke učenie posilňuje spoluprácu medzi vekovými skupinami, zodpovednosť starších žiakov a prirodzený záujem mladších detí o environmentálne témy.

Pri príležitosti Dňa Zeme pripravujeme tematické vzdelávacie a tvorivé aktivity a spoločne sa podieľame na úprave okolia školy. Vo výchovno-vzdelávacom procese využívame aj prírodné prostredie v blízkosti školy, najmä lúky a chránené územia. Prostredníctvom vychádzok, bádateľských a poznávacích aktivít, výletov či čítania v prírode rozvíjame u žiakov všímavosť, kritické myslenie a schopnosť učiť sa v reálnom prostredí.

Naším cieľom je formovať žiakov, ktorí si uvedomujú hodnotu prírody, správajú sa k nej s úctou a dokážu prijímať zodpovedné rozhodnutia. Vedíme ich k tomu, aby ochranu životného prostredia nevnímali len ako školskú tému, ale ako prirodzenú súčasť svojho každodenného života a služby spoločnému dobru.

Digitálna škola

Podporujeme účelné, efektívne a bezpečné používanie digitálnych technológií. Škola disponuje kvalitnou optickou infraštruktúrou a mnohé triedy sú vybavené interaktívnym televízorom. Učitelia majú k dispozícii notebooky, ktoré pravidelne využívajú vo vyučovacom procese. Na opakovanie, precvičovanie a upevňovanie učiva používame vzdelávaciu platformu SmartBooks.

Informatiku vyučujeme v osobitnej miestnosti vybavenej notebookmi, slúchadlami a interaktívnym televízorom. Platformu EduPage využívame na komunikáciu s rodičmi, poskytovanie informácií o výchovno-vzdelávacích výsledkoch, evidenciu známok, vedenie pedagogickej dokumentácie, zabezpečenie stravovania aj ďalšie organizačné záležitosti súvisiace s chodom školy a potrebami žiakov.

Prepojené školské spoločenstvo

Naša škola je súčasťou vzájomne prepojeného vzdelávacieho spoločenstva, ktoré zahŕňa materskú školu, základnú školu, gymnázium a základnú umeleckú školu. Toto spojenie umožňuje plynulý prechod žiakov medzi jednotlivými stupňami vzdelávania, spoluprácu pedagogických zamestnancov, výmenu skúseností a organizovanie spoločných vzdelávacích, duchovných, kultúrnych a umeleckých aktivít. Vytvárame tak podnetné a súdržné prostredie, ktoré podporuje všestranný rozvoj žiakov v duchu kresťanských hodnôt.

Žiak - učiteľ - rodič

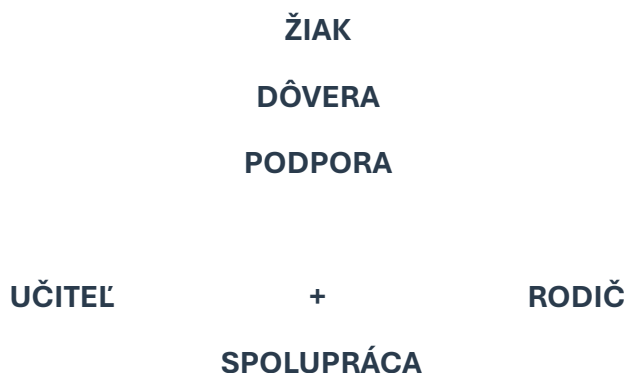
Spolupráca medzi žiakom, učiteľom a rodičom je jedným zo základných pilierov výchovno-vzdelávacieho procesu našej školy. Je založená na vzájomnej dôvere, úcte, otvorenej komunikácii a spoločnej zodpovednosti za rozvoj dieťaťa. V prostredí katolíckej školy vychádza z kresťanského chápania jedinečnosti a dôstojnosti každého človeka.

Žiak je aktívnym účastníkom vzdelávania a postupne preberá zodpovednosť za svoje učenie, správanie a osobnostný rast. Vedíme ho k tomu, aby dokázal reflektovať a opísať svoje myšlienkové postupy, stratégie učenia a spôsoby riešenia úloh. Rozvíjaním metakognície a metaučenia zdokonaľuje svoju schopnosť učiť sa, uvedomuje si vlastný potenciál a prijíma zodpovednosť za svoj rozvoj. Zároveň je podporovaný v tom, aby svoje uvažovanie, rozhodovanie a konanie vedome posudzoval v súlade s kresťanskými a etickými hodnotami. Učiteľ ho sprevádza na ceste poznávania, vytvára bezpečné a inkluzívne prostredie a rozvíja jeho samostatnosť, kritické a tvorivé

myslenie, spoluprácu i schopnosť využívať poznatky v praktickom živote. Svojím osobným príkladom zároveň sprostredkúva kresťanské, etické a morálne hodnoty.

Rodič, resp. zákonný zástupca je prirodzeným partnerom školy a aktívne sa podieľa na podpore vzdelávania i tvorbe školského spoločenstva. Spoluprácu s rodinou uskutočňujeme prostredníctvom osobných stretnutí, konzultácií za účasti žiaka, rodičovských stretnutí, online a telefonickú komunikáciu. Rodičia, starí rodičia a ďalší rodinní príslušníci sa zapájajú aj do školských podujatí, komunitných aktivít a zveľaďovania školského prostredia.

Dôležitá je tiež spolupráca pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí si pravidelne vymieňajú informácie, skúsenosti a osvedčené postupy. Spoločným cieľom je vytvárať bezpečné a podnetné spoločenstvo, ktoré podporuje celostný rozvoj žiaka, zmysluplné učenie a uplatňovanie získaných vedomostí v každodennom živote.

Vízia vzdelávania pre 21. storočie

Vízia našej školy je postavená na presvedčení, že dobrá škola je miestom, kde sa kvalitné vzdelávanie spája s výchovou, hodnotami, vzťahmi a zodpovednosťou. Chceme byť školou, ktorá má dobré meno, vytvára dobré správy a svojím pôsobením prináša nádej a pozitívnu skúsenosť žiakom, rodičom, zamestnancom i širšej komunite.

Naše smerovanie vyjadrujú tri základné piliere – **Dobrá škola, Dobré meno a Dobré správy**. Ich napĺňanie konkretizujú nasledujúce princípy a oblasti:

- Profesionalita
- Angažovanosť
- Konštruktivnosť
- Rešpektovanie autorít
- Viac ako lokálna škola

- Organizačné zložky nie sú štátom v štáte
- Flexibilita a ústretovosť
- Rešpektovanie cieľov organizácie, katolíckej vierouky
- Účasť v mnohých projektoch
- Hľadanie riešení
- Šírenie nádeje
- Položiť pevné základy, na ktorých sa dá ďalej stavať celý život.
- Myslieť nielen rozumom, ale i srdcom.
- Učíme (sa) samostatne myslieť a zodpovedne konať na základe hodnôt, vedomostí a dát.

Misia školy:

- Základná škola svätých Košických mučeníkov, jedinečná svojím prístupom a zameraním je otvorená žiakom a rodičom, hľadajúcim zážitkové vyučovanie a bezpečnú komunitu podporujúcu rozvoj kultivovanej osobnosti. Pedagógovia sú žiakom partnermi, sprievodcami a mentormi vo svete vedomostí a poznania. Našou snahou je výchova a vzdelávanie pre život a budúcnosť, rozvoj kľúčových kompetencií a životných zručností, rozvoj mäkkých zručností a budovanie charakteru, zmysluplne využívajúc podporu digitálnych technológií vo výučbe s úmyslom pripraviť žiakov na život s AI (umelou inteligenciou).
- Základné vzdelávanie poskytuje ucelené a komplexné základy všeobecného vzdelania, ktoré dáva všetkým žiakom predpoklady na porozumenie životu, osvojenie nástrojov učenia sa a základnej orientácie vo svete. Poskytuje základy kultúrnej gramotnosti a podporuje motiváciu k ďalšiemu vzdelávaniu a celoživotnému učeniu sa.

1. CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ťažiskom výchovy a vzdelávania v našej katolíckej škole je celostný rozvoj osobnosti žiaka a jeho príprava na zodpovedný a zmysluplný život v dynamickej spoločnosti 21. storočia. Usilujeme sa rozvíjať jeho poznanie, schopnosti, charakter, duchovný život a kresťanské hodnoty, pričom ho vedieme k úcte k ľudskej dôstojnosti, k tradíciám, kultúrnemu dedičstvu a k ochrane stvoreného sveta. Vzdelávanie chápeme ako proces, ktorý prepája nadobúdanie vedomostí s osobnostným rastom, sebareflexiou, sebahodnotením a schopnosťou neustále sa učiť a rozvíjať svoj potenciál.

Naším cieľom je, aby žiak získal komunikačné, sociálne, digitálne a občianske kompetencie potrebné pre každodenný život. Vedíme ho ku kritickému a tvorivému mysleniu, k rozlišovaniu pravdivých informácií od dezinformácií a k bezpečnému, etickému a účelnému používaniu digitálnych technológií. Podporujeme jeho schopnosť pružne reagovať na nové situácie, samostatne i tímovo riešiť problémy, niesť zodpovednosť za svoje rozhodnutia a využívať získané poznatky v praktickom živote.

V súlade s kresťanským poslaním školy pripravujeme žiakov na aktívnu účasť na živote rodiny, školy, Cirkvi a širšej komunity. Rozvíjame v nich spoluprácu, solidaritu, ohľaduplnosť, službu druhým a ochotu prispievať svojimi schopnosťami k spoločnému dobru. Naším zámerom je formovať samostatného, zodpovedného a hodnotovo ukotveného človeka, ktorý pozná svoje dary, dokáže ich ďalej rozvíjať a využívať v prospech seba aj ostatných.

1.4. Strategické ciele výchovy a vzdelávania

Základné vzdelávanie poskytuje ucelené a komplexné základy všeobecného vzdelania, ktoré dáva všetkým žiakom predpoklady porozumieť životu, osvojiť si nástroje učenia sa a základnej orientácie vo svete. Poskytuje základy kultúrnej gramotnosti a podporuje motiváciu k ďalšiemu vzdelávaniu a celoživotnému učeniu sa.

Považujeme za strategické, aby každý žiak:

1. získal rozvinutú všestrannú a funkčnú gramotnosť v súlade s požiadavkami spoločnosti, vedel ju uplatniť v každodennom osobnom a spoločenskom živote a pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb,
2. mal vybudovaný základný hodnotovo-kultúrny rámec svojej osobnosti, ktorý ho orientuje a sprevádza pri plánovaní a dosahovaní individuálnych životných cieľov, ako aj pri participácii na širších spoločenských, kultúrnych a globálnych aktivitách,

3. získať reálne vedomie o vlastnom osobnostnom potenciáli pre svoj ďalší vzdelávací rast a celostný rozvoj.

Strategické ciele výchovy a vzdelávania sú dosahované využívaním aktivity žiaka, chápaním učiteľa ako sprievodcu a ich vzťah a interakciu viesť na inkluzívnej platforme.

Na platforme AKTÍVNY ŽIAK sa škola snaží:

- Rozvíjať sociálnu a emocionálnu gramotnosť žiakov a podporovať metakognitívne poznanie a reguláciu učenia sa, rozvíja charakter, sociálne a emocionálne kompetencie žiakov.
- Rozvíjať kritické myslenie, argumentáciu a schopnosť riešiť problémy využívaním disponibilných hodín matematiky v 5. a 9. ročníku a implementovaním úloh zameraných na vyššie myšlienkové procesy.
- Podporovať aktívne učenie sa žiakov vo všetkých vzdelávacích oblastiach v každom ročníku zvyšovaním podielu vyučovacích hodín realizovaných aktivizujúcimi metódami, bádáním, skupinovú prácou a zavedením blokového vyučovania v konkrétnych predmetoch.
- Rozvíjať digitálnu gramotnosť žiakov s využitím digitálnych technológií a AI ako aj priebežne implementovať aktuálne trendy s dôrazom na bezpečné používanie.
- Uplatňovať jazykové zručnosti v rôznych predmetoch v triedach, kde pedagóg vyučuje anglický jazyk v kombinácii s iným predmetom.
- Viesť žiakov k prijímaniu a využívaniu spätnej väzby zavedením slovného hodnotenia v 1. cykle vo všetkých predmetoch, kombinovaného hodnotenia v 2. cykle a posilňovať ich vnútornú motiváciu formatívnym hodnotením a využívaním hodnotiaceho portfólia vo všetkých ročníkoch. Pri hodnotení žiakov vychádzať zo vzdelávacích štandardov s rešpektovaním individuálneho pokroku žiaka.

Na platforme UČITEĽ AKO SPRIEVODCA sa škola snaží:

- Vytvárať podmienky pre aktívne učenie sa žiakov využívaním aktivizujúcich metód, bádateľsky orientovaného vyučovania a blokovej organizácie vyučovania.
- Rozvíjať sociálne, emocionálne a metakognitívne kompetencie žiakov a podporovať ich samostatnosť a zodpovednosť za učenie sa.
- Integrovať digitálne technológie, prácu s AI a aktuálne technologické trendy do vyučovacieho procesu so zameraním na ich zmysluplné a bezpečné využívanie, v súlade so Stratégiou digitálnej transformácie školy (viď 13. kapitola).

- Rozvíjať jazykové kompetencie žiakov a implementovať ich v súlade s personálnymi podmienkami školy.
- Podporovať profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov podľa plánov profesijného rozvoja prostredníctvom aktualizčných, inovačných a špecializačných vzdelávaní a spolupráce s RCPU, NIVAM a ďalšími inštitúciami.
- Posilňovať spoluprácu s rodičmi realizáciou minimálne jedného netradičného rodičovského spoločenstva v každej triede počas školského roka s aktívnou účasťou rodičov.
- Prehlbovať reflexiu a sebareflexiu pedagogických zamestnancov realizáciou vzájomných otvorených hodín so zameraním na zdieľanie dobrej praxe.
- Zlepšovať materiálno-technické podmienky vyučovania v odborných učebniach prírodovedných predmetov (BIO, FYZ, CHE) na realizáciu zážitkového a bádateľského vyučovania pri delení žiakov.

Na platforme INKLUZÍVNE PROSTREDIE sa škola snaží:

- Vytvárať inkluzívne prostredie, v ktorom každý žiak preukazuje pokrok primeraný svojim individuálnym možnostiam a dosahuje úspech vo vzdelávaní pri zabezpečení rovného prístupu ku kvalitnému učeniu sa prostredníctvom **systematického sledovania individuálneho vzdelávacieho pokroku a nastavovania primeraných opatrení.**
- Uplatňovať systém podporných opatrení tak, aby žiaci so špecifickými potrebami aktívne participovali na vyučovaní a dosahovali plánované vzdelávacie výstupy v spolupráci so Školským podporným tímom a CPP.

1.5. Konkrétne ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom základného vzdelávania prvého stupňa je, aby každý žiak:

- rozvíjal všestrannú gramotnosť vo všetkých oblastiach komunikácie:
 - o Jazyková a komunikačná gramotnosť: správne a zrozumiteľne komunikovať s okolím, viesť diskusiu, počúvať a vyjadriť názor
 - o Matematická gramotnosť: aplikovať matematické postupy, myslenie v bežných životných situáciách, rozumieť a správne vyhodnotiť použitie číselných aplikácií

- o Informačná gramotnosť: hľadať, posúdiť, overiť, použiť informácie z online prostredia, premyslene a cielene využívať dostupnú informačnú technológiu, poznať riziká zneužitia a spôsoby ochrany súkromia
 - o Prírodovedná gramotnosť: poznať zdroje pochádzajúce z prírody potrebné pre život, ich využitie, limity a viesť k zodpovednosti za rozhodnutia a činy, ktoré vplývajú na kolobeh života v prírode
 - o Spoločensko-vedná gramotnosť: podporovať chuť bádať, objavovať, hľadať odpovede, nebáť sa klásť otázky, konštruktívne a kriticky myslieť, nebáť sa robiť chyby pri hľadaní postupov, rozširovať vlastné hranice
 - o Technická a praktická gramotnosť: spoznať vlastné kvality, danosti, pracovať, zlepšovať sa, v súlade s osobnostnými a charakterovými vlastnosťami, hľadať užitočnosť nielen pre seba, ale vidieť jej význam v spoločnosti
 - o Zdravotná a pohybová gramotnosť: zdravým životným štýlom prispieť ku kvalitnému životu
 - o Umelecká gramotnosť: viesť k láske k umeniu ako takého, rešpektovať individualitu v umeleckom prežívaní a vyjadrovaní
- **získal vzťah k domovu a hodnotám** prostredníctvom poznávania svojej obce, regiónu a Slovenska ako svojej domoviny, budoval si k nim pozitívny vzťah a vytváral si povedomie o hodnotách, ktoré sú dôležité pre jeho osobný i spoločenský život. Za dôležité považujeme vzdelávanie a výchovu v bezpečnom prostredí založenom na princípe rodinného kruhu, rozvíjanie celoživotných zručností a postupné osvojovanie si pravidiel spolužitia v spoločnosti. Žiaka vedíme k tomu, aby sa dokázal aktívne a zodpovedne zapájať do kultúrneho a spoločenského života svojho okolia,
 - **nadobudol kritické myslenie** prostredníctvom prvkov vysoko efektívneho učenia, uplatňovania mozgovo-kompatibilných princípov vo vzdelávaní, podpory rôznych foriem inteligencie a personalizácie učenia. Rozvíjame schopnosť žiakov nachádzať súvislosti, rozlišovať podstatné od nepodstatného a rešpektovať rôznorodosť nielen v procese učenia, ale aj pri vyjadrovaní vlastného názoru. Podporujeme logické uvažovanie, prepájanie rôznych informácií a skúseností s novými poznatkami a zároveň vedíme žiakov k premýšľaniu o svojom mieste v živote a o tom, akým spôsobom môžu byť svojimi schopnosťami a konaním prospešní pre ostatných,
 - **bol schopný využiť tradičné v prospech moderného** ako dôležitú životnú zručnosť, ktorú rozvíjame v každodennom školskom živote a podporujeme jej uplatňovanie aj v bežných životných situáciách. Žiaka vedíme k tomu, aby dokázal vnímať a vyhodnocovať prínosy i

možné negatíva technológií, ktoré ho obklopujú, a aby ich vedel využívať správnym, zodpovedným a účelným spôsobom. Pochopenie vzájomného prepojenia života, vedomostí a zručností získaných v škole považujeme za významný základ pre orientáciu v živote a postupné smerovanie k osobným životným cieľom,

- **získal reálne vedomie o vlastnom osobnostnom potenciáli** a jeho možnostiach pre ďalší osobnostný rast a rozvoj. Prostredníctvom sebaznania, sebahodnotenia a stanovovania primeraných osobných cieľov vedieme žiaka k úsiliu dosahovať svoj najlepší osobný výkon a k ochote pracovať na vlastnom rozvoji v súlade s jeho charakterovými vlastnosťami a cnosťami.

Ciele sa dosahujú prostredníctvom:

- a) vytvárania a upevňovania kultúry a étosu školy,
- b) vyučovania zameraného na nadobúdanie doménových a prierezových gramotností,
- c) spolupráce s externým prostredím a neformálnym vzdelávaním.

Vymedzenie gramotností a ich gradačná postupnosť sú prílohou štátneho vzdelávacieho programu.

2. PROFIL ABSOLVENTA

Profil absolventa prvého cyklu vychádza z presvedčenia, že vzdelávanie a výchova tvoria jeden celok. Naším cieľom je, aby absolvent získal potrebné vedomosti a zručnosti, rozvíjal svoj osobnostný potenciál a zároveň si vytváral pevný charakter a hodnotový základ vychádzajúci z kresťanskej viery. Chceme, aby bol samostatne mysliacim, zodpovedným a aktívnym človekom, ktorý dokáže svoje schopnosti využívať v prospech seba, druhých i spoločnosti.

Žiak má byť po absolvovaní prvého stupňa základného vzdelávania spôsobilý:

- **poznať a orientovať sa** vo svojej obci, regióne a krajine, vnímať ich ako svoj domov, poznať svoje korene a vytvárať si k nim pozitívny a zodpovedný vzťah. Svoju identitu buduje na vedomí vlastnej hodnoty a dôstojnosti každého človeka,
- **riadiť sa hodnotovým systémom** založeným na pravde, úcte, láske, tolerancii a odpustení. Dokáže vyjadriť svoje pocity, myšlienky a názory, počúvať druhých, rešpektovať ich odlišnosť a usilovať sa o pravdivé a dobré riešenia v každodenných situáciách,
- **kriticky myslieť a rozvíjať vlastný potenciál**, prepájať informácie a skúsenosti z rôznych oblastí, posudzovať ich význam a získané vedomosti využívať v bežnom živote. Dokáže primerane svojmu veku rozlišovať medzi dobrým a nesprávnym konaním a pri rozhodovaní sa opierať o svoje svedomie a osvojované hodnoty,

- **komunikovať a spolupracovať**, primerane vyjadrovať svoje myšlienky a potreby, aktívne počúvať a podieľať sa na spoločnom riešení úloh. Má základy komunikácie v cudzom jazyku a zároveň si osvojuje kultúru dialógu založenú na úcte a prijatí druhého človeka,
- **rozvíjať základné gramotnosti**, najmä čitateľskú, pisateľskú, matematickú, prírodovednú, digitálnu a kultúrnu, a získané vedomosti a zručnosti využívať zodpovedne v každodennom živote. Uvedomuje si hodnotu poznania a učí sa vnímať svet ako priestor, za ktorý človek nesie zodpovednosť,
- **prepájať tradičné hodnoty s moderným svetom**, zodpovedne využívať technológie a informácie, vnímať ich prínosy i riziká a dokázať ich používať tak, aby slúžili dobru človeka, vzťahom a spoločnosti,
- **aktívne sa podieľať na živote komunity**, rozvíjať spoločensko-kultúrne povedomie, chrániť a zveľaďovať svoje okolie a podľa svojich schopností prispievať k spoločnému dobru. Učí sa vnímať potreby druhých, ochotne pomáhať a chápať službu druhému ako prirodzenú súčasť života,
- **poznávať svoje schopnosti a možnosti**, prijímať seba ako jedinečnú osobnosť, pracovať na svojom rozvoji, primerane sa hodnotiť a usilovať sa o svoj najlepší osobný výkon. Rozvíjať vlastnosti a cnosti, ktoré mu pomáhajú byť usilovným, svedomitým, samostatným a zodpovedným človekom,
- **spoznávať cestu viery v Boha a budovať vzťah k Ježišovi Kristovi**, primerane svojmu veku objavovať význam modlitby, sviatostí a života v spoločenstve Cirkvi. Vníma liturgický rok ako súčasť života školy a svojej viery a učí sa prepájať vieru s každodenným životom,
- **žiť v pravde podľa svojho svedomia a konať dobro**, rozlišovať medzi dobrom a zlom, priznať si chybu, usilovať sa o nápravu a byť čestným a statočným človekom. V každodenných vzťahoch rozvíja lásku, úctu, odpustenie, empatiu a ochotu pomáhať druhým,
- **vytvárať si zodpovedný vzťah k človeku, rodine a životu**, vnímať rodinu ako prirodzené miesto lásky, prijatia a vzájomnej zodpovednosti. Primerane svojmu veku si osvojuje úctu k vlastnému telu i k druhému človeku a formuje si postoje k čistote, manželstvu a rodine v duchu kresťanských hodnôt.

3. CHARAKTERISTIKA ODBORU VZDELÁVANIA A JEHO DĹŽKA

Základné vzdelávanie je kľúčovým prvkom vzdelávacieho systému. Buduje sa na ňom základ osobnej, sociálnej, hodnotovo-kultúrnej a profesijnej spôsobilosti každého človeka v súlade s potrebami súčasnej spoločnosti, jej perspektívami, so zohľadnením regionálnych aj globálnych spoločenských požiadaviek a potrieb.

Zároveň formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami, podporuje utváranie jeho pozitívnych osobných identít. Základné vzdelávanie poskytuje žiakom šance nájsť a rozvinúť svoj potenciál, chápať vlastné prežívanie a regulovať svoje emócie, reflektovať svoje silné a slabé stránky pri plánovaní ďalšieho smerovania v živote, pochopiť a začať pracovať na svojich perspektívach v osobnom, občianskom i profesijnom živote. Základné vzdelávanie má deväť ročníkov. Vnútoraná štruktúra kurikula základného vzdelávania reflektuje potrebnú rôznorodosť vzdelávacích ciest žiakov a je usporiadaná do troch po sebe idúcich a na seba nadväzujúcich vzdelávacích cyklov. Prvý cyklus tvorí 1. až 3. ročník, druhý cyklus tvorí 4. až 5. ročník a tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník. Vzdelávacie štandardy jednotlivých cyklov stanovujú obsah vzdelávania a očakávané učebné výstupy na ich konci. Prvý a druhý cyklus spolu predstavujú prvý stupeň základnej školy a tretí cyklus predstavuje druhý stupeň. Dĺžka trvania prvého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je päť (5) rokov. Dĺžka trvania druhého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je štyri (4) roky.

Výchovno-vzdelávacie ciele školy na úrovni cyklov:

Prvý cyklus (1. – 3. ročník)

„Vykroč so mnou na cestu učenia“ – Ty mi pomôžeš.

Cieľom prvého cyklu je, aby žiak získal vzťah k učeniu sa, vytvoril si pracovné návyky a pracovný režim, aktívne sa zapájal do práce, využíval kreativitu pre zlepšovanie svojich myšlienok. Žiakom vytvára učiteľ bezpečné prostredie a podporu. Nosnou myšlienkou je, aby učiteľ bol pre žiaka sprievodcom a spolu s ním vykročil na cestu poznania od najbližšieho k vzdialenému, od známeho k neznámemu, od jednoduchého k zložitému.

V súlade s novým ŠVP sa v prvom cykle kladie dôraz na rozvoj základných gramotností – jazykovej a komunikačnej, matematickej, čitateľskej a vizuálnej, sociálnej a emocionálnej gramotnosti. Dôležitou súčasťou učenia je aj rozvoj metakognície, teda schopnosti premýšľať o vlastnom učení sa, pomenovať svoje pokroky a plánovať ďalšie kroky.

Každý rok prvého cyklu sa zameriava na konkrétne prostredie žiaka, v ktorom sa pohybuje.

Počas celého prvého cyklu je učenie organizované tak, aby žiaci získavali poznatky prostredníctvom skúmania, zážitku, pozorovania, rozhovoru, hry a praktických činností. Dôraz sa

kladie na vytváranie bezpečného a podporujúceho prostredia, v ktorom každý žiak zažíva úspech, rozvíja svoje silné stránky a učí sa rešpektovať rozmanitosť spolužiakov.

Žiaci sa pomocou učiteľa učia:

- Objavovať
- Tvoriť
- Spoznávať hodnoty
- Rozvíjať svoje zručnosti
- Spolupracovať a komunikovať
- Premýšľať o svojom učení a hodnotiť vlastný pokrok
- Preberať primeranú zodpovednosť za svoje učenie
- Využívať získané poznatky v každodenných situáciách

Vyučovanie ťažiskovo zabezpečuje učiteľ s aprobáciou na primárne vzdelávanie.

Učiteľ vystupuje ako sprievodca učením, vytvára príležitosti na aktívne učenie sa žiakov, podporuje ich samostatnosť, spoluprácu a poskytuje priebežnú spätnú väzbu orientovanú na rozvoj a pokrok každého žiaka.

4. STUPNE VZDELANIA

Základné vzdelanie sa člení na primárne vzdelanie a nižšie stredné vzdelanie.

Primárne vzdelanie (ISCED 1) a úroveň 1 Slovenského kvalifikačného rámca / Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 1) získava:

- žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka 2. cyklu základného vzdelávania;
- žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ktorý absolvoval posledný ročník základnej školy a nesplnil požiadavky minimálneho učebného výstupu;

Nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2) a úroveň 2 Slovenského kvalifikačného rámca / Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 2) získava:

- žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka 3. cyklu základného vzdelávania;
- žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ktorý absolvoval posledný ročník základnej školy a splnil požiadavky minimálneho učebného výstupu.

Podmienkou úspešného absolvovania vzdelávacieho programu na účely získania príslušného stupňa vzdelania sa považuje splnenie požiadaviek minimálneho učebného výstupu. Minimálny učebný výstup definuje kvalitatívnu úroveň vedomostí, zručností a postojov, ktorá predstavuje dolnú hranicu pri hodnotení umožňujúcu získať stupeň vzdelania a uchádzať sa o pokračovanie vo vzdelávaní v strednej škole.

5. FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Výchova a vzdelávanie v našej škole prebieha dennou formou štúdia. Vyučovanie sa začína o 7:50 hod. Vyučovanie prebieha formou blokov v kombinácii s klasickými vyučovacími hodinami a je zachovaná celková časová dotácia predmetu podľa učebného plánu. V súlade s § 2 ods. 5. vyhlášky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole vyučovacia hodina trvá 45 minút okrem vyučovacej hodiny počas popoludňajšieho vyučovania, ktorá trvá 40 minút. Šiesta a siedma vyučovacia hodina po prerokovaní pedagogickou radou trvá 40 minút, keďže ide o čas vyučovania po poludní.

Škola využíva ďalšie formy vyučovania ako outdoorové vyučovanie, tandemové vyučovanie, zážitkové vyučovanie a projektové vyučovanie...

5.1. Blokové vyučovanie

Blok - vyučovacia jednotka v triede, ktorá trvá 90 minút. Vyučovací deň tvoria dva popoludňajšie bloky po ktorých nasledujú 45 minútové hodiny.

Postavené je na prepájaní učiva a napĺňaní výkonových štandardov situáciami z reálneho života s činnosťami žiakov. Blokové vyučovanie v 1. a 2. cykle sa plánuje cez mapu mysle - tému dňa, kde sú úlohy integrované cez všetky predmety v jednom dni.

Téma je motivačná, aby naladila a vtiahla žiakov na aktívnu a objavnú činnosť, individuálnu prácu na zadanej aplikačnej úlohe, skupinovú prácu, prezentáciu individuálnej alebo skupinovej práce, spätnú väzbu formou sebahodnotenia aj slovného hodnotenia učiteľom.

5.2. 45 minútové vyučovacie hodiny

Využívajú sa v celej škole po druhom vyučovacom bloku od 11.20 hod. podľa platného rozvrhu hodín. Rozvrh hodín schvaľuje pedagogická rada.

5.3. Tandemové vyučovanie

Pri tandemovom vyučovaní vyučujú spolu dvaja pedagogickí zamestnanci, ktorí zároveň spolupracujú aj na plánovaní, realizácii a reflexii danej vyučovacej hodiny. Výhodou tohto

vyučovania je, že sa žiaci učia aktívne, výchovno-vzdelávací proces je dynamickejší s možnosťou individuálneho prístupu k žiakom. Žiaci zažívajú odbornú diskusiu, čím sa zároveň rozvíja ich kritické myslenie. Týmto vyučovaním sa rozvíjajú kompetencie učiteľov, ide u užšiu spoluprácu dvoch pedagogických zamestnancov. Využívame k tomu spravidla pedagogické asistentky, supervízorov alebo vychovávateľky ŠKD.

5.4. Outdoorové vyučovanie - vzdelávanie vo vonkajšom školskom prostredí

S cieľom kvalitatívneho zlepšenia výchovno-vzdelávacieho procesu sa škola zameria na využívanie troch hniezd outdoorového vyučovania na školskom dvore, ktoré sú prispôsobené na tento druh vyučovania. Jedná sa konkrétne o tematicky zameraný Eko domček, Bylinkovú záhradu a exteriérovú triedu. Využívajú sa prevažne na vyučovanie predmetov prírodovedného charakteru, no rovnako aj na vyučovanie ktoréhokoľvek vyučovacieho predmetu.

5.5. Exkurzie v rámci regiónu

Cieľom tematických exkurzií je bližšie spoznávať prostredie rôznych úradov, inštitúcií a organizácií v regióne, prepájať učenie so životom.

Tematické exkurzie : Polícia SR, Východoslovenská Galéria, Hvezdáreň

5.6. Zážitkové vyučovanie

Naším cieľom je posilniť rozvoj osobnosti, sebazpoznanie, lepšiu kooperáciu tímu, odhalenie silných a slabých miest tímovej práce, rozvoj kreativity a posilnenie spontánnosti. Prostredníctvom zážitku získajú žiaci vedomosti a zručnosti tak, aby si ich každý osvojil na celý život.

Formy zážitkového vyučovania:

- Spontánna výtvarná tvorba (napr. Deň Zeme, Deň vody ...),
- v druhom ročníku prvého cyklu na jednej hodine týždenne v predmete Človek a spoločnosť organizovať vychádzky so zameraním na orientáciu a spoznávanie blízkeho okolia ,
- Využitie tvorivej dramatiky vo vyučovaní (napr. bábkové divadlo, rolové hry, improvizácie, dialogizácia...),
- spolupráca s rodičmi (besedy s napr. včelárom, lesníkom, lekárom...),
- využitie zážitkovej učebne

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- a) v celom rozsahu vzdelávania pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody,¹
- b) v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu, vrátane žiakov so všeobecným intelektovým nadaním,²
- c) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu,³
- d) v rozsahu podľa rozhodnutia ministra školstva, vedy, výskumu a športu v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov,⁴
- e) v nevyhnutne potrebnom rozsahu, najviac však tri **mesiace**:
 - zo závažných organizačných dôvodov,
 - z technických dôvodov (napr. havária v budove školy, rekonštrukcia budovy školy),
 - z hygienicko-epidemiologických dôvodov, na základe nariadeného opatrenia príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva alebo
 - z iných dôvodov, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie detí a zamestnancov alebo môžu spôsobiť závažné škody na majetku.

Dištančné vzdelávanie je organizované bez priameho kontaktu učiteľa alebo odborného zamestnanca so žiakom, komunikáciou prostredníctvom dostupných komunikačných prostriedkov, najmä prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí.

¹ § 24 ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 245/2008 Z. z.

² § 2 písm. j), § 2 písm. p), § 7a, § 94 ods. 1 písm. b) druhý bod, § 103 ods. 2 a ods. 9 písm. i) zákona č. 245/2008 Z. z.

³ § 26 zákona č. 245/2008 Z. z.

⁴ § 150 ods. 8 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.

6. VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacia oblasť je základná jednotka obsahu vzdelávania a prostredníctvom nej sa aj postupne vymedzujú a naplňajú ciele všeobecného vzdelávania.

Jednotlivé vzdelávacie oblasti sú koncipované tak, že sú na úrovni cieľov a obsahu vzájomne prepojené a navzájom sa podporujú. Ciele vzdelávacích oblastí sú vymedzené ako okruhy vedomostí, zručností a postojov na konci jednotlivých vzdelávacích cyklov. Vymedzené ciele sú ďalej špecifikované cez detailnejšie vzdelávacie štandardy, ktoré vedú k ich dosiahnutiu.

Vzdelávacie oblasti sú v rámci štátneho vzdelávacieho programu rozpracované na jednotlivé vyučovacie predmety.

V prvom vzdelávacom cykle **sa uprednostňuje**, aby bol obsah vzdelávania integrovaný a vytváral možnosť pružnej organizácie vzdelávania, ktorá nemusí byť založená výlučne na predmetovo-hodinovom systéme, ale napríklad na blokovom či projektovom vyučovaní.

V druhom vzdelávacom cykle, ktorý je chápaný ako prechodový a adaptačný, **sa odporúča**, aby bol obsah vzdelávania integrovaný, vytvára sa možnosť kombinácie pružnej organizácie vyučovania s klasickým predmetovo-hodinovým princípom viazaným na vyučovanie jednotlivých predmetov.

V treťom cykle je **vytvorená možnosť** obsah vzdelávania integrovať tak, že niektoré vyučovacie predmety budú identické so vzdelávacou oblasťou alebo sa budú naďalej štruktúrovať do samostatných predmetov, aby si školy mohli vybrať možnosť, ktorá viac vyhovuje ich vízií a cieľom.

7. VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Vzdelávacie štandardy obsahujú širší súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a postojov, ktoré má žiak preukázať na konci každého cyklu v jednotlivých vzdelávacích oblastiach. Vzdelávacie štandardy sú vypracované v súlade s rámcovými učebnými plánmi a členia sa na výkonové a obsahové štandardy.

Výkonové štandardy, ktoré sú podrobnejším rozpracovaním cieľov vzdelávania, určujú optimálnu úroveň zručností a postojov, ktorú má žiak nadobudnúť. Výkonové štandardy majú rozdielne vlastnosti. Niektoré rastú počas všetkých troch vzdelávacích cyklov, a majú kvalitatívne gradačný a kumulatívny charakter. Iné sa dajú definitívne dosiahnuť v rámci jedného alebo dvoch cyklov alebo sa kumulatívne pridávajú ako nové v rámci jednotlivých cyklov.

Obsahové štandardy určujú okruhy činností, témy a pojmy, ktoré predstavujú obsahy vzdelávacej oblasti alebo vyučovacieho predmetu. Za obsahový štandard sa považuje nielen vecný obsah

vzdelávania (pojmy, vzťahy alebo procesy), ale aj aktivity, postupy, činnosti, ktoré sú súčasťou osvojovania obsahov a výrazne napomáhajú k dosahovaniu výkonových štandardov. Pojmy, ktoré má žiak ovládať aktívne, sú v obsahových štandardoch zvýraznené tučným písmom.

Vzdelávacie štandardy sú východiskom pre tvorbu učebných osnov školského vzdelávacieho programu. V učebných osnovách škola rozdelila obsah vzdelávania jednotlivých vzdelávacích oblastí do vyučovacích predmetov a do jednotlivých ročníkov v rámci cyklu v súlade s učebným plánom školy.

Charakteristiky vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov, vrátane ich obsahových a výkonových štandardov, sú v učebných osnovách podrobne rozpracované podľa jednotlivých ročníkov v rámci príslušných cyklov. Učebné osnovy sú uvedené v prílohe č. 1 tohto Školského vzdelávacieho programu (ŠkVP).

8. UČEBNÝ PLÁN

Učebný plán školy je spracovaný podľa rámcového učebného plánu pre základné školy, školy a triedy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s vyučovacím jazykom slovenským.

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vzdelávacích oblastí alebo vyučovacích predmetov pre jednotlivé vzdelávacie cykly. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) hodín, ktoré škola konkretizuje v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu.

Učebný plán Základná škola sv. Košických mučeníkov, Košice				
		1.cyklus		
Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1.	2.	3.
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8+1	8	8
	Anglický jazyk	1	1	3
Matematika a informatika	Matematika	4	4	4
	Informatika			1
Človek a príroda	Človek a príroda	0,5	1	1
Človek a spoločnosť	Človek a spoločnosť	0,5	2	1
	Náboženstvo rímsko-katolíckej cirkvi	1+1	1+ 1	1+ 1
Človek a svet práce	Človek a svet práce	1	1	1
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2
Sumár hodín (za cyklus bez disponibilných hodín)		64		
Volinečné (disponibilné) hodiny		3	2	1
Spolu za cyklus		70		
		1.	2.	3.
Časové dotácie v ročníkoch		22	23	25
Didaktické hry		1	1	1

Poznámky

Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín na vyučovanie jednotlivých predmetov sa uskutočňuje podľa vyhlášky o základnej škole § 3 ods. 1 až 4 vyhlášky č. 223/2022 Z. z. spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.

V 1. cykle sme posilnili výučbu Náboženstva rímskokatolíckej cirkvi o 1 hodinu týždenne.

V 1. a 2.ročníku sme zaviedli prvý cudzí jazyk - anglický jazyk v počte jedna hodina týždenne.

Podľa odporúčania pre školy k realizácii tretej hodiny vyučovacieho predmetu Telesná a športová výchova z augusta 2024 , v 1. a 2. ročníku posilňujeme pohybové aktivity žiakov zvýšenou vyučovacou hodinou Telenej a športovej výchovy prostredníctvom projektu Tréneri v školách, uskutočňovaním korčuľarskeho kurzu v prvom ročníku, lyžiarskeho kurzu v 2.ročníku a plaveckého kurzu v ročníku treťom, v ktorých daný výcvik trvá minimálne 30 hodín, a hodina výcviku trvá 45 minút.

Presný obsah aktívneho pohybu za týždeň v rámci školského klubu detí je uvedený vo výchovnom programe Školského klubu detí Organizácia výchovy a vzdelávania bod 3 a) rekreačné činnosti.

Časť obsahu vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb sa raz ročne vyučuje v každom ročníku prvého cyklu formou didaktických hier jedným vyučovacím dňom. Jeden vyučovací deň predstavuje v prvom cykle päť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb, slúžia na praktické osvojenie si učiva, najmä komponentu Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva.

Vyučovací predmet Človek a príroda pre prvý ročník, ktorý sa podľa učebného plánu základnej školy vyučuje jednu hodinu týždenne, teda 33 hodín ročne, zaraďujeme do rozvrhu hodín počas celého školského roka vyučovaný ako jednu vyučovaciu hodinu týždenne len v prvom polroku a vyučovací predmet Človek a spoločnosť, ktorý sa podľa učebného plánu základnej školy vyučuje jednu hodinu týždenne, teda 33 hodín ročne, zaraďujeme do rozvrhu hodín počas celého školského roka vyučovaný ako jednu vyučovaciu hodinu týždenne len v druhom polroku školského roka.

9. VYUČOVACÍ JAZYK

Vyučovacím jazykom v našej škole je slovenský jazyk, ktorý je základným prostriedkom vzdelávania, komunikácie a rozvoja jazykovej a komunikačnej gramotnosti žiakov. Dbáme na jeho správne, zrozumiteľné a kultivované používanie vo všetkých vzdelávacích oblastiach a v každodennej komunikácii. Súčasťou vzdelávania je aj osvojovanie si základov cudzieho jazyka a rozvíjanie schopnosti komunikovať s rešpektom k jazykovej a kultúrnej rozmanitosti.

10. SYSTÉM PODPORY ŽIAKOV S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

Škola vychádza z týchto zdrojov:

- Inklucentrum (<https://inklucentrum.sk>)
- Index inklúzie: Príručka na rozvoj škôl s dôrazom na inkluzívne hodnoty

(<https://epale.ec.europa.eu/system/files/2022-06/index-inkluzie.pdf#>)

- Školský podporný tím: Teoretický a praktický sprievodca (https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2023/01/MANUAL_SPT_web.pdf)
- Odborné materiály pre školy a zriaďovateľov k desegregácii
 - Metodická príručka desegregácie (<https://www.minedu.sk/data/att/b1e/32002.dfe3f4.pdf>)
 - Stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní (<https://www.minedu.sk/data/att/928/23120.ae7062.pdf>)

Priebežne aplikuje vo výchove a vzdelávaní vybrané prvky z týchto zdrojov. Kapitola bude podrobnejšie vypracovaná do 31. augusta 2027.

11. OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA CUDZINCOV

Pri výchove a vzdelávaní žiakov – cudzincov škola zohľadňuje ich individuálne výchovno-vzdelávacie potreby, predchádzajúce vzdelávanie, jazykové a kultúrne odlišnosti a aktuálnu životnú situáciu. Osobitnú pozornosť venujeme osvojovaniu si slovenského jazyka, ktorý je pre žiaka zároveň jazykom komunikácie a vzdelávania a vytvárame podmienky na jeho postupné zapojenie sa do vzdelávacieho procesu a kolektívu triedy.

V prípade potreby uplatňujeme personalizovaný a diferencovaný prístup, primerane upravujeme metódy, formy, obsah a tempo vzdelávania, ako aj spôsob overovania a hodnotenia dosiahnutých výsledkov. Podporujeme rozvoj vzťahov medzi žiakmi, vzájomný rešpekt, toleranciu a porozumenie kultúrnej rozmanitosti. Pri adaptácii žiaka spolupracujeme s jeho zákonnými zástupcami a podľa potreby využívame dostupné podporné opatrenia a odbornú pomoc.

12. VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vychádzame z princípov inkluzívneho vzdelávania a rešpektovania individuálnych potrieb každého žiaka. Ako cirkevná škola zároveň vychádzame z kresťanského chápania dôstojnosti každého človeka, jeho jedinečnosti a hodnoty. Usilujeme sa vytvárať také podmienky, aby každý žiak mohol rozvíjať svoje schopnosti, prekonávať prekážky a podľa svojich možností dosahovať svoj osobný potenciál a zároveň sa cítil prijatý a bezpečne začlenený do školského spoločenstva.

Konkrétne osobitosti a podmienky pri zabezpečovaní výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vychádzajú z platnej legislatívy a sú uvedené v štátnom vzdelávacom programe.

Naša škola je otvorená všetkým deťom a vytvára podmienky na napĺňanie ich práva na kvalitné vzdelávanie. Žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vnímame ako prirodzenú súčasť školského spoločenstva. Budujeme bezpečné a spolupracujúce prostredie založené na prijatí, vzájomnej úcte, rešpekte, empatii a ochote pomáhať. V duchu kresťanských hodnôt vedieme žiakov k tomu, aby vnímali odlišnosť ako prirodzenú súčasť života, rešpektovali jedinečnosť každého človeka a učili sa byť vnímaví k potrebám druhých.

V škole pôsobí školský podporný tím (ŠPT). Jeho členovia majú príslušnú kvalifikáciu a špecializované vzdelávania určené na výkon svojich funkcií. Ich úlohou je efektívne zabezpečiť dostupnosť a kvalitu odbornej starostlivosti pre žiakov a podporu pre ich zákonných zástupcov priamo v škole. Zároveň je prostredníctvom ŠPT poskytovaná podpora pre zamestnancov školy a všetkých účastníkov výchovno-vzdelávacieho procesu

Tím spolupracuje s vedením školy, s učiteľmi, vychovávateľmi, rodičmi a žiakmi, ako aj s Centrom poradenstva a prevencie (CPP), Zuzkin Park 10 v Košiciach a s ďalšími externými subjektmi.

Úlohou ŠPT je inkluzívne vzdelávanie, realizácia podporných opatrení, preventívnych a intervenčných programov, krátkodobých konzultácií, poskytovanie dlhodobého poradenstva a pomoc pri adaptácii prvákov či nových žiakov do školy.

Hlavnou úlohou podporných opatrení je prispôbenie vzdelávania individuálnym potrebám každého žiaka. Zavedenie podporných opatrení prispieva k tomu, aby škola vedela adresne reagovať na rozmanité individuálne výchovno-vzdelávacie a špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov a dosiahnuť naplnenie ich vzdelávacieho potenciálu a ich úspešnosť nielen vo vzdelávaní, ale aj v živote a v spoločnosti.

Cieľom je vytvoriť vo vyučovacom procese týmto žiakom rovnocenné podmienky, aby ich výkon bol čo najlepší. Znamená to vytvoriť podmienky v rámci vyučovacieho procesu tak, aby boli inak obdarované deti schopné splniť to, čo od nich vyžadujeme, pokiaľ sú naše požiadavky adekvátne ich schopnostiam.

V škole pracujú pedagogickí asistenti, ktorých náplňou práce je pomoc učiteľovi podľa vypracovaného harmonogramu, individuálny prístup a pomoc žiakom so ŠVVP, komunikácia s triednymi učiteľmi, rodičmi a spolupráca pri tvorbe IVP začlenených žiakov. Škola poskytuje všetkým žiakom podporné opatrenia podľa výsledkov diagnostických vyšetrení príslušného poradenského zariadenia a Katalógu podporných opatrení v rozsahu prevencie na podporu fyzického zdravia, duševného zdravia a prevencie výskytu rizikového a správania sa a krízovej intervencie.

Pre skvalitnenie starostlivosti o žiakov s individuálnym prístupom pracuje na škole podporný tím, ktorí tvorí školský špeciálny pedagóg, školský psychológ, výchovný a kariérový poradca a pedagogickí asistenti. V prípade potreby pomáha riešiť problémy aj výchovná komisia, ktorej členom je aj školský kaplán.

Starostlivosť je rozdelená do 2 stupňov podpory. (3,4 a 5 stupeň podpory je v spolupráci so špecializovaným zariadením CPP).

PODPORNÁ ÚROVEŇ 1. stupňa

Podpornou úrovňou prvého stupňa rozumieme univerzálnu preventívno-výchovnú činnosť, ktorá sa poskytuje všetkým deťom a žiakom ako súčasť výchovno-vzdelávacej činnosti.

Cieľom je zabezpečiť optimálne podmienky pre sociálno-emocionálny, kognitívny a osobnostný rozvoj žiaka.

Realizuje ju v triede každý pedagogický zamestnanec aktívnou spoluprácou so školským podporným tímom, školským špeciálnym pedagógom alebo odborným zamestnancom školy, v kooperácii so zákonným zástupcom žiaka. Je adresovaná všetkým žiakom a odohráva sa priebežne, v každodennom kontakte s žiakmi.

Východiskom podpory 1. stupňa je komplexná pedagogická diagnostika zameraná na všetky aspekty celostného rozvoja žiaka v súlade s profesijným štandardom (potreby v oblasti učenia, identifikácia talentov, nadania, ťažkostí vo vzdelávaní, sociálne a rodinné vzťahy, klíma v triede atď.).

V prípade, že činnosti podpornej úrovne 1. stupňa nie sú dostatočné pre žiaka, osoby zodpovedné za poskytovanie podpory na tomto stupni navrhnu zapojiť do podpory žiaka podpornú úroveň druhého stupňa, resp. 3., 4., 5. stupňa podpory.

PODPORNÁ ÚROVEŇ 2. stupňa

Odborní zamestnanci a školský špeciálny pedagóg poskytujú podporu 2. stupňa. Pôsobiť môžu multidisciplinárne aj ako školský podporný tím. Spolupracujú s pedagogickými zamestnancami školy, zabezpečujú im metodickú podporu a poradenstvo pri práci so žiakom, realizujú odborné činnosti smerom k žiakom a ich zákonným zástupcom, zúčastňujú sa na odborných konziliách (v zmysle procesného štandardu VÚDPaP 2020), vytvárajú podmienky spolupráce medzi školou, zariadeniami poradenstva a prevencie a subjektmi z iných rezortov (lekár, sociálny pracovník, kurátor a pod.).

Podporná úroveň 2. stupňa je poskytovaná v školskom prostredí žiaka. Podpora prebieha počas jeho výchovno-vzdelávacej činnosti v triede i mimo triedy, resp. po vyučovaní v rámci aktivít

školského klubu detí, celodenných výchovných programov alebo v rámci individuálneho vzdelávania.

Cieľovou skupinou sú žiaci so zvýšenými nárokmi na podporu, ktoré môžu byť aj prechodného charakteru, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a ich ZZ, PZ školy, okrem ŠŠP, s cieľom optimalizovať a podporiť proces výchovy a vzdelávania.

Odborné činnosti na podpornej úrovni 2. stupňa sú prepojené na podpornú úroveň 1. stupňa, a to v prípade, ak podpora na úrovni 1. stupňa nie je dostačujúca a napriek vhodnej úprave metód, foriem a obsahu vzdelávania nenastane u žiaka očakávaný progres.

V prípade, že podpora na úrovni 2. stupňa nie je dostačujúca a napriek realizovaným odborným činnostiam nenastane u žiaka očakávaný progres, koordinátor ŠPT, OZ alebo ŠŠP navrhne podporu v CPP. Pri práci so žiakmi so ŠVVP využívame, podľa možností a individuálnych potrieb žiaka, aj prvky jednotlivých, aktuálne platných, vzdelávacích programov podľa zdravotného znevýhodnenia:

Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím; Vzdelávací program pre žiakov s telesným postihnutím; Vzdelávací program pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou; · Vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami; · Vzdelávací program pre žiakov chorých a zdravotne oslabených; · Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia; · Vzdelávací program pre žiakov s poruchami aktivity a pozornosti; · Vzdelávací program pre žiakov s poruchami správania;

Žiaci so ŠVVP sa vzdelávajú podľa individuálnych vzdelávacích plánov, vypracovaných v spolupráci s CPaP a v súlade s platnou legislatívou a v súlade s ISCED 1. Odbornú pomoc poskytuje pedagóg školy s kvalifikáciou „špeciálna pedagogika“. Učiteľ s potrebnou kvalifikáciou poskytuje žiakom so ŠVVP rozvoj ich špecifických funkcií v súlade s RUP pre ZŠ pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou, RUP pre žiakov s telesným postihnutím, RUP pre žiakov so sluchovým postihnutím a RUP pre žiakov s autizmom. RUP pre žiakov so ŠVVP sú prílohou ŠkVP.

Žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, je podľa platnej legislatívy zaradený do kategórie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Pri jeho vzdelávaní škola zohľadňuje odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie, individuálne potreby žiaka a jeho aktuálne možnosti.

12.1. Spolupráca s rodičmi

Za dôležitú súčasť podpory žiaka považujeme pravidelnú a otvorenú spoluprácu so zákonnými zástupcami. Rodinu vnímame ako prirodzeného a dôležitého partnera školy pri hľadaní najlepších možností podpory dieťaťa. Pedagogickí zamestnanci poskytujú zákonným zástupcom konzultácie a podľa potreby spolupracujú s externými odborníkmi.

Zákonní zástupcovia sú podľa potreby zapájaní do plánovania, realizácie a vyhodnocovania podporných opatrení. Spoločne sledujeme napredovanie žiaka, jeho potreby a možnosti ďalšej

podpory. Konzultácie sa realizujú priebežne a podľa potreby, najmenej však v rozsahu vyplývajúcom z platnej legislatívy a odporúčaní odborných pracovníkov.

12.2. Žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

Škola venuje pozornosť aj žiakom, ktorí vyrastajú v prostredí, ktoré z rôznych dôvodov neposkytuje dostatok podnetov potrebných pre ich osobnostný, sociálny, emocionálny alebo vzdelávací rozvoj. Naším cieľom je vytvárať podmienky, ktoré pomáhajú zmierňovať dôsledky sociálneho znevýhodnenia a umožňujú žiakovi rozvíjať jeho schopnosti a potenciál.

V duchu kresťanského poslania školy pristupujeme ku každému žiakovi s rešpektom, prijatím a dôrazom na jeho dôstojnosť. Usilujeme sa predchádzať sociálnemu vylúčeniu, podporovať začlenenie žiaka do triedneho kolektívu a vytvárať príležitosti na jeho úspešné zapojenie do života školy.

Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia sa podľa individuálnych potrieb realizuje najmä:

1. v bežných triedach s uplatnením primeraných podporných opatrení a individuálneho prístupu,
2. v bežných triedach s využitím ďalších foriem podpory podľa potrieb žiaka a odporúčaní zariadenia poradenstva a prevencie.

Cieľom podpory je najmä:

1. vytvárať bezpečné, podnetné a prijímajúce edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká žiaka,
2. podporovať pravidelnú dochádzku, školskú úspešnosť, sociálne začlenenie a rozvoj osobnostných a životných zručností,
3. podľa potreby poskytovať doučovanie, individuálnu podporu a ďalšie vhodné vzdelávacie aktivity,
4. rozvíjať spoluprácu školy, rodiny a ďalších subjektov, ktoré môžu prispieť k podpore žiaka.

U žiakov s nadaním sa pedagógovia snažia rozvíjať schopnosti mimoriadne nadaných žiakov, zapájajú ich do rôznych súťaží, olympiád a iných aktivít.

12.3. Podporné opatrenia

Škola poskytuje podporné opatrenia v súlade s platnou legislatívou a podľa individuálnych potrieb žiakov. Ich cieľom je umožniť každému žiakovi plnohodnotne sa zapojiť do výchovy a vzdelávania, rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti, schopnosti a osobnostný potenciál.

Pri poskytovaní podporných opatrení škola spolupracuje so žiakom, jeho zákonnými zástupcami, pedagogickými a odbornými zamestnancami a podľa potreby so zariadeniami poradenstva a prevencie. Rozsah a forma podpory vychádzajú z potrieb konkrétneho žiaka a z možností školy.

Postup pri poskytovaní podporných opatrení:

1. **Identifikácia potreby podpory** – potrebu podpory môže identifikovať pedagogický alebo odborný zamestnanec, zákonný zástupca alebo samotný žiak. Škola následne posúdi jeho potreby a možnosti podpory.
2. **Vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia** – ak je potrebné odborné posúdenie, škola alebo zákonný zástupca požiada príslušné zariadenie poradenstva a prevencie o vyjadrenie.
3. **Návrh a poskytnutie podporného opatrenia** – na základe vyjadrenia a posúdenia možností školy riaditeľ rozhodne o zabezpečení podporného opatrenia v rozsahu a forme, ktoré zodpovedajú potrebám žiaka a podmienkam školy.
4. **Spolupráca a realizácia podpory** – pedagogickí zamestnanci, zákonní zástupcovia a podľa potreby odborní pracovníci spolupracujú pri realizácii a priebežnom vyhodnocovaní podpory.
5. **Priebežné vyhodnocovanie** – účinnosť poskytovaných podporných opatrení sa podľa potreby vyhodnocuje a opatrenia sa upravujú v závislosti od vývinu potrieb žiaka.

13. HODNOTENIE ŽIAKOV V ZÁKLADNOM VZDELÁVANÍ

13.1. Hodnotenie žiakov v základnom vzdelávaní

Systematické hodnotenie je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Slúži predovšetkým na poskytovanie spätnej väzby žiakom a podporu ich učenia sa, na poskytovanie spätnej väzby učiteľom a usmerňovanie ich vyučovania a na informovanie rodičov a zákonných zástupcov o tom, ako ich deti zvládajú školské vzdelávanie. Zámerom a účelom hodnotenia nie je triedenie a selekcia žiakov. Hodnotenie zároveň nie je len vyjadrením toho, koľko si žiaci z učiva zapamätali, ale reflektuje ich schopnosť aplikovať osvojované vedomosti a zručnosti v praktických situáciách.

Hodnotenie prebieha počas celého procesu výchovy a vzdelávania, pričom sa rozlišuje priebežné hodnotenie (počas hodnotiaceho obdobia) a súhrnné hodnotenie (na konci hodnotiaceho obdobia). Žiak má právo byť informovaný o výsledkoch hodnotenia svojich vedomostí, zručností a spôsobilostí bezodkladne, zrozumiteľne a inštruktívne.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a s vyhláškou Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole, ktoré ustanovujú zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov v základnej škole. Tieto právne normy umožňujú slovné hodnotenie, klasifikáciu, kombináciu slovného hodnotenia a klasifikácie, alebo hodnotenie inou formou, ktoré je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania.

Hodnotenie odráža mieru dosiahnutia vzdelávacích štandardov a úroveň rozvoja spôsobilostí vyplývajúcich z gramotností definovaných v Štátnom vzdelávacom programe pre základné vzdelávanie (ďalej „ŠVP“), pokrok žiaka v čase a kvalitu procesu učenia. Predmetom hodnotenia nie je osobnosť žiaka, ani jeho psychologické charakteristiky, prípadne jeho limity vyplývajúce zo znevýhodnenia, ale výlučne proces a výsledky jeho učenia sa, jeho úsilie a angažovanosť.

V prípade, že žiak nedokáže naplniť výstupy a ciele výkonového štandardu pre daný ročník, bude sa pri zvažovaní postupu žiaka do vyššieho ročníka (prípadne cyklu) a pri posudzovaní prisúdenia stupňa vzdelania využívať Minimálny učebný výstup, ktorý je súčasťou Dodatku č. 5 k Štátnemu vzdelávaciemu programu pre základné vzdelávanie a predstavuje základnú referenčnú úroveň pri hodnotení. Dodatok je zverejnený na stránke <https://www.minedu.sk/data/att/bdf/36284.45e632.pdf>. Ďalší postup pri výchove a vzdelávaní žiaka bude konzultovaný aj s príslušným zariadením poradenstva a prevencie.

13.2. Princípy hodnotenia

Hodnotenie procesu učenia a výsledky procesu učenia sa žiaka v základnom vzdelávaní sa riadi týmito princípmi.

Zákonnosť a súlad so ŠVP – hodnotenie prebieha v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. a vyhláškou o základnej škole a vychádza z cieľov, obsahov a vzdelávacích štandardov stanovených v štátnom vzdelávacom programe a v školskom vzdelávacom programe príslušnej školy.

Kriteriálnosť – činnosti, prejavy a výkony žiaka sa posudzujú vo vzťahu k vopred stanoveným kritériám (vzdelávacím štandardom, hodnotiacim kritériám, úrovňovým hodnotiacim rámcom, minimálnemu učebnému výstupu), nie vo vzťahu k výkonom ostatných žiakov. Základným referenčným bodom pri posudzovaní, či žiak dosahuje úroveň potrebnú na priznanie stupňa vzdelania, je minimálny učebný výstup. Minimálny učebný výstup je základným referenčným bodom pri posudzovaní, či žiak dosahuje úroveň potrebnú na priznanie stupňa vzdelania.

Formatívnosť a podpora učenia – ťažiskom priebežného hodnotenia je formatívne hodnotenie počas procesu učenia, ktoré pomáha žiakovi pochopiť, kde sa nachádza (čo vie, aké má spôsobilosti), kam smeruje (čo sú jeho ciele) a ako sa tam môže dostať (aký je optimálny postup na dosiahnutie cieľov).

Spravodlivosť a primeranosť – hodnotenie primerane zohľadňuje individuálne vzdelávacie potreby každého žiaka, jeho zdravotný stav, sociálny kontext a jazykové prostredie pri zachovaní primeranej náročnosti a rovnakých základných kritérií.

Zrozumiteľnosť a transparentnosť – kritériá, spôsoby a formy hodnotenia sú žiakom a zákonným zástupcom vopred známe a vysvetlené. Žiak má právo poznať zdôvodnenie každého svojho hodnotenia.

Participatívnosť žiakov – hodnotenie zahŕňa aj sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie ako nástroje rozvoja metakognície, zodpovednosti a schopnosti reflektovať vlastné učenie.

Celostnosť – hodnotenie sa zameriava na vedomosti, zručnosti – spôsobilosti v ich vzájomných súvislostiach. Odráža aj kvalitu a hĺbku vedomostí, nielen ich rozsah a správnosť.

13.3. Formy a konkrétne metódy priebežného a súhrnného hodnotenia pre každý hodnotený vyučovací predmet

Ročník	Vyučovací predmet	Metódy priebežného hodnotenia podklady pre súhrnné hodnotenie		Formy hodnotenie	
		Sumatívne hodnotenie	Formatívne hodnotenie	priebežné hodnotenie	súhrnné hodnotenie
Prvý	Slovenský jazyk a literatúra	Ústna odpoveď Tematický test Krátka písomka (5-minútovky) Písomná práca Pracovný list Projekt (plagát, lapbook...) Diktát, Pravopisné cvičenie Umelecký prednes, dramatizácia Čítanie	Sebahodnotenie: Sebahodnotiace hárky, techniky sebahodnotenia (napr. palec hore, palec dole, semafor a iné....) Rovesnícke hodnotenie Hodnotenie učiteľom - (spätnoväzbové slovné hodnotenie, pečiatky, nálepky, práca s chybou) Pozorovací, diagnostický hárok Portfólio žiaka Záznamy v EduPage (aktivita na vyučovaní, poznámky)	Slovné hodnotenie Iné formy – formatívne hodnotenie	Slovné hodnotenie
	Anglický jazyk	Ústna produkcia - ústne odpovede, dialóg Písomná produkcia - krátke písomné práce, tematické testy, Projekt,			
	Matematika	Ústna odpoveď Krátka písomka (5-minútovky) Písomná práca Tematický test Pracovný list Tvorivé úlohy (geometria, stavby – manipulácia s predmetmi....)			
	Človek a príroda	Ústna odpoveď Pracovný list Projekt, lapbook			

		<u>Výstup z bádateľskej aktivity</u>			
	Človek a spoločnosť	Písomné práce, test, PL, ústne odpovede, praktické činnosti, projekt	Sebahodnotenie: Sebahodnotiace hácky, techniky sebahodnotenia (napr. palec hore, palec dole, semafor a iné....) Rovesnícke hodnotenie Hodnotenie učiteľom - (spätnoväzbové slovné hodnotenie, pečiatky, nálepky, práca s chybou) Pozorovací, diagnostický hárok Portfólio žiaka Záznamy v EduPage (aktivita na vyučovaní, poznámky)	Slovné hodnotenie Slovné hodnotenie Iné formy – formatívne hodnotenie	Slovné hodnotenie
	Náboženstvo rímsko-katolíckej cirkvi	Rozhovor a diskusia, Hra a modelové situácie, Tvorivé úlohy a aktivity, Krátke pracovné listy Projekt			
	Človek a svet práce	Pracovný list Výrobok Projekt			
	Hudobná výchova	Samostatný hudobný prejav Pracovný list Projekt, Plagát, lapbook			
	Výtvarná výchova	Samostatná tvorivá činnosť Kolektívna tvorivá činnosť Praktické činnosti			
	Telesná a športová výchova	Pohybová zručnosť Dodržiavanie pravidiel			

14. STRATÉGIA DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE ŠKOLY

Digitálna transformácia vzdelávania predstavuje jednu z oblastí rozvoja školy, ktorej cieľom je zmysluplné, bezpečné a efektívne využívanie digitálnych technológií a umelej inteligencie vo výchovno-vzdelávacom procese.

Škola v oblasti digitálnej transformácie vzdelávania vychádza z aktuálnych potrieb školy, žiakov a pedagogických zamestnancov a z relevantných odborných a metodických rámcov a dokumentov.

Pri rozvíjaní digitálnych kompetencií a pri využívaní digitálnych technológií vo výchovno-vzdelávacom procese škola vychádza najmä z týchto zdrojov:

- Rámec DigComp 3.0,
- Rámec DigCompEdu,
- výsledky a odporúčania nástroja SELFIE,
- SELFIE pre učiteľov,
- Štátny vzdelávací program 2023, najmä v oblasti digitálnej a AI gramotnosti,
- ďalšie relevantné metodické a odborné materiály v oblasti digitálnej transformácie vzdelávania.

Priebežne aplikujeme vo výchove a vzdelávaní vybrané prvky z týchto zdrojov.

V rámci digitálnej transformácie sa škola zameriava najmä na:

- rozvoj digitálnych kompetencií žiakov,
- rozvoj digitálnych kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov,

- rozvoj digitálnej a AI gramotnosti,
- zmysluplné využívanie digitálnych technológií a umelej inteligencie vo vyučovaní,
- využívanie digitálnych vzdelávacích zdrojov a nástrojov na podporu učenia,
- rozvoj kritického myslenia a schopnosti bezpečne a zodpovedne pracovať s informáciami,
- podporu informačnej a kybernetickej bezpečnosti,
- podporu digitálneho wellbeingu žiakov a zamestnancov školy,
- vytváranie bezpečného a podnetného digitálneho vzdelávacieho prostredia.

V školskom roku 2026/2027 škola začne systematicky pripravovať stratégiu digitálnej transformácie vzdelávania. Jej súčasťou bude stanovenie vízie školy v oblasti digitálnej transformácie, identifikácia aktuálneho stavu a potrieb školy, určenie priorít a cieľov, konkrétnych opatrení a spôsobu ich priebežného vyhodnocovania.

Stratégia bude zameraná najmä na tieto oblasti:

1. **Škola ako komunita aktérov** – rozvoj digitálnych a AI kompetencií žiakov, pedagogických zamestnancov a vedenia školy, podpora aktívneho učenia žiakov a profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov.
2. **Škola ako vzdelávacie prostredie** – zmysluplné využívanie digitálneho obsahu, vzdelávacích zdrojov, digitálnych technológií a vhodného softvérového a technického vybavenia na podporu učenia a spolupráce.
3. **Škola ako bezpečné prostredie** – rozvoj informačnej a kybernetickej bezpečnosti, digitálnej odolnosti, digitálneho wellbeingu a etického a bezpečného používania digitálnych technológií a umelej inteligencie.

Podrobnejšie spracovanie stratégie digitálnej transformácie vzdelávania bude súčasťou ďalšej aktualizácie Školského vzdelávacieho programu

Škola vychádza z týchto zdrojov:

- Digitálne kompetencie a mediálna gramotnosť (<https://www.minedu.sk/digitalne-kompetencie-amedialna-gramotnost/>)
- Stratégia digitálnej transformácie školy (<https://www.ncdtv.sk/strategiaDTS/>)

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Školský vzdelávací program je základný dokument školy, ktorý vymedzuje obsah a ciele vzdelávania podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie, schváleného dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140 v znení dodatkov a podľa § 7 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Školský vzdelávací program je záväzný pre všetkých pedagogických a odborných zamestnancov školy, ktorí sa podieľajú na výchove a vzdelávaní žiakov. Jeho realizácia je založená na spolupráci školy, žiakov, zákonných zástupcov a ďalších partnerov školy.

Školský vzdelávací program sa podľa potreby priebežne vyhodnocuje a aktualizuje. Zmeny a doplnenia sa vykonávajú najmä v nadväznosti na zmeny štátneho vzdelávacieho programu, platnej legislatívy, podmienok školy, potrieb žiakov a skúseností získaných pri jeho realizácii. Pri jeho úpravách sa prihliada aj na spätnú väzbu pedagogických zamestnancov, žiakov a zákonných zástupcov.

Školský vzdelávací program je otvorený dokument, ktorý bude priebežne mapovaný, dopĺňaný a revidovaný na základe revízie štátneho vzdelávacieho programu pre jednotlivé cykly (Dodatok č. 5), aktuálnych potrieb našich žiakov a výziev spoločnosti.

Školský vzdelávací program nadobúda účinnosť dňom **1. 9. 2026**. Dňom jeho účinnosti sa ruší predchádzajúce znenie školského vzdelávacieho programu v rozsahu, v ktorom je týmto dokumentom nahradené.

V Košiciach 25. augusta 2026

Milan Koščo

riaditeľ školy

.....

Školský vzdelávací program bol prerokovaný Radou školy pri Spojenej škole sv. Košických mučeníkov.

Predseda rady školy

.....

PRÍLOHY

PRÍLOHA č. 1a

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

Podoblast': Slovenský jazyk a literatúra

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Päť komponentov: **KOMUNIKAČNÁ INTERAKCIA, HOVORENÁ PRODUKCIA, PÍSANÁ PRODUKCIA, VECNÁ RECEPCIA, ZÁŽITKOVÁ RECEPCIA**. Vo všetkých piatich komponentoch sa funkčne uplatňujú jazykové znalosti žiaka, rozvíja sa jeho gramotnosť a formuje jeho jazyková kultúra. Hranice medzi nimi nie sú ostré, naopak, medzi komponentmi jestvuje viacero prienikov. Z tohto dôvodu nie je možné vyhnúť sa prelínaniu výkonových a obsahových štandardov. Rozdiel je však v tom, do akej miery a na aký účel sa podobné spôsobilosti žiaka a podobné obsahy v jednotlivých komponentoch vymedzujú.

Obsahový štandard sa člení podľa **tematických celkov**, ktoré sú pri dosahovaní spôsobilostí žiaka v jednotlivých komponentoch dôležité. Jazykové učivo ako opora získavania komunikačných spôsobilostí je zaradené do tematického celku *Komunikačné prostriedky a pravidlá* a nachádza sa v obsahu každého komponentu. Komunikačné prostriedky zahŕňajú jazykové prostriedky (fonetické, morfológické, lexikálne, slovotvorné, syntaktické), poprijazykové prostriedky (zvukové a pohybové) a mimojazykové prostriedky. Komunikačné pravidlá zahŕňajú pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá. Členenie na tematické celky je podobné vo všetkých troch vzdelávacích cykloch a uplatňuje sa pri ňom princíp špirálovitej postupnosti učiva. V obsahovom štandarde každého komponentu sú uvedené aj školské termíny, ktoré si má žiak v danom cykle osvojiť, a to na základe pochopenia daného pojmu a v spojitosti s komunikačnou činnosťou. Ďalšie pojmy si žiak osvojuje bez použitia termínu, vždy však v spojení s komunikačnou činnosťou.

Členenie vyučovacieho predmetu na komponenty a dôraz na ich úzke prepojenie nahrádza doterajšie členenie predmetu na tri zložky (jazyk, komunikácia a sloh, literárna výchova). Organizácia vyučovania slovenského jazyka a literatúry závisí od veku žiakov, od výchovno-vzdelávacieho cieľa, od obsahu vyučovacej jednotky a od ďalších podmienok výchovno-vzdelávacieho prostredia.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Viest jednoduchý dialóg primerane situácii a komunikačnému partnerovi.
2. Vyjadriť myšlienky v súvislom hovorenom prejave.
3. Písať čitateľným rukopisom a uplatniť pri písaní základné pravopisné pravidlá.
4. Vytvoriť primeraný písaný a obrazovo-písaný text.
5. Počúvať a čítať primerané vecné texty.
6. Orientovať sa v nesúvislých a obrazovo-písaných textoch.
7. Počúvať a čítať primerané literárne texty, interpretovať ich obsah a obraznosť v kontexte vlastných skúseností.
8. Identifikovať v texte explicitné informácie a vyvodiť z textu základné implicitné informácie.
9. Klásť otázky zamerané na obsah textu a na vlastné porozumenie textu.
10. Vyjadriť verbálne a neverbálne predstavu o sebe a svoje prežívanie okolitého sveta.
11. Použiť pri porozumení a tvorení textu primerané jazykové znalosti.

Metakognícia:

V oblasti Jazyk a komunikácia počas 1.cyklu je Metakognícia vyjadrená v obsahových štandardoch a to pod názvom Metakognitívne procesy - MKP. Konkrétne obsahy sú uvedené v komponentoch Vecnej recepcie a Zážitkovej recepcie.

Charakter:

(**KI**- komunikačná interakcia, **HP**- hovorená produkcia, **PP**- písaná produkcia, **VR**- vecná recepcia, **ZR**- zážitková recepcia) V každom z komponentov JaK je možné plniť akúkoľvek schopnosť z oblasti charakteru. Vhodnosť výberu komponentov charakteru závisí od tematických okruhov, textovej realizácie, termínov, formy a metód vyučovania. Výraznou formou pestovania charakterových črt je spôsob hodnotenia učiteľom, rovesníkom a sebareflexia. Podporujúcou organizačnou formou je práca vo dvojiciach, skupinách, prijatie rolí

v skupine. Efektívne využitie VEU (ITV) a priebežného formatívneho hodnotenia je súčasťou profilácie morálnych čŕt žiaka, ktoré sa budujú v každodenných aktivitách školy.

Ciele JaK, týkajúce sa oblasti Charakteru sa prelínajú nasledovným obsahom:

KI: Identifikácia, vyjadrenie morálnych emócií rámci **dialógu**. Sústreďenie sa v požadovanom čase na komunikanta. Kladenie otázok bez zahanbenia, priznanie si chyby, rešpektovanie iných názorov. Vyslovenie vlastného názoru, obhájenie seba, slabších, pravdovravnosť, uvedomenie a priznanie zlého. Prejav odolnosti voči ťažkostiam (neprijemným komunikantom), sebareflexia. Slovné vyjadrenie úcty voči iným. Rozpoznanie dobra a zla, uvedomenie si následkov vlastného hovoreného slova, dodržiavanie komunikačných pravidiel, preferovanie férovosti. Rozhodovanie po zvážení prijatých informácií, prijatie zodpovednosti za líderstvo.

HP: Pretavenie morálnych emócií do **hovoreného prejavu**, poznanie a prerozprávanie príbehov o ľuďoch, ktorí prekonávajú samých seba, pozorné počúvanie ostatných počas ich prejavu, rešpektovanie ich prejavu, vyjadrenie súhlasu, či nesúhlasu bez zahanbenia. Používanie pravdivých informácií, znášanie kritiky za vyjadrenie nejasností. Hľadanie pomoci v prípade nejasností, vyjadrenie uznania k prejavu. Rozlíšenie dobrého a zlého konania v prezentovaných príbehoch, identifikácia vlastnej charakterovej vlastnosti v prejave. Prijatie a znášanie negatívnych dôsledkov vyplývajúcich z nesprávneho prejavu, zváženie možnosti nápravy. Potreba a vôľa byť vzorom pre druhých.

PP: Všetky komponenty Charakteru sa pretavia obdobným spôsobom ako v HP, ale v **písanom prejave**.

VR: V oblasti **čítania** zadaných **textov**, vybratých textov a vlastného **porozumenia textu** ide o prežitie emócií, túžby čítať, spoznávať, hľadanie odpovedí na otázky, vyjadrenie názoru. Vytrvanie určitého času, nevzdávať sa, ak sa vyskytnú problémy, pokúšať sa zmeniť nevhodné charakterové črty. Pomáhanie slabším, kooperácia, ocenenie druhých.

ZR: Na ceste budovania **samostatného sebavedomého čitateľa**, cez **vyjadrenie a sprostredkovanie umeleckého zážitku**, žiak vedome vyberá a vhodne používa morálne emócie. Nevzdáva sa pri prvom neúspechu, rešpektuje u iných výber prostriedkov, tematické naladenie. Dokáže prijať ťažkosti spojené s čitateľskými výzvami, požiadať o pomoc. Pomáha slabším s porozumením, pozná a využíva v prospech skupiny vlastné prednosti, hrá férovo v kooperatívnych úlohách, reflektuje dobré príklady.

Hlavným cieľom 1. cyklu je vytvárať základy čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v nadväznosti na predchádzajúce skúsenosti žiaka. Zámerom je pomocou všetkých dostupných prostriedkov utvárať čitateľské a pisateľské návyky žiaka a formovať ho ako čitateľa a pisateľa.

VYSVETLIVKY – prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Digitálna gramotnosť

Finančná gramotnosť

Občianska gramotnosť (občianska , mediálna , interkultúrna)

Environmentálna gramotnosť

Sociálna a emocionálna gramotnosť

Vzdelávací štandard pre 1. ročník

1. Komponent: KOMUNIKAČNÁ INTERAKCIA		1. ročník
1.cieľ: Viesť jednoduchý dialóg primerane situácii a komunikačnému partnerovi		
VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	
Žiak vie/dokáže...	Komunikačné zvyklosti Komunikačné zámery a ich vyjadrenie Dialóg Komunikačné prostriedky a pravidlá	Osvojenie termínov
- nadviazať kontakt s komunikačným partnerom 	- rozlišovanie pozdravov, predstavenia sa, oslovenia	Pozdrav, predstavenie sa
- poďakovať a ospravedlniť sa primerane adresátovi a prostrediu 	- formulovanie ústneho poďakovania a ospravedlnenia	poďakovanie, ospravedlnenie
- sformulovať otázku, prosbu, nesúhlas 	- formulovanie zisťovacích a doplňovacích otázok, formulovanie prosby, nesúhlasu	prosba, nesúhlas
- požiadat' o informáciu a na požiadanie informáciu poskytnúť 	- " presnosť a pravdivosť " vyjadrenia pri požiadaní o informáciu a pri poskytnutí informácie.	požiadanie o informáciu, poskytnutie informácie
- viesť jednoduchý dialóg a klásť vecné otázky	- nácvik jednoduchého dialógu v dvojici: kladenie otázok a formulovanie odpovedí 	rozhovor, otázka (zisťovacia), odpoveď, slovo, slovné spojenie, veta

-pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky 🧑🧑	-pozorné počúvanie komunikačného partnera, priamy dialóg, nácvik dialógu vo dvojiciach, alebo skupinách pri riešení úloh 🧑🧑	pozorné počúvanie
- vyjadriť potreby a pocity jazykovo a sociálne primeraným spôsobom. 🧑🌐	- formulovanie vlastných potrieb a prežívaných pocitov primeraným spôsobom 🧑🧑	spisovná výslovnosť (hláska, dĺžka hlásky)

2. Komponent: HOVORENÁ PRODUKCIA		1. ročník
2. cieľ: Vyjadriť myšlienky v súvislom hovorenom prejave.		
VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	
Žiak vie/dokáže...	Príprava a prednes hovoreného prejavu Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu Žánre hovoreného textu Komunikačné prostriedky a pravidlá	Osvojenie termínov
- zhromaždiť základné informácie k téme hovoreného prejavu, 🧑	- výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa alebo samostatne, - rozvíjanie témy podľa komunikačného zámeru: informovať, rozprávať, opísať, - využitie obrázkovej osnovy	informácia
- sformulovať jednoduchú ústnu informáciu,	- používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, otázka, (prosba), nesúhlas	zámer vety: oznámenie, otázka, prosba
- vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku	- jednoduché rozprávanie : prežitá skúsenosť, reálny alebo vymyslený príbeh	rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh)

- predniesť jednoduchý príležitostný prejav	- prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, blahoželania a tradičného vinša	blahoželanie, vinš
- korigovať nepresnosti alebo nejasnosti vo svojom ústnom vyjadrení	- úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa alebo spolužiakov	nesúhlas
- vypočuť hovorený prejav	- pozorné počúvanie hovoreného prejavu spolužiakov a iných hovoriacich	
- uplatniť pri hovorení situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky	- artikulačné a výslovnostné cvičenia , významové okruhy slov, nadradené a podradené slová , - pozorovanie rozdielov medzi spisovnou výslovnosťou a bežnou výslovnosťou v danom regióne alebo v miestnom nárečí	slová s nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, dĺžka hlásky

3.Komponent: PÍSANÁ PRODUKCIA		1. ročník
3.cieľ: Písať čitateľným rukopisom a uplatniť pri písaní základné pravopisné pravidlá.		
4.cieľ: Vytvoriť primeraný písaný a obrazovo-písaný text.		
VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	
Žiak vie/dokáže...	Elementárne písanie Proces tvorenia textu Žánre písaného textu Komunikačné prostriedky a pravidlá Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	Osvojenie termínov
- písať všetky písmená slovenskej abecedy automatizovane a čitateľne	- prípravné (predpisateľské) cviky , percepčno-motorické zručnosti pri písaní, fonematická analýza a diferenciácia , prevod hlásky na	písmeno, abeceda, písané písmo, tlačené písmo

	písmeno, písanie písmen slovenskej abecedy	
- vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na tému blízku ich životnej a jazykovej skúsenosti 🧐	- písanie slov, odpis písaného textu, prepis tlačeneho textu, písanie podľa diktovania	
- vyjadriť písaním svoje pocity a predstavy 🌍 👤	- písomné vyjadrovanie vlastných myšlienok (prosba) 📖	zámer vety: prosba
- zhromaždiť základné informácie k téme textu 🗂️	- výber témy písaného textu pomocou učiteľa 📖	text, téma
- napísať jednoduchý informačný text 📖	- výber vhodných slov, slovných spojení podľa komunikačného/autorského zámeru, a obrazovo-písaného textu (pohľadnica) 🧐 📖 📊,	informácia (odkaz, pohľadnica)
- napísať zážitok 📖	- tvorenie konceptu textu a jeho úprava pomocou učiteľa alebo prostredníctvom kontrolných otázok, 📖 jednoduché písomné rozprávanie : zážitku 📖, uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: nadradené a podradené slová, vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov	nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová,

- uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá	- fonematický pravopis: rozlišovacie znamienka; delenie hlások na samohlásky (krátke, dlhé), - slabičný pravopis (de, le, lie atď.); dvojzložkové písmená (ch, dz, dž); - sémantický pravopis: písanie veľkého písmena na začiatku vety; rozlišovanie pravopisu všeobecných a vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, - interpunkčný pravopis: interpunkčné znamienka na konci vety	pravopis a pr. pravidlo, rozl. znamienka; samohlásky (krátke, dlhé), pravopis vl. podst. mien (mená osôb a zvierat), veta, začiatok vety, koniec vety, interp. znamienka (bodka, otáznik, výkričník, čiarka)
---	--	---

4. Komponent: VECNÁ RECEPCIA

1. ročník

5.cieľ: Počúvať a čítať primerané vecné texty.

6.cieľ: Orientovať sa v nesúvislých a obrazovo-písaných textoch.

7.cieľ: Počúvať a čítať primerané literárne texty, interpretovať ich obsah a obraznosť v kontexte vlastných skúseností.

8.cieľ: Identifikovať v texte explicitné informácie a vyvodiť z textu základné implicitné informácie.

9.cieľ: Klásť otázky zamerané na obsah textu a na vlastné porozumenie textu.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	
Žiak vie/dokáže...	Elementárne čítanie Porozumenie textu Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu (MKP) Žánre vecného textu Komunikačné prostriedky a pravidlá	Osvojenie termínov
- prečítať primerane náročný vecný text plynulo a správne, nahlas a potichu 	- fonematické uvedomovanie – sluchová analýza zvukových jednotiek hovorenej reči (rozlišovanie slov, slabík, identifikácia hlásky),	text, veta, slovo, slabika, hláska, písmeno, abeceda

	- poznávanie písmen, nácvik čítania slov, viet a krátkych textov (primeranej a postupne sa zvyšujúcej náročnosti), - oprava vlastných chýb pri čítaní 	
- identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte 	- vytváranie predstáv o obsahu textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu, s oporou o doterajšie znalosti žiaka, - porozumenie doslovného (explicitného) významu textu a jeho reprodukcia) 	obsah textu, informácia, nadpis, ilustrácia
- orientovať sa v nesúvislom a obrazovo-písanom texte ,	- orientácia v jednoduchých nesúvislých textoch: zoznam, rozvrh, plán, tabuľka, - porozumenie jednoduchým obrazovo-písaným alebo obrazovo-hovoreným textom: jednoduché schémy a náčrty, piktogramy	nesúvislý text: zoznam, rozvrh, tabuľka
- sledovať vlastné porozumenie textu 	MKP: pozorovanie učiteľovho premýšľania pri čítaní (učiteľ „myslí nahlas“): komentovanie porozumenia alebo neporozumenia, MKP: vnímanie chýb a nepresností pri čítaní ako prirodzenej súčasť učenia sa, ktorú je možné ovplyvniť vlastným úsilím, požiadanim o pomoc	
- použiť pri porozumení textu primerané znalosti slovnej zásoby, základných lexikálnych vzťahov a vetných celkov 	- pozorovanie jazyk. vyjadrenia komunikačného zámeru a interpunkčných znamienok na konci vety, pozorovanie lexikálnych vzťahov v texte: slová s podobným a s opačným významom, nadradené a podradené slová, pozorovanie slovotvorne súvisiacich slov v texte, - rozhovor o ich významovom vzťahu 	slová s podob., opačným významom, nadr. a podr. citovo zafarb. slová, prirovnanie

5. Komponent: ZÁŽITKOVÁ RECEPCIA		1. ročník
10.cieľ: Vyjadriť verbálne a neverbálne predstavu o sebe a svoje prežívanie okol. sveta.		
11.cieľ: Použiť pri porozumení a tvorení textu primerané jazykové znalosti.		
VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	
Žiak vie/dokáže...	Čítanie s porozumením Čítanie pre zážitok Samostatný/sebavedomý čitateľ Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu (MKP) Tematické okruhy a textová realizácia	Osvojenie termínov
- prechádzať od počúvania čítaného textu k vlastnému čítaniu a k čítaniu s pomocou, 	- rozoznávanie slov a viet v počúvanom a v čítanom texte a uvedomenie si, že na seba nadväzujú a vytvárajú text, MKP - monitorovanie kvality čítania a možných zdrojov pomoci (Viem text prečítať?, Čo mi pri tom môže pomôcť?)	riekanka, hádanka, ľudová pieseň, báseň, bájka, rozprávka, obrázkový príbeh.
- čítať s porozumením texty umeleckej literatúry primeranej náročnosti 	MKP - monitorovanie porozumenia prípadne neporozumenia obsahu a významu prečítaného textu (Viem, čo text hovorí?)	
- odpovedať na otázky k čítanému alebo počúvanému textu 	- predvídanie z počutého a prečítaného textu, - identifikovanie základných stavebných prvkov textu (názov, odsek), prerозprávanie obsahu čítaného a počúvaného textu s pomocnými otázkami a nápoveďami učiteľa, MKP - kladenie otázok na porozumenie, riešenie úloh k textom, prepájanie tém s reálnym životom	text, ilustrácia, autor, kniha, časopis, knižnica, nadpis, odsek,

- identifikovať v texte to, čo ho zaujalo (myšlienky, slová, ilustrácie) 	- odlíšenie textu od ilustrácie, rozpoznanie a identifikácia literárnych postáv, ich charakteru, vlastností, - sebapoznávanie, porovnávanie seba a vlastných skúsenosti s postavami a textami, - hľadanie zhody a rozdielov, hľadanie riešení pre situácie v texte 	text, ilustrácia
- vyjadriť svoje pocity, myšlienky a zážitky z počúvaného, čítaného textu a z ilustrácií 	- domýšľanie jednoduchého príbehu podľa ilustrácie a čítanie ilustrácie, - odhadovanie významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu (prirovnania, frazémy, emocionálne slová), - vyjadrenie pochopenia rozdielu medzi reálnym a imaginárnym svetom, príkladov na využitie fantázie - vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, myšlienok a zážitkov z textu a uvádzanie ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom	text, ilustrácia, autor, riekanka, hádanka, ľudová pieseň, báseň, bájka, rozprávka, obrázkový príbeh.
- podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu, vyjadriť svoj postoj a odporúčania k textu 	- vyjadrovanie postoja k prečítanému a k počutému textu, k literárnym hrdinom a hrdinkám, k zobrazenej téme, - formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu 	
- predniesť naspamäť literárny text primeraný veku 		text, ilustrácia, autor, nadpis,
- vyrozprávať svoje zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z	- sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel (návšteva	bábková hra

počúvania rozhlasového vysielania 📖	divadelného a filmového predstavenia) 📖	
- dramatizovať s pomocou učiteľa vhodné literárne texty 📖	- stváranie obsahu textu metódami tvorivej dramatiky pod vedením učiteľa, 📖 - sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch, 📖	text, spisovateľ, kniha, časopis, knižnica, riekanka, hádanka, ľudová pieseň, báseň, bájka, rozprávka, obrázkový príbeh
- vyhľadávať texty na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania samostatne alebo s pomocou iných 📖	- spoznávanie vybraných tém v dielach slov. a svet. autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, 📖 - vytváranie čitateľ. portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa alebo samostatne, 📖 - orientovanie sa v zdrojoch na čítanie, rozširovanie čitateľ. teritória: vlastný, spontánny a cielený výber kníh a časopisov na čítanie, 📖 - spoznávanie dostupných knižníc a ich využívanie (triedna knižnica, šk., mestská/obecná knižnica), - spoznávanie čitateľských skúseností a literárnych znalostí v rodine a blízkom okolí 📖. MKP- uvedomenie si významu a potreby čítania literárnych textov a hodnotenie vlastných pokrokov v čítaní.	text, ilustrácia, autor, spisovateľ, ilustrátor, kniha, časopis, knižnica

PRÍLOHA č. 1b

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia Predmet: Anglický jazyk

Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky sprostredkujú žiakovi možnosť rozvíjať svoje komunikačné zručnosti, otvárajú mu cestu k spoznávaniu iných kultúr a rozvíjajú jeho schopnosť porozumieť okolitému svetu. Vyučovací predmet anglický jazyk v 1. ročníku (1. cyklus) uplatňuje najmä činnostne orientovaný prístup, kde sa jazyk osvojuje cez zážitok, hru, pohyb, pesničky a priamu interakciu. Výučba s hodinovou dotáciou 1 hodina týždenne sa sústreďuje na vybudovanie počiatočného záujmu o cudzí jazyk a dosiahnutie **pred-úrovne A1**. Dôraz sa kladie najmä na receptívne zručnosti (počúvanie s porozumením) a ústnu interakciu, pričom sa využíva prirodzená detská zvedavosť, imitatívne učenie a reakcia na podnety (metóda Total Physical Response – TPR).

Charakter vyučovacieho predmetu vytvára priestor na rozvoj kľúčových prierezových gramotností, a to predovšetkým čitateľskej a vizuálnej gramotnosti (spojenie slova, obrazu a gesta), digitálnej gramotnosti (využitie audio a video podnetov) a sociálnej a emocionálnej gramotnosti (reakcia na pokyny, práca v skupine, vyjadrenie pocitov a potrieb). Vzdelávacia podoblasť – cudzie jazyky, v súlade s ostatnými predmetmi vo vzdelávacej oblasti Jazyk a Komunikácia, obsahuje tri základné zložky: recepciu, produkciu a interakciu. Tieto sú navzájom úzko prepojené a vytvárajú jeden komponent pod názvom Komunikačné jazykové činnosti.

Recepcia zahŕňa porozumenie rôznych druhov počúvaného a čítaného textu, t. j. získanie, spracovanie a vyhodnotenie informácií. Rozvíja schopnosť žiaka počúvať a čítať text a porozumieť mu.

Produkcia zahŕňa tvorbu rôznych druhov hovoreného alebo písaného textu. Rozvíja schopnosť žiaka tvoriť text a vyjadrovať pritom rozličné komunikačné zámery.

Interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu v ústnej alebo písomnej forme. Zámerom rozvíjania interakcie je efektívna komunikácia myšlienok, emócií, potrieb a názorov, kladenie otázok a aktívne počúvanie (čítanie). Rozvíja schopnosť žiaka primerane vstupovať do komunikácie a rešpektovať pritom komunikačného partnera. Osobitne dôležité v cudzojazyčnej komunikácii je aj rešpektovanie sociokultúrnych zvyklostí.

Pragmatická, jazyková a sociolingválna zložka komunikácie tvoria komunikačnú kompetenciu tak, ako je definovaná v rámci dokumentu Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie, hodnotenie – doplnujúce vydanie - preklad Š. Franko, ŠPÚ: Bratislava, 2022. Tieto zložky sú neoddeliteľné a vzájomne prepojené pri používaní akéhokoľvek jazyka. Významnou mierou sa podieľajú na obsahu cudzojazyčného vzdelávania, a preto vytvárajú základ obsahového štandardu. **Pragmatická zložka** zahŕňa komunikačné **funkcie jazyka**, pričom na každej úrovni (predA1, A1, A2) je možné vyjadriť rovnakú funkciu jazyka inak (pomocou iných jazykových prostriedkov). Funkcie jazyka je možné voľne kombinovať a prispôbiť komunikačnej situácii alebo téme. **Jazyková zložka** zahŕňa **jazykové prostriedky** (slovná zásoba, výslovnosť a gramatické javy). **Sociolingválna zložka** obsahuje stratégie, ktoré žiakovi umožňujú osvojovať si vhodné komunikačné nástroje. Súčasťou sociolingválnej zložky je aj rozvoj interkultúrneho povedomia, ktoré umožňuje vnímanie odlišností medzi vlastnou kultúrou a kultúrou cieľového jazyka.

Ciele predmetu

- Rozoznať známe slová a jednoduché slovné spojenia vzťahujúce sa na osobu žiaka a jeho bezprostredné okolie
- Porozumieť krátkym, jednoduchým hovoreným pokynom a reagovať na ne (pohybom, gestom, slovo)
- Nadviazať kontakt, pozdraviť a predstaviť sa v anglickom jazyku
- Imitovať výslovnosť a intonáciu prostredníctvom pesničiek, riekaniak a hier
- Vyjadriť svoje pocity, preferencie a potreby pomocou jednoduchých fráz
- Tvorivo a hravo spájať zvukový prejav s vizuálnym obrazom a pohybom

Hlavným cieľom 1. cyklu je dosiahnuť úroveň počiatočného osvojovania si prvého cudzieho jazyka (pred-úroveň A1). Žiak v ňom dokáže vnímať nové zvuky, slová a informácie, pričom sa prostredníctvom počúvania a hovorenia učí používať známe výrazy a veľmi jednoduché slovné

spojenia. Rozumie krátkym pokynom i jednoduchým vetám s vizuálnou oporou a na základe poskytnutého vzoru ich dokáže použiť v hovorenej aj písomnej podobe. Zároveň je motivovaný k ďalšiemu objavovaniu jazyka a učí sa vnímať základné podobnosti a rozdiely medzi vlastnou a inými kultúrami.

VYSVETLIVKY – prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť |

Digitálna gramotnosť |

Finančná gramotnosť |

Občianska gramotnosť (občianska , mediálna , interkultúrna) |

Environmentálna gramotnosť |

Sociálna a emocionálna gramotnosť

Tematické okruhy slúžia na vytváranie rôznych komunikačných situácií a tvoria kontext pre praktické používanie jazyka v každodenných situáciách žiakov s využívaním primeranej slovnej zásoby a gramatických javov. Zároveň vytvárajú priestor pre aktívne uplatnenie prierezových gramotností. Tvoria iba širší rámec obsahového štandardu a ich zastúpenie by malo byť vyvážené, primerané veku a záujmom žiakov.

Rodina a spoločnosť: ja a ľudia okolo mňa (rodina, priatelia).

Domov a bývanie: môj domov (byt/dom, kde bývam).

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo (časti tela), jedlo a stravovanie (základné potraviny/zdravé potraviny/ovocie/zelenina).

Vzdelávanie: moja škola (škola, trieda).

Príroda a životné prostredie: ročné obdobia, počasie, zvieratá a rastliny.

Voľný čas a záľuby: záľuby, aktivity voľného času.

Multikultúrna spoločnosť: sviatky, zvyky a tradície v rodine a krajine (narodeniny, Vianoce)

Odievanie a móda: základné druhy oblečenia.

Obchod a služby: jednoduchá komunikácia pri nakupovaní (pozdraviť, vypýtať si niečo, poďakovať).

Pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností sa využívajú rôzne druhy textov v printovej, audiovizuálnej a digitálnej forme. Výber textov je potrebné prispôsobiť komunikačnej úrovni, veku a záujmom žiakov.

Vzdelávací štandard pre 1. ročník

Receptívne zručnosti (Počúvanie s porozumením)

Porozumieť hovorenej reči a reagovať na jednoduché pokyny a oznámenia s vizuálnou a pohybovou oporou.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- porozumieť základným pokynom v triede a reagovať na ne pohybom alebo gestom 👁️ 👤 , - rozoznať známe slová a slovné spojenia v krátkych pesničkách a príbehoch 👁️ 📖 💻 🌐 , - identifikovať konkrétne predmety, farby a čísla na základe počutého slova 👁️ 📖 .	- Základné pokyny v triede (<i>Stand up, Sit down, Listen, Look, Open your book, Quiet</i>) 👁️ 👤 . - Zvuková podoba jazyka, rytmus a intonácia prostredníctvom riekaniek a pesničiek 👁️ 💻 🌐 . - Slovná zásoba: Farby, čísla (1–10), školské pomôcky, zvieratá 👁️ 📖 .

Produktívne zručnosti (Ústny a písomný prejav)

Napodobňovať zvukovú stránku jazyka a reprodukovat jednoduché slová a frázy.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- reprodukovat krátke básničky, riekanky a pesničky spoločne s skupinou 👁️ 💻 👤 , - imitovať správnu výslovnosť	- Reprodukcia jednoduchých rytmických textov a sprievodných pohybov 👁️ 💻 👤 . - Zrozumiteľná výslovnosť a intonácia

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
naučených slov 🧐 📖 , graficky spojiť alebo obťahovať slová a obrázky na pracovnom liste 🧐 📖 .	základnej slovnej zásoby 🧐 📖 . Grafomotorické cvičenia spojenia obrazu a slova 🧐 📖 .

Interaktívne zručnosti (Ústna interakcia)

Nadviazať kontakt a reagovať na jednoduché otázky v známych komunikačných situáciách.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- pozdraviť, rozlúčiť sa a povedať svoje meno 🧐 👤 , - odpovedať na jednoduché otázky týkajúce sa mena, veku a pocitov s pomôckou 🧐 👤 , - vyjadriť jednoduchý súhlas/nesúhlas a preferencie (Yes/No, I like...) 🧐 🧐 🌍 .	- Nadviazanie kontaktu a pozdravy (Hello, Goodbye, What's your name? I am...) 🧐 👤 . - Vyjadrenie pocitov a stavov (I'm happy, sad, tired) 🧐 👤 . - Vyjadrenie preferencií a preferovaných vecí (I like... / I don't like...) 🧐 🧐 . - Sviatočné pozdravy a reálie (Happy Birthday, Merry Christmas) 🌍 👤 .

PRÍLOHA č. 1c

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Matematika a informatika

Predmet: Matematika

Charakteristika predmetu

Matematické vzdelávanie na základných školách má primárne vytvárať príležitosti na kultiváciu matematických činností, založených na aktívnom získavaní skúseností, objavovaní, overovaní a zovšeobecňovaní v kontexte matematického obsahu.

Cieľom matematického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej matematickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. **Matematická gramotnosť** (zjednodušene) je súbor zručností, schopností a znalostí, ktoré umožňujú rozoznať matematickú podstatu problémov a riešiť ich pomocou matematiky. **Matematicky gramotný jedinec disponuje kompetenciami**, akými sú schopnosť komunikácie v matematike, schopnosť matematizácie, schopnosť používania vhodných reprezentácií, schopnosť logického uvažovania a argumentácie, schopnosť navrhnuť stratégiu riešenia problému, schopnosť používať symbolický matematický jazyk a schopnosť používať matematické nástroje pri riešení problémov.

Matematický obsah je v tomto dokumente členený na **tri obsahové komponenty: Čísla a operácie s číslami; Závislosti, vzťahy a práca s údajmi; Geometria.**

Komponent: Čísla a operácie s číslami

Obsahový komponent *Čísla a operácie s číslami* poskytuje príležitosti na rozvíjanie rôznorodých predstáv o číslach a ich významoch na nadobudnutie skúseností s operáciami s číslami a s úpravou číselných výrazov, ako aj s riešením aplikačných úloh a problémov s využitím aritmetických operácií a vzťahov medzi nimi.

Komponent: Závislosti, vzťahy a práca s údajmi

Obsahový komponent *Závislosti, vzťahy a práca s údajmi* je zameraný na rozvíjanie schopností žiakov objavovať pravidlá, závislosti, vzťahy, vedieť ich opísať pomocou algebrických výrazov, rovníc a nerovníc a narábať s údajmi. Narábanie s údajmi znamená vedieť ich vyhľadávať, nachádzať vzťahy a súvislosti medzi nimi, uskutočňovať zber údajov, zaznamenávať ich, usporadúvať a triediť, reprezentovať a interpretovať údaje.

Komponent: Geometria

Obsahový komponent *Geometria* je zameraný na rozvíjanie geometrického uvažovania žiakov s využitím geometrických reprezentácií. Komponent je zameraný na skúmanie rovinných a priestorových útvarov a vzťahov medzi nimi, na osvojovanie si princípov merania, rozvíjanie schopnosti odhadovať mieru a nadobudnúť praktické zručnosti pri riešení polohových a metrických geometrických úloh, ktoré majú svoje uplatnenie v mnohých profesiách.

Matematické praktiky majú významný podiel na kultivovaní matematického a kritického uvažovania a na rozvíjaní dôležitých osobnostných vlastností, vrátane tzv. mäkkých zručností. Umožňujú rozvíjať u žiakov tímovú spoluprácu, komunikačné, argumentačné a prezentačné zručnosti, tvorivé a kritické myslenie, ale zároveň aj vytrvalosť, presnosť, či zmysel pre používanie rôznorodých reprezentácií, techník, stratégií a spôsobov uvažovania. Sú príležitosťou pre vnímanie jedinečnosti a rozmanitosti ľudského myslenia. **Matematické praktiky sú členené na tri činnostné jednotky: matematické reprezentácie; matematické modelovanie a matematický jazyk, komunikácia a argumentácia.**

Matematické reprezentácie sú zamerané na rozvíjanie schopnosti vyberať, používať a interpretovať vhodné reprezentácie, resp. modely matematických objektov alebo situácií. Reprezentácie pojmov, vzťahov a postupov majú rôzny stupeň abstrakcie (enaktívne, ikonické a symbolické). Na úrovni uvádzania do matematickej gramotnosti je vhodné používať enaktívne a ikonické reprezentácie založené na používaní konkrétnych predmetov, obrázkov, schém, tabuliek a iných znázornení, na úrovni rozvinutej gramotnosti majú formu symbolických reprezentácií v podobe výrazov, rovníc, vzorcov a podobne.

Matematické modelovanie zahŕňa návrh stratégie riešenia problému počnúc pochopením a analýzou problému, matematizáciou problému s využitím matematických reprezentácií, vyriešením matematického problému a reflexiou riešenia v kontexte pôvodnej úlohy. Matematické modelovanie zároveň vyžaduje používanie matematických nástrojov, vrátane elektronických, či digitálnych nástrojov.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia vplývajú na rozvíjanie matematického a kritického uvažovania a sú závislé nielen od úrovne matematickej gramotnosti žiaka. Schopnosť žiakov používať matematický jazyk, komunikovať o hľadaní stratégií a riešení problémov a schopnosť argumentačne podporiť, resp. zamietnuť matematické myšlienky sú dôležitými predpokladmi na aktívne zapojenie sa do spoločenského života.

Osvojenie si matematického obsahu a matematických praktík je prostriedkom na rozvoj matematickej gramotnosti, ktorú je schopný žiak primerane použiť pri riešení každodenných problémov a situácií.

Metakognícia

Metakognitívne poznanie:

- **1. cieľ:** dokáže v súvislosti s matematickými činnosťami pomenovať čo v matematike chápe, čo ho zaujíma a naopak, čo mu robí v matematických súvislostiach problém, na predispozičnej úrovni pozná základné stratégie učenia sa v matematike,
- **2. cieľ:** dokáže sa riadiť stratégiami pri používaní jednoduchých grafov, tabuliek, pri riešení rovníc, nerovníc...
- **Všeobecný cieľ:** rozvíjať u žiakov spôsobilosť plánovať, organizovať, monitorovať a hodnotiť svoj sebarozvoj a využívať tieto spôsobilosti pre efektívnejšie riešenie problémov.

Metakognitívna regulácia:

- **1. cieľ:** dokáže dodržiavať matematickú postupnosť pri riešení matematických úloh, dokáže používať matematické nástroje na organizovanie matematických informácií,
- **2. cieľ:** rozoznať matematickú podstatu problémov, kriticky uvažovať a zdôvodňovať, vyjadriť podstatu problému, riešiť problém pomocou matematických nástrojov

Charakter

- Charakter je súbor osobnostných morálnych črt, ktoré riadia správanie človeka, ovplyvňujú jeho motiváciu a vyvolávajú morálne city.
- **1. komponent: Morálne vedomie:** identifikuje a pomenuje emócie – tešiť sa z dobre vyriešenej úlohy, z úlohy svojich spolužiakov, byť hrdá na svoj výkon, na výkon svojich spolužiakov, súcitiť z nevydarenej úlohy svojich spolužiakov, - radosť, hrdosť, súcitiť, smútok, hnev, hanba.

- **2. komponent: Túžba po poznaní:** kladie objasňujúce otázky k nepochopeným úlohám, bez zahanbenia, ak niečo nevie, prizná si to, je vytrvalosť pri riešení problémov, nevzdávať sa, rešpektovať iný názor- postup k vyriešeniu príkladov.
- **3. komponent: Statočnosť:** na vyzvanie učiteľa vysloviť svoj názor pred druhými, zastáť seba aj druhých, hovoriť pravdu a priznať sa, ak urobil niečo zlé.
- **4. komponent: Odolnosť:** dokončiť začatú úlohu, nevzdávať sa pri prvom neúspechu, vytrvalosť, vedieť požiadať o pomoc.
- **5. komponent: Úcta k druhým:** poďakovať za ochotu poslať domáce úlohy z matematiky, snaha vysvetliť postup pri riešení úlohy
- **6. komponent: Spravodlivosť:** spravodlivo a čestne hodnotiť svojich spolužiakov, s druhými hrať férovo, stanovené pravidlá dodržiavať a pri zavinení sa ospravedlniť.

Ciele vzdelávacej oblasti

- *Disponovať primeraným matematickým aparátom* – rozumieť matematickým pojmom, vzťahom a postupom na úrovni zodpovedajúcej edukačným potrebám a schopnostiam žiakov.
- *Používať matematické reprezentácie* – používať vhodné modely a reprezentácie matematických pojmov, vzťahov a postupov v rôznych situáciách a interpretovať ich.
- *Navrhnuť stratégie riešenia problémov* – transformovať jednoduché problémy reálnych situácií do matematickej podoby (matematizovať ich), navrhnúť, vyhodnotiť a aplikovať rôzne metódy riešenia problémov, prezentovať a posúdiť výsledky v kontexte pôvodného problému a ovládať postupy na kontrolu riešení.
- *Kriticky uvažovať a argumentovať* – tvoriť jednoduché predpoklady, navrhovať, kriticky vyhodnocovať a optimalizovať stratégie riešenia matematických problémov, vyvodzovať logické dôsledky a zdôvodňovať riešenie problému, vrátane identifikácie chyby, opravy chyby a jej vnímania ako nevyhnutnej súčasti učenia sa.
- *Používať matematický jazyk a komunikovať* – počúvať s porozumením, vecne a presne komunikovať pomocou prirodzeného aj matematického (vrátane symbolického) jazyka, diskutovať o problémoch a tímovo spolupracovať pri riešení matematických úloh.
- *Používať matematické nástroje* – zmysluplne vyberať a použiť vhodné matematické nástroje (reálne, elektronické a digitálne pomôcky/nástroje) na reprezentáciu a riešenie problémov a posúdiť ich efektívnosť.

Ciele výkonových štandardov

1. *Používať prirodzené čísla*, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.

2. *Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a grafe a používať ich pri riešení aplikačných úloh zameraných na vyhľadávanie, zber, zaznamenávanie, triedenie, usporiadanie a interpretáciu údajov.*
3. *Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy.*
4. *Tvoriť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov, používať ich pri riešení problémov, veku primerane používať jednoduchý matematický jazyk.*
5. *Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.*
6. *Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladať a rozkladať ich.*
7. *Orientovať sa v rovine a v priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.*

Hlavným cieľom 1. cyklu matematického vzdelávania je, aby žiaci nadobudli matematickú gramotnosť na elementárnej úrovni, teda mali osvojený základný matematický obsah, aktívované prvotné matematické kompetencie, vytvorené základy matematických praktík, matematickej identity a pozitívneho obrazu o význame matematiky

VYSVETLIVKY – prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť 📖 👁

Digitálna gramotnosť 💻

Finančná gramotnosť 📊

Občianska gramotnosť (občianska 🧑, mediálna 📺, interkultúrna 🌐)

Environmentálna gramotnosť 🌱

Sociálna a emocionálna gramotnosť 👤 👤

Vzdelávací štandard pre 1. ročník

1. Komponent: Čísla a operácie s číslami	
1.cieľ: Používať prirodzené čísla, operácie s prirodzenými číslami a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- používať prirodzené čísla do 20 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 20 pri riešení úloh, - sčítovať a odčítovať prirodzené čísla v obore do 20 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi.	1. Prirodzené čísla v obore do 20 Pojmy Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, všetci, každý, niekto, nikto, aspoň, najviac, najmenej, práve, patrí/nepatrí; číslo, číslica, jednotky, desiatky, párne/nepárne číslo; porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os. Pasívne: rozklad; číselný rad. Vzťahy Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel, rád čísla a číslice a ich vzťah, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla a ich vzťah. Postupy Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 20 (vzostupné, zostupné), modelovanie párneho a nepárneho počtu prvkov; orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou; riešenie jednoduchých nerovníc na prípravnej úrovni.
Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 20	

a modelovanie rôznych rozkladov čísel; používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov na modelovanie

a riešenie jednoduchých problémov. 👁 📖

Matematické modelovanie – využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii

úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 20 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady, pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať. 👁 📖

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam)

a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých

kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení problémov; správne čítanie a písanie

čísla do 20; interpretovanie čísla do 20 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné); rozlišovanie čísel a číslíc (cifier) v komunikácii a argumentácii; vysvetlenie významu pozičnej

hodnoty číslice v čísle; používanie znakov porovnávania. 👁 📖 🌱 👥

2. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20

Pojmy

Aktívne: sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac.

Vzťahy

Vzťah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť, neutrálnosť nuly) a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom.

Postupy

Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a počítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 20; objavovanie vlastností sčítania a odčítania

	pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie.
2. Komponent: Závislosti, vzťahy a práca s údajmi	
2.cieľ: Orientovať sa v jednoduchej tabuľke a grafe a používať ich pri riešení aplikačných úloh zameraných na vyhľadávanie, zber, zaznamenávanie, triedenie, usporiadanie a interpretáciu údajov.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
Žiak vie/dokáže: - používať jednoduché tabuľky a grafy na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie a správnu interpretáciu údajov v reálnom živote a v aplikačných úlohách.	5. Základy práce s údajmi Pojmy Aktívne: tabuľka, riadok, stĺpec. Pasívne: údaj, graf, stĺpcový graf. Vzťahy Početnosti údajov a ich porovnávanie; súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia; súradnice v súradnicovom systéme. Postupy Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, grafov a diagramov; zber, triedenie, usporiadanie a zaznamenávanie údajov (graficky, numericky) rôznymi spôsobmi (tabuľka, graf, diagram, piktogram, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky); doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek a grafov; určovanie súradníc objektov a umiestňovanie objektov podľa daných súradníc do tabuliek a štvorcových sietí.

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka, graf, piktogram)

a orientácia v nich.

Matematické modelovanie – simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie

výsledkov; používanie jednoduchej tabuľky alebo grafu ako nástroja na riešenie aplikačných

úloh s kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi údajmi v rôznych oblastiach života.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – interpretovanie údajov v konkrétnych kontextoch

a situáciách; zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek a diagramov; diskutovanie o riešení

jednoduchých aplikačných úloh s údajmi; využívanie súradníc štvorcovej siete pri komunikácii počas

jednoduchých hier.

3.cieľ: Objavovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Žiak vie/dokáže:

- **identifikovať, opísať a aplikovať** jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti a nachádzať ich reprezentácie v rôznych oblastiach života,
- **opísať** jednoduché pozorované závislosti z reálneho života, vysvetliť ich, modelovať a používať v každodennom živote,
- **pochopiť** jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie a ich reprezentácie, navrhovať a aplikovať stratégie ich riešenia na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

1. Základy práce so vzormi a postupnosťami

Pojmy

Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť.

Vzťahy Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti.

Postupy

Identifikácia prvkov/členov a pravidla opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, napr. typu "ab", "abb", "aabb", "abc", "abbb"); určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti; identifikácia vzorov prítomných v reálnom živote (v prírode, v kultúre, v športe a umení).

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií. 👁 📖

jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností.

Matematické modelovanie – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti

a jeho aplikovanie; vyhľadanie chyby vo vzore/postupnosti a navrhnutie jej opravy.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach; identifikovanie chyby vo vzore/postupnosti, diskutovanie

a zdôvodnenie spôsobu jej opravy. 👁 📖 👤 👤

4. Pozorovanie jednoduchých pravdepodobnostných situácií

Pojmy Pasívne: isté, možné, nemožné, určite áno/nie. 👁 📖

Vzťahy Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. 👁 📖

Postupy

Rozlišovanie istej, novej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. 👁 📖

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej, novej a nemožnej situácie. 👁 📖

Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. 👁 📖

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie a diskutovanie o istej, novej a nemožnej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách. 👁 📖 👤 👤

4.ciel: Tvorit jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov, používať ich pri riešení problémov, veku primerane používať jednoduchý matematický jazyk.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Žiak vie/dokáže:

- **riešiť** jednoduché aplikačné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov, jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej) a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

2.Základy práce s jednoduchými závislosťami a vzťahmi

Pojmy

Aktívne: euro, cent, minca, bankovka;

hodina,

Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny.

Vzťahy

Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota; časové vzťahy – vzťahy medzi časovými jednotkami, vzťah medzi časom zapísaným digitálne

a z ručičkových hodín;

Postupy

Priama úmernosť – objavovanie a identifikácia pravidla v priamej úmernosti, doplnenie

chýbajúcich hodnôt do tabuľky priamej úmernosti; peniaze – rozmieňanie

bankoviek a mincí, premeny peňažných jednotiek (eurá a centy), porovnávanie a usporiadanie peňažných jednotiek pomocou peňažných modelov; čas – označovanie

a pomenovanie jednotiek času, určovanie (čítanie, zapisovanie) a znázornenie času na ručičkových a digitálnych hodinách, zapísanie času z ručičkových do digitálnych

hodín a naopak, orientácia v časových intervaloch (od – do); premeny susedných jednotiek času pomocou modelov ručičkových hodín; iné jednoduché vzťahy

–

objavovanie iných,

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie – znalosť a používanie tabuľky ako reprezentácie priamej úmernosti;

používanie reprezentácie pre základné a odvodené peňažné jednotky, znalosť a používanie národnej

meny (platidlo); používanie reprezentácie pre základné a odvodené časové jednotky.

Matematické modelovanie – modelovanie a riešenie jednoduchých prípravných úloh s priamou

úmernosťou; riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej

gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi

číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie

o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.

3. Základy riešenia jednoduchých kombinatorických situácií

Pojmy Pasívne: možnosť, počet možností, systém.

Vzťahy Organizačný princíp (systém) usporiadania dvoch, troch a štyroch prvkov.

Postupy

Objavenie a dodržanie systému usporiadania dvoj-, troj- a štvorprvkových množín

(predmetov, znakov, symbolov, číslíc); vytvorenie rôznych dvoj- z množiny číslíc (číslice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov

a určenie počtu možností v jednoduchých kombinatorických situáciách.

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie

systému usporiadania (konkrétne predmety, grafy, tabuľky).

Matematické modelovanie – riešenie problémov o usporiadaní dvoch, troch, štyroch predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti

s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. 👁 📖

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – opísanie, vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchých

kombinatorickej situácie a jej riešenie; komunikovanie a zdôvodňovanie využitia usporiadania

prvkov v reálnom živote. 👁 📖 🌱 👤

5.cieľ: Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- **používať** elementárne poznatky z logiky a množín v konkrétnych situáciách na riešenie jednoduchých matematických úloh na prípravnej úrovni.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

4. Pozorovanie jednoduchých pravdepodobnostných situácií

Pojmy Pasívne: isté, možné, nemožné, určite áno/nie. 👁 📖

Vzťahy Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. 👁 📖

Postupy

Rozlišovanie istej, možnej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. 👁 📖

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie - tvorba jednoduchých reprezentácií istej, možnej a nemožnej situácie. 👁 📖

Matematické modelovanie - vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. 👁 📖

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia - rozhodovanie a diskutovanie o istej, možnej a nemožnej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách. 👁 📖 👤

3. Komponent: Geometria	
6.ciel: Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary, opisovať ich významné prvky a vlastnosti, triediť, skladať a rozkladať ich.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
Žiak vie/dokáže: - rozlišovať, pomenovať, opísať, vymodelovať, skladať a rozkladať jednoduché rovinné útvary, nachádzať ich reprezentácie v realite a vykonávať jednoduché geometrické konštrukcie pomocou pravítka, alebo iných (vrátane digitálnych) nástrojov, - rozlišovať, pomenovať, vymodelovať a opísať jednoduché priestorové útvary, nachádzať ich reprezentácie v realite, skladať a rozkladať priestorové útvary.	3. Základy skúmania geometrických útvarov v priestore Pojmy Aktívne: kocka, guľa, valec, Pasívne: ihlan, kužeľ; stavba z telies/kociek, plán stavby z kociek. Vzťahy Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi plánom stavby a počtom kociek v stavbe. Postupy Rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku), podľa plánu alebo podľa slovného opisu, tvorba jednoduchého plánu stavby z kociek; tvorba modelov priestorových útvarov z danej siete.
Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; používanie vlastností priestorových útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet stien, vrcholov, hrán, stien rovnakého tvaru a pod.); používanie skladania a rozkladania priestorových útvarov pri riešení jednoduchých geometrických úloh; riešenie problémových úloh so stavbami z kociek/telies; korigovanie a kontrolovanie	

postupu a správnosť riešení; identifikovanie chyby v stavbe alebo pláne a jej oprava.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov

na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov; opisovanie stavby z kociek; interpretovanie symbolických záznamov stavieb z kociek/telies.

2. Základy skúmania geometrických útvarov v rovine

Pojmy

Aktívne: rovná/krivá čiara, trojuholník, štvorec, obdĺžnik.

Pasívne: lomená čiara, uzavretá čiara, otvorená čiara, krajné body úsečky, štvoruholník.

Vzťahy

Postupy

rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); skladanie a rozkladanie jednoduchých rovinných útvarov (štvorcov, obdĺžnikov, trojuholníkov).

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických

útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií) pomocou rozličných nástrojov (aj rysovacích potrieb) za dodržiavania zásad rysovania (vrátane bezpečnosti práce s rysovacími pomôckami).

Matematické modelovanie – použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán, vrcholov, strany rovnakej/rôznej dĺžky a pod.); aplikovanie geometrických

postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; overovanie správnosti

jednoduchšej geometrickej konštrukcie.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia –

7.ciel: Orientovať sa v rovine a v priestore, riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Žiak vie/dokáže:

- **orientovať sa v rovine, v priestore a používať** prirodzený aj symbolický jazyk na určenie polohy a hľadanie cesty,
- **rozoznávať** jednoduché reálne orientačné situácie a riešiť ich pomocou algoritmických postupov,
- rozlišovať súmerné útvary, nachádzať ich v realite a tvoriť jednoduché osovo súmerné rovinné útvary.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

1. Orientácia v rovine a priestore

Pojmy

Aktívne: smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer).

Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti.

Vzťahy

Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom.

Postupy

Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti a jednoduchkej mape), resp. vykonávanie pohybu podľa záznamu alebo slovného opisu; hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti alebo na mape; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti, vyznačovanie štvorcov alebo (mrežových) bodov v štvorcovej sieti.

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine

a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu).

Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke; aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.

4. Jednoduché postupy merania a určovania miery

Pojmy

Aktívne: dĺžka, kratší/dlhší, najkratší/najdlhší, nižší/vyšší, najnižší/najvyšší, užší/širší najužší/najširší

Pasívne: vzdialenosť, šírka, výška.

Vzťahy

Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (bez premieňania).

Postupy

Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (kratšie v mm a cm, dlhšie v dm, m a km) na základe porozumenia (bez premieňania); určovanie dĺžky meraním, odhadovanie dĺžky, vzdialenosti, šírky, výšky a overovanie odhadu meraním; zostrojenie úsečky s danou dĺžkou s presnosťou na centimetre.

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie – znalosť a používanie konkrétnych pomôcok ako reprezentácie miery

úsečky (vlastné jednotky: ceruzka, dlaň, lakeť, palec, stopa, krok a pod., univerzálne jednotky: mm,

cm, dm, m, km).

Matematické modelovanie – používanie vhodných nástrojov na meranie dĺžky úsečky; určenie/

odmeranie dĺžky úsečky (lomenej čiary) a vyjadrenie (zapísanie) výsledku merania pomocou

vlastných a univerzálnych jednotiek; využívanie odhadu a merania v riešení geometrických úloh

a v reálnom živote. 🧐 📖 🌱

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednotiek dĺžky v komunikácii, diskutovanie o dĺžkach, vzdialenostiach, šírkach a výškach; odhadovanie dĺžky pomocou vhodných

vlastných a univerzálnych jednotiek. 🧐 📖 👤

5. Základy skúmania a tvorby súmerných útvarov

Pojmy

Pasívne: súmerný, nesúmerný. 🧐 📖

Vzťahy

Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzťah vzor – obraz).

Postupy

Rozlišovanie a modelovanie osovo súmerných a nesúmerných útvarov; skúmanie osovo súmerných útvarov a ich vlastností, modelovanie osi súmernosti; dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). 🧐 📖

Matematické praktiky:

Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania

a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. 🧐 📖

Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky

a manipulačné overovanie súmernosti. 🧐 📖

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov. 🧐 📖 👤

PRÍLOHA č. 1d

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Človek a príroda

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa zameriava na rozvoj prírodovednej gramotnosti. Prírodovedná gramotnosť je charakterizovaná ako spôsobilosť používať prírodovedné poznatky, identifikovať a formulovať otázky a hľadať odpovede v podobe dôkazmi podložených záverov pre pochopenie sveta a tvorbu rozhodnutí o svete, v ktorom žijeme, prírode a zmenách, ktoré v našom prostredí samovoľne aj v dôsledku ľudskej aktivity nastali a nastávajú. Zahŕňa porozumenie princípom objektivizovaného a systematického skúmania, ako aj úlohe prírodných vied v našej spoločnosti.

V prvom cykle má vzdelávacia oblasť podobu prírodovedne zameraného integrovaného predmetu.

Rozvoj prírodovednej gramotnosti pozostáva z troch zložiek: tvorby a rozvoja prírodovedných predstáv (obsahový rámec), tvorby a rozvoja postoja k okolitému prostrediu (postojový rámec) a spôsobilostí vedeckej práce, postupov a stratégií objektivizovaného poznávania (procesuálny rámec).

Procesuálny rámec predstavuje osvojenie si nástrojov vytvárania a usporiadania informácií o svete okolo nás. Reprezentuje ovládanie a využívanie typických prírodovedných spôsobov

myslenia a pracovných postupov, ktoré majú svoje vzory v mechanizmoch objektivizovaného poznávania.

Cieľom je, aby si žiaci osvojili prvky poznávania dominujúce v prírodných vedách a zároveň reflektovali vlastné poznávacie činnosti. Okrem špecifických činností jednotlivých prírodovedných disciplín (biologické, fyzikálne, chemické a geologické výskumné postupy) existujú spoločné postupy v poznávacej činnosti jednotlivých prírodovedných disciplín. Vyučovací proces má viesť k budovaniu spôsobilostí, ktoré nazývame spôsobilosti vedeckej práce a je súčasťou výkonového štandardu.

Postojový rámec sa prejavuje záujmom žiakov o prírodu a javy, ktoré v nej prebiehajú, aktívnym a angažovaným prístupom k prírodným zdrojom, ochrane životného prostredia, klímy a zdravia človeka, tendenciou/snahou konať zodpovedne, napr. vo vzťahu k prírodným zdrojom, životnému prostrediu, ale aj záujmom o výskumné aktivity či prírodné vedy. Zasahuje postojovú sféru osobnosti žiaka v sociálnej oblasti, v oblasti sebarozvoja a osobnostného rastu.

Žiak je vedený k uvedomovaniu si toho, že svojou činnosťou môže ovplyvňovať jednotlivé zložky prírodného, resp. životného prostredia. Snaží sa orientovať v množstve informácií, ktoré sú dnes bezprostredne dostupné a využívať ich v argumentácii. Skúsenosti z vlastnej poznávacej činnosti, reflektujúce postupy vedeckého poznávania, sprostredkujú žiakovi postupy kritického uvažovania.

Umožnia mu chápať zmeny a postupne zdokonaľovať porozumenie prírodovedným pojmom a teóriám. Uvedené postupy sú predpokladom pre vnímanie úplne nového, dnes ešte neznámeho sveta. Týka sa to aj poznatkov a informácií, ktoré sú s ohľadom na aktuálnu úroveň psychických možností žiaka základnej školy alebo rozsah základného vzdelania preňho zatiaľ nedostupné.

Obsahový rámec predstavuje súbor prírodovedných poznatkov (faktov, pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov, ktoré majú integrujúci charakter (v zmysle integrácie biologických, fyzikálnych, chemických a geologických konceptov). Kľúčové nosné myšlienky sú predstavené prostredníctvom 10 obsahových komponentov: **Interakcie, Sily, Energia, Zem, Vesmír, Organizmus, Ekosystém, Dedičnosť a premenlivosť, Evolúcia a Látky.**

Metakognícia

Na konci 1. cyklu žiak v rámci metakognitívneho poznania dokáže identifikovať jednoduché stratégie učenia a hľadania súvislostí medzi teoretickými informáciami a bádateľskými výsledkami, ktoré prijíma počas vyučovacieho procesu. Na základe identifikovaných stratégií dokáže cez metakognitívnu reguláciu triediť a organizovať na základnej úrovni a určiť, v ktorých oblastiach sa môže zlepšiť.

Charakter

Túžba po poznaní je základným charakterovým komponentom, na ktorý sa sústreďí oblasť človek a príroda. Klásť bádajúce a objasňujúce otázky, pochopiť procesy cez pokus a omyl, uvedomiť si, že v niektorých prípadoch neexistuje len jedno správne riešenie či pohľad na zadaný problém, to sú hlavné ciele 1. cyklu. Pri riešení kooperatívnych úloh žiaci trénujú úctu k druhým a učia sa poznať a zaujať základné roly pri skupinovej práci.

Ciele vzdelávacej oblasti

- Disponovať znalosťami o vybraných spoločenských, geografických a historických procesoch a javoch v rôznych kontextoch a situáciách.
- Využívať rôzne metódy získavania, spracovávanía, interpretácie informácií a prezentácie výsledkov vlastného bádania.
- Rozlišovať procesy kontinuity a zmeny, porozumieť súvislostiam, príčinám a dôsledkom historických a spoločenských javov a procesov.
- Posúdiť vzťahy v rámci prírodných zložiek krajiny a vzájomné vzťahy medzi životným prostredím a činnosťou človeka od lokálnej po globálnu úroveň; rozumieť potrebe udržateľného využívania prírodných zdrojov.
- Rozpoznať rôzne vrstvy svojej identity, rešpektovať a oceňovať rozmanitosť ľudí a skupín v globalizovanom svete.
- Zvládať svoje emócie, prejaviť empatiu, rozumieť rozličným názorom a postojom, formulovať vlastný názor, aktívne spolupracovať a konštruktívne komunikovať.
- Mať rozvinuté charakterové vlastnosti, presadzovať morálne a etické princípy, vymedziť vlastnú hodnotovú orientáciu pre svoje rozhodnutia a napĺňanie osobných cieľov.
- Uplatňovať práva a povinnosti, pravidlá a normy spoločenského života v demokratickej spoločnosti, niesť zodpovednosť za vlastné rozhodnutia.
- Orientovať sa v zdrojoch informácií, prejaviť kritický a rozlišujúci postoj k médiám, bezpečne a eticky sa prezentovať v online prostredí.
- Prejavovať záujem o dianie okolo seba, vo svete a participovať na veku primeraných prospešných aktivitách.

Ciele výkonových štandardov

1. *Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania* – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním rozvíjať svoje aktuálne poznanie.
2. *Vyjadrovať a diskutovať* o svojich prírodovedných predstavách.
3. Po vzore učiteľa *systematicky a objektívne získavať údaje*, usporadúvať ich, na ich základe tvoriť záver a ten prezentovať.
4. *Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových úloh* a aplikovať pritom mákké zručnosti.

5. *Dôverovať výsledkom svojej vlastnej výskumnej činnosti.*
6. *Správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu, osobne sa angažovať v rámci riešenia lokálnych problémov.*

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby žiaci pojmy uvedené v štandarde boli zvládnuté na úrovni predispozičnej predstavy. Miera rozvoja predispozičnej predstavy je charakterizovaná prostredníctvom faktov a vzťahov, ktorými má žiak disponovať.

VYSVETLIVKY – prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Digitálna gramotnosť

Finančná gramotnosť

Občianska gramotnosť (občianska , mediálna , interkultúrna)

Environmentálna gramotnosť

Sociálna a emocionálna gramotnosť

Vzdelávací štandard pre 1. ročník

1. Komponent: Interakcie

3.cieľ:

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- zaznamenať získané údaje do poskytnutej tabuľky alebo vopred pripraveného diagramu	1. Skúmanie súvislostí tieňov a zdanlivého pohybu Slnka po oblohe Pojem Svetlo Vzťahy a fakty Zdanlivý pohyb Slnka počas dňa a roka spôsobuje zmenu smerovania a dĺžky tieňov objektov upevnených v zemi.

4.cieľ:

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov	1. Porovnávanie dĺžky tieňa v závislosti od pozície svetelného zdroja a objektu, ktorý tieň vytvára Pojem Svetlo Vzťahy a fakty

	Dĺžka smerovania tieňa závisí od vzájomnej pozície svetelného zdroja, objektu a plochy, na ktorej sa tieň zobrazuje.
5.cieľ:	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- prejaviť záujem o skúmanie okolitého prostredia	1.Skúmanie priepustnosti svetla rôznymi objektmi/materiálmi 2. Skúmanie tvorby tieňa Pojem Svetlo Vzťahy a fakty Podľa toho, koľko svetla objekt prepúšťa, môžu vznikať rôzne tmavé a rôzne farebné tiene.
4. Komponent: Zem	
2.cieľ:	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- zdôvodniť tvrdenie predchádzajúcou skúsenosťou	1. Skúmanie rôznych foriem vody v domácom / školskom prostredí Pojem voda (hydrosféra)

	Vzťahy a fakty Voda sa v prírode nachádza v rôznych formách a to v kvapalnom, tuhom a plynnom skupenstve.
6.cieľ:	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- vnímať prejavy a dôsledky nezodpovedného správania sa v prírode s ohľadom na ochranu vlastného zdravia, zdravia iných, prírodných zdrojov a životného prostredia	1. Porovnávanie vody z rôznych lokálnych zdrojov Pojem voda (hydrosféra) Vzťahy a fakty Voda je podmienkou života organizmov. Pitie vody z neoverených zdrojov môže byť pre zdravie a život človeka nebezpečné.
- uvedomovať si vplyv okolitého prostredia na zdravie človeka	1. Porovnávanie a špecifiká pitnej a nepitnej vody Pojem voda (hydrosféra) Vzťahy a fakty Voda je podmienkou života organizmov. Pitie vody z neoverených zdrojov môže byť pre zdravie a život človeka nebezpečné.
6. Komponent: Organizmus	
1.cieľ:	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD

- pri pozorovaní získať potrebné údaje	1. Pozorovanie rôznych druhov rastlín v okolí 2. Identifikácia, z ktorej časti rastliny pochádza určitý druh ovocia / zeleniny Pojem základné orgány rastlín Vzťahy a fakty Základnými orgánmi rastlín sú koreň, stonka, list, kvet a plod, ktorý obsahuje semená.
5.cieľ:	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- prejaviť záujem o skúmanie okolitého prostredia - na základe formulovanej otázky pozorovať tak, aby získal potrebné informácie	1. Pozorovanie rôznych zložiek prírody a identifikácia životných prejavov rôznych druhov živočíchov a rastlín Pojem životné prejavy organizmov Vzťahy a fakty Živé od neživých zložiek prírody vieme odlíšiť pomocou identifikácie životných prejavov organizmov. Medzi prejavy života patrí pohyb, rozmnožovanie, príjem potravy, rast, vývin, dýchanie a reakcie na podnety z prostredia.
- prejaviť záujem o skúmanie seba a okolitého prostredia	1. Skúmanie významu zmyslových orgánov pre život človeka

	Pojem zmyslové orgány Vzťahy a fakty Človek získava informácie z prostredia prostredníctvom zmyslov - zrakom, sluchom, hmatom, čuchom a chuťou.
--	---

PRÍLOHA č. 1e

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Človek a spoločnosť

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť pripravuje žiakov k tomu, aby sa prejavovali ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovali svoje práva a naplňali svoje povinnosti. Umožňuje porozumieť geografickým, historickým, kultúrnym a náboženským špecifikám v rôznych častiach Slovenska, čo vedie k rešpektu a ohľaduplnosti voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám, ako aj voči sebe. U žiakov rozvíja pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti, krajine a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Posilňuje ich aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov. Okrem vedomostí rozvíja u žiakov aj spôsobilosti získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe.

Vzdelávacia oblasť pozostáva zo štyroch komponentov – **geografický, dejepisný, občiansky a eticko-osobnostný komponent**. Pomocou komponentov sú vymedzené obsahové štandardy jednotlivých zložiek.

V prvom cykle má vzdelávacia oblasť podobu integrovaného predmetu Človek a spoločnosť a samostatných predmetov etická výchova a náboženská výchova vyučovaných v alternácii.

Geografický komponent objasňuje špecifiká rôznych miest, rozmiestnenie ľudí a ich činností, vzájomné vzťahy medzi javmi a procesmi, ktoré sa na Zemi odohrávajú a vyvíjajú. Rôzne aspekty priestoru skúmajú pomocou rôznych prameňov, čo im umožňuje sa v ňom orientovať, a zároveň v ňom konať spôsobom, ktorý je zodpovedný voči životnému prostrediu a potrebám druhých. V

processe poznávania priestoru sa žiaci učia klásť a odpovedať na otázky (Čo to je?, Kde to je?, Prečo je to tam?, a pod.), ktoré sú kľúčové pre formovanie ich priestorového myslenia.

Dejepisný komponent rozvíja a kultivuje objektívne poznanie minulosti a jej prepojenosti s prítomnosťou. Žiaci si rozvíjajú historickú gramotnosť v spoločenskom kontexte. Na základe poznania minulosti žiaci reflektujú vlastnú príslušnosť k regiónu. Komponent u žiakov rozvíja aj hodnoty a kompetencie demokratickej kultúry a vzťah ku kultúrnemu a historickému dedičstvu.

Občiansky komponent približuje fungovanie spoločnosti. Žiaci spoznávajú medziľudské vzťahy, budujú si postoj k ľudskej rozmanitosti a vnímajú prínos jej pozitívnych prvkov. Rovnako vnímajú úlohu hodnôt a sociálnych noriem, význam a chod rôznych inštitúcií. Významnou súčasťou tohto komponentu je výchova k aktívnemu občianstvu, rešpektovaniu princípov slobody a demokracie, ako aj k ochrane ľudských práv.

Eticko-osobnostný komponent prispieva k osobnostnému, sociálnemu a morálnemu rozvoju žiakov, s dôrazom na uvedomovanie si, prijatie a rozvíjanie vlastnej identity vo vzťahu k druhým ľuďom a všetkému živému na našej planéte. Neoddeliteľnou súčasťou týchto procesov je kultivovanie charakteru, morálnych (etických) a duchovných kvalít žiakov, ich religiózneho vedomia. Obsahové štandardy komponentu sú určené pre všetkých žiakov, realizujú sa na vyučovaní celej vzdelávacej oblasti – naprieč všetkými témami.

Metakognícia

Metakognitívne poznanie je sústredené na schopnosť hovoriť o svojich záujmoch a preferovaných činnostiach. Žiak na konci 1. cyklu sa dokáže riadiť jednoduchými stratégiami učenia sa a triedenia informácií. Tréningom metakognitívnej regulácie žiak na konci 1. cyklu dokáže regulovať svoje správanie a myslenie tak, aby sa orientoval na vyriešenie úlohy, určiť, v ktorých oblastiach sa môže zlepšiť a diskutovať o rôznych oblastiach na intelektovo primeranej úrovni.

Charakter

Vzdelávacia oblasť človek a spoločnosť je najkomplexnejšou oblasťou v oblasti rozvíjania charakteru žiaka. V obsahových a výkonových štandardoch zahŕňa všetky komponenty, pričom sa v **Morálnom vedomí** sústreďuje na prácu s emóciami, v rámci komponentu **Túžba po poznaní** je cieľom odlišné názory druhých, a taktiež práca s chybou ako nástrojom, ktorý pomáha pri upevňovaní vedomostí. **Odolnosť** je zameraná na vytrvalosť a sebareflexiu v oblasti vlastných charakterových vlastností, na ktorých je potrebné pracovať. **Statočnosť** a **Líderstvo**

prepájajú schopnosť prezentovať svoje názory a poznatky pred kolektívom a nebáť sa postaviť sa za druhého, či pracovať na tom, aby bol vzorom pre iných. **Úcta k druhým a Spravodlivosť** sú ústrednými charakterovými komponentmi vo vzdelávacom Eticko-osobnostnom komponente, kde je primárny fokus kladený na prácu s dobrými vlastnosťami, starostlivosťou o blízky a okolie, toleranciu a férovosť. Žiak na konci 1. cyklu dokáže rozlišovať zlé od dobrého v životných situáciách, ktoré zažíva.

Ciele vzdelávacej oblasti

- Disponovať znalosťami o vybraných spoločenských, geografických a historických procesoch a javoch v rôznych kontextoch a situáciách.
- Využívať rôzne metódy získavania, spracovávania, interpretácie informácií a prezentácie výsledkov vlastného bádania.
- Rozlišovať procesy kontinuity a zmeny, porozumieť súvislostiam, príčinám a dôsledkom historických a spoločenských javov a procesov.
- Posúdiť vzťahy v rámci prírodných zložiek krajiny a vzájomné vzťahy medzi životným prostredím a činnosťou človeka od lokálnej po globálnu úroveň; rozumieť potrebe udržateľného využívania prírodných zdrojov.
- Rozpoznať rôzne vrstvy svojej identity, rešpektovať a oceňovať rozmanitosť ľudí a skupín v globalizovanom svete.
- Zvládať svoje emócie, prejať empatiu, rozumieť rozličným názorom a postojom, formulovať vlastný názor, aktívne spolupracovať a konštruktívne komunikovať.
- Mať rozvinuté charakterové vlastnosti, presadzovať morálne a etické princípy, vymedziť vlastnú hodnotovú orientáciu pre svoje rozhodnutia a napĺňanie osobných cieľov.
- Uplatňovať práva a povinnosti, pravidlá a normy spoločenského života v demokratickej spoločnosti, nieť zodpovednosť za vlastné rozhodnutia.
- Orientovať sa v zdrojoch informácií, prejať kritický a rozlišujúci postoj k médiám, bezpečne a eticky sa prezentovať v online prostredí.
- Prejavovať záujem o dianie okolo seba, vo svete a participovať na veku primeraných prospešných aktivitách.

Ciele výkonových štandardov

8. *Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život, komunitu a obec.*
9. *S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine.*
10. *Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.*
11. *Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny.*

12. *Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých.*
13. *Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.*
14. *Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.*
15. *Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spolužití s inými.*
16. *Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ.*
17. *Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy*

Hlavným cieľom 1. cyklu je podporovať u žiakov schopnosť skúmať svoju obec, jej blízke okolie a vzťahy medzi ľuďmi. Žiaci pozorujú, porovnávajú a zaznamenávajú vybrané aspekty fungovania komunity, v ktorej žijú. Vedia sa orientovať vo svojom okolí a poznajú jeho špecifiká. Poznajú základné časové intervaly. Sú si vedomí, že súčasnosť je výsledkom konania v minulosti. Vnímajú jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. Rešpektujú základné pravidlá spolunažívania a komunikácie. Zaujímajú sa o svoje okolie a sú ochotní zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie.

VYSVETLIVKY – prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Digitálna gramotnosť

Finančná gramotnosť

Občianska gramotnosť (občianska , mediálna , interkultúrna)

Environmentálna gramotnosť

Sociálna a emocionálna gramotnosť

Vzdelávací štandard pre 1. ročník

1. Komponent: Geografický komponent	
2.cieľ: S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií.	
Oblasť: Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- získať informácie pozorovaním vo svojom okolí	1. Určovanie orientačných bodov v okolí školy, vytváranie predstáv o priestorových vzťahoch v škole Pojem orientácia
- orientovať sa v priestore podľa orientačných bodov	2. Určovanie relatívnej polohy vybraného objektu voči inému objektu (rovno, vpravo, vľavo, hore dole, blízko, ďaleko, pred, za a i.) Pojem orientácia
2. Komponent: Dejepisný komponent	
3.cieľ: Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.	
Oblasť: Orientácia v čase	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- rozvrhnúť si čas na učenie a zábavu	1. Určovanie vzájomných vzťahov (pred/po) medzi susednými a nesusednými dňami Pojem kalendár - dni v týždni
- ilustrovať plynutie času na vybraných príkladoch	2. Zoradenie postupnosti udalostí (skôr, neskôr, dávno, nedávno, dnes, včera, predvčerom, zajtra, pozajtra...) Pojem časová postupnosť

5.cieľ: Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých	
Oblasť: Pozorovanie zmien v čase	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- opísať vlastnú jedinečnosť	1. Určovanie základných vzťahov medzi členmi rodiny z pozície člena, triedy z pozície žiaka aj z pozície iného člena 🧑🏻🧑🏻
- pomenovať roly, ktoré zastáva c rodine, triede, kamarátskych skupinách	Pojem vzájomné (rodinné) vzťahy
3. Komponent: Občiansky komponent	
8.cieľ: Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spolužití s inými.	
Oblasť: Poznávanie pravidiel vo svojom živote	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- rešpektovať pravidlá platné v triede a škole	1. Spoznávanie zmyslu pravidiel pre život ľudí (na príklade pravidiel hry) 📖🧑🏻🧑🏻 Pojem pravidlá
4. Komponent: Eticko-osobnostný komponent	
6.cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.	
Oblasť: Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými (rodina/trieda) na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu	1. Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie) 🧑🏻🧑🏻 Pojmy slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, ospravedlnenie

Oblasť: Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni	1. Rozlišovanie emócií a ich prejavov Pojem emócie (nadšenie, radosť, dôvera, súcit, strach hnev, prekvapenie a i.)
Oblasť: Sebariadenie	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni	1. Rozpoznávanie významu sebaovládania a sebariadenia - nie každú túžbu je dobré hneď uspokojiť Pojmy túžby, potreby
Oblasť: Rozvíjanie vzťahov v rodine a komunite	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- rozvíjať vzťahy v rodine	1. Zamýšľanie sa nad hodnotou domova 2. Identifikovanie a pomenovanie členov rodiny, ich rôzne úlohy Pojmy domov, rodina, príbuzní a blízki
7.cieľ: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.	
Oblasť: Sebapoznávanie	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby	1. Určovanie dobrých charakterových vlastností a možností

- ocenit dobré vlastnosti a schopnosti druhých	Pojem vlastnosti
Oblast: Vnímanie jedinečnosti v každom človeku	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- opísať jedinečnosť druhých	1. Identifikovanie zaujímavých črt druhého človeka Pojem kamarátstvo
- ocenit dobré vlastnosti a schopnosti druhých	
Oblast: Konanie dobra - aj keď sa nikto nepozera	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- rozpoznať príčiny a dôsledky ľudského správania	1. Rozpoznávanie dôsledkov pravdovravnosti a klamstva na život Pojmy pravdovravnosť, dobré činy, dobré vlastnosti
- vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore	
- identifikovať dobré vlastnosti a schopnosti	2. Spoznávanie vybraných biblických a archetypálnych príbehov Pojmy pravdovravnosť, dobré činy, dobré vlastnosti
	3. Identifikovanie dobrých vlastností postáv z uvedených príbehov (dôvera, dobrota, odvaha a pod.) Pojmy pravdovravnosť, dobré činy, dobré vlastnosti

PRÍLOHA č. 1f

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Umenie a kultúra

Predmet: Hudobná výchova

Charakteristika oblasti

Hudba je druhom umenia so špecifickými vyjadrovacími prostriedkami, ktoré tvoria nenahraditeľnú súčasť neverbálnej kultúry. Vzniká ako výsledok špecifickej ľudskej aktivity v priestore a čase, zoskupením tónov a zvukov, prezentuje ľudskú skúsenosť a usiluje o estetickú komunikáciu. Vplýva na celú osobnosť človeka, jeho fyzickú i psychickú podstatu v kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej oblasti. Je dôležitá pre osobnostný a sociálny rozvoj v kontexte kultúrnej a umeleckej komunikácie, vo vzťahu k vnímaniu a produkovaniu hudby ako nehmotnému kultúrnemu dedičstvu.

Základnou úlohou hudobného vzdelávania je rozvoj hudobnosti žiakov. Na Slovensku nadväzujeme na európske trendy a dedičstvo našej pedagogickej tradície, ktoré holistickým prístupom formujú žiakove hudobné spôsobilosti využívajúc kreatívne a integratívne prístupy k hudbe. Na základe porozumenia procesov prijímania (počúvania), produkovania (spev, hra na nástroji) stvárňovania a integrovania (tanec, slovo, tvorivá dramatika) hudby sa rozvíjajú umelecko-expresívne spôsobilosti žiakov.

V hudobnej výchove je dôležité rozvíjať potrebu seberealizácie žiaka, motivovať a usmerňovať jeho snahy o individuálnu a kolektívnu prezentáciu hudby, podporovať jeho zvedavosť pri objavovaní hudby, vzájomnú kooperáciu a toleranciu v hudobnej interpretácii a komunikácii a zároveň formovať jeho individuálny vkus. To všetko pri rešpektovaní miery žiakovho hudobného nadania ako predpokladu pre aktívne muzicírovanie.

Obsahy hudobnej výchovy sa značnou mierou podieľajú na rozvoji doménových aj prierezových gramotností základného vzdelávania. Orientáciou v metrrytmickej štruktúre hudby,

objavovaním logiky výstavby hudobného diela, čítaním grafickej partitúry rozvíjajú matematickú gramotnosť, zápis a analýza hudby rozvíja analyticko-syntetické myslenie. Práca s hlasom (spev) rozvíja správne fyzické a fyziologické návyky, skvalitňuje čitateľskú a jazykovú gramotnosť. Prostredníctvom komunikácie hudbou

zdieľania informácií o hudbe s ohľadom na jej estetické funkcie žiak rozvíja komunikačné a prezentačné spôsobilosti. Elementárna improvizácia, komponovanie, ich záznam, tvorivé obohacovanie, ukladanie a spracovanie v digitálnom priestore, technické a technologické spracovanie rozvíja jemnú motoriku a vo virtuálnom priestore aj digitálnu a technickú gramotnosť.

Východiskom hudobného vzdelávania je aktívny a tvorivý kontakt s hudbou v jej troch základných podobách: počúvanie, tvorba a stvárňovanie, ktoré sú obsiahnuté v 5 komponentoch: **spev, hra na hudobnom nástroji, počúvanie hudby, hudobno-pohybové vyjadrenie hudby a hudobno-dramatické vyjadrenie hudby.**

Komponent: Spev predstavuje prirodzený, najjednoduchší a najdostupnejší spôsob aktívnej hudobnej produkcie a sebarealizácie žiaka v škole. Je podmienený zvládnutím elementárnej hlasovej techniky a dodržiavaním zásad hlasovej hygieny. Obsahom speváckych aktivít je tvorivá práca s hlasom, imitovanie zvukov okolitého sveta, hra s hlasom, interpretovanie hlasových modelov a popevkov, reprodukovanie zapamätaných melódií, resp. vytváranie rôznorodých melódií, odpovedí na spievané otázky, spev v primeranej hlasovej polohe imitačne aj podľa nôt (grafickej partitúry, obrázkov, gesta), jednohlasne aj dvojhlasne. Poznanie hudobnej abecedy nie je cieľom, ale len prostriedkom pre postupné samostatné objavovanie, pochopenie a zmocňovanie sa hudby.

Komponent: Hra na hudobnom nástroji predstavuje spoznávanie a produkciu hudby na rôznych hudobných nástrojoch (Orffove hudobné nástroje, vlastnoručne zhotovené a iné elementárne hudobné nástroje, hudobné hračky, ľudové hudobné nástroje, elektronické a virtuálne hudobné nástroje). Cieľom je poznať techniku hrania na ne, experimentovať s ich zvukovou farbou, využívať ich na interpretáciu sprievodov k spevu, interpretáciu samostatných inštrumentálnych miniatúr.

Komponent: Počúvanie hudby predstavuje špecifický proces aktívneho prijímania hudby poslucháčom – žiakom. Zámerom je aktívne (uvedomene) počúvať hudbu rôzneho charakteru, druhov a žánrov, rôznych štýlových období, poznať jej funkcie, identifikovať jej vyjadrovacie prostriedky. Vnímať vplyv hudby na telesné a duševné prežívanie a využívať ju ako jeden z prostriedkov emocionálnej regulácie. Počúvať sprostredkovanú hudobnú produkciu i živú hudobnú produkciu profesionálneho alebo poloprofesionálneho umeleckého výkonu. Pochopiť vzťah medzi hudbou a ostatnými druhmi umenia a kultúrou vôbec. Hodnotiť hudobné artefakty z hľadiska ich funkcií v živote človeka. Vnímať hudbu ako špecifickú výpoveď rozmanitých kultúrnych spoločenských.

Komponent: Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby je prejavom poznávania a overovania hudobných zákonitostí, aj prostriedkom komunikácie. Je to spôsob posilňovania a prehĺbovania hudobného vnímania a zážitku, ale aj pochopenia štruktúry skladby prostriedkami neverbálnej komunikácie a pohybovej improvizácie, v ktorej je rozhodujúca prirodzenosť a voľnosť pohybu, koordinovanosť a súlad so znejúcou hudbou. Prechádza od spontánnych pohybových reakcií na hudbu, kultivovania a usmerňovania pohybového prejavu, voľného vyjadrenia hudby, imitácie a osvojovania rôznych spôsobov pohybového stvárnenia hudby, až k tvorivému pohybovému sebavyjadreniu a tancu.

Komponent: Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby predstavuje najsyntetickejšiu formu prienikov vyjadrovacích prostriedkov viacerých umení, v ktorých sa integruje hudba so slovnými, pohybovými a výtvarnými prejavmi na princípoch tvorivej dramatiky, hudobného divadla a zážitkového učenia. Využíva tvorivú rytmickú, melodickú, interpretačnú a pohybovú improvizáciu a rôznorodé vlastné vyjadrenie – interpretáciu hudobného diela, piesne, situácie a pod. Má podoby hudobnodramatickej hry, obrazu či hudobno-dramatického projektu.

Metakognícia

Metakognícia v predmete hudobná výchova by mala byť rozvíjaná potrebou sebarealizácie žiaka, motivovať a usmerňovať jeho snahu o individuálnu a kolektívnu prezentáciu hudby. Cieľom by malo byť vedenie žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu.

Charakter

Výchova charakteru v predmete hudobná výchova by sa mal žiak zamerať na rozvoj morálneho vedomia (radosť, hrdosť, súciti, smútok, odpor, hnev, hanba) a ich hudobné a dramatické vyjadrenie. Túžbu po poznaní -nevzdávať sa pri neúspechu. Statočnosť – prezentovanie svojho vlastného hudobného prejavu.

Ciele predmetu

- Slobodne prejavovať a uplatňovať umeleckú a hudobnú gramotnosť pri napĺňaní osobných kultúrnych potrieb a životných cieľov.
- Uplatňovať základné hudobné spôsobilosti (schopnosti, zručnosti a návyky) v oblasti spevu, hry na hudobných nástrojoch, počúvania hudby, hudobno-pohybového, hudobno-dramatického, verbálneho a vizuálneho vyjadrovania a spájania hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami.

- Orientovať sa v hudobnej kultúre minulosti i v jej súčasných podobách, vo svetovej aj slovenskej hudobnej kultúre, hudobnej kultúre etník, národností, malých i veľkých sociálnych skupín.
- Komunikovať a hodnotiť rôznorodé hudobné obsahy, využívať ich aj pri vyhodnocovaní hudobných informácií v rôznych životných situáciách.
- Hodnotiť, oceňovať a chrániť národné hudobné dedičstvo aj rôzne podoby globálnej kultúry ako súčasť vlastnej kultúrnej identity.
- Oceňovať hudobné dedičstvo iných kultúrnych spoločenstiev.
- Interpretovať a aplikovať hudobné pojmy, javy a vzťahy z oblasti teórie hudby aj histórie, ktoré vychádzajú zo znejúcej počúvanej aj produkovanej hudby.
- Zodpovedne a bezpečne využívať digitálne technológie a médiá na umeleckú a estetickú hudobnú komunikáciu.
- Byť tvorivý, kooperovať, byť empatický, schopný sebareflexie aj zodpovedného konania pri tvorbe, prijímaní, vyjadrovaní a integrácii hudby vo vlastnej komunite aj širšej spoločnosti.

Hlavným cieľom 1. cyklu hudobného vzdelávania je objavovať zákonitosti vzniku a existencie hudby v jej elementárnych podobách produkcie, počúvania aj vyjadrovania a stvárňovania.

VYSVETLIVKY – prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť 📖 👁

Digitálna gramotnosť 💻

Finančná gramotnosť 📈

Občianska gramotnosť (občianska 🧑, mediálna 📺, interkultúrna 🌐)

Environmentálna gramotnosť 🌱

Sociálna a emocionálna gramotnosť 👥

Vzdelávací štandard pre 1. ročník

1. Komponent: Spev	
1.cieľ: Spievať rôznorodé piesne v skupine, aj s inštrumentálnym sprievodom	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas spievať primerane po melodickej, rytmickej aj výrazovej stránke, v primeranej hlasovej polohe (c1 – h1), spamäti. - prirodzene uplatňovať elementárnu hlasovú techniku a zásady hlasovej hygieny v reči i v speve. - spievať v kolektíve, v menšej skupine, a cappella i so sprievodom hudobného nástroja, udržať melodickú líniu, reagovať na taktovacie gestá učiteľa. - na elementárnej úrovni rytmizovať a melodizovať reč v rámci určeného tónového priestoru durovej stupnice.	Spievanie hlasových modelov, riekaniak, dialogických hier, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových tóninách. Rozvíjanie elementárnych speváckych návykov, spevu legato a v primeranej dynamike, zjednocovanie spoločného spevu. Rytmizovanie a melodizovanie slov, slovných spojení, tvorenie rytmických útvarov, ich otextovanie, smerovanie k uvedomovaniu si melodických postupov a ich zachyteniu gestom ruky, graficky (linkou, obrázkom, farbou, grafickým znakom), pomocou rôznorodých predmetov. Pri praktických činnostiach osvojovanie hudobnej abecedy a rytmických hodnôt: osminová, štvrtová, ich rôzne kombinácie, príslušné rytmické slabiky, 2/4, 3/4 takt, tónový priestor v dur: 5.-3.; 5.-6.-5.-3.; stupňa durovej stupnice (C dur), príslušné solmizačné slabiky, ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku tónu a postup melódie alebo fonogestika.
2. Komponent: Hra na hudobnom nástroji	
1.cieľ: Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, technicky správne, sám i v skupine, podľa gesta učiteľa,	Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: Orffov inštrumentár, regionálne detské ľudové hudobné nástroje, zvukové

- hrať na rytmických aj melodických nástrojoch, na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch, okolitých zvukových objektoch, - vytvárať rytmické a melodické miniatúry, hrať elementárne hudobné sprievody 🌐 , - experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja a zvukomalebne vyjadriť mimohudobný obsah (napr. pocity, predstavy, náladu, charakter postavy) 📖 , - orientovať sa v symbolickom zápise 👁 , - byť súčasťou spoločnej hry, spolupracovať pri hre 👤👤 .	hračky, vlastnoručne vyrobené hudobné nástroje, okolité zvukové objekty, prírodný materiál. Hra podľa grafickej partitúry aj z notového zápisu osminové, štvrté hodnoty, hra sprievodov k piesňam, riekankám aj tancom 👁 . Vytváranie predohier, medzihier, dohier. Experimentovanie s farbou znenia hudobného nástroja, vytváranie elementárnych hudobných a zvukových miniatúr, vychádzajúcich z rytmickej štruktúry slova, slovných spojení, rýmovačiek v tónovom priestore pentatoniky.
--	---

3. Komponent: Počúvanie hudby

1.cieľ: Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu (výška, sila, farba, dĺžka)

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- identifikovať zvuk a tón, porovnávať ich vlastnosti, - charakterizovať základné výrazové prostriedky hudby a ich vlastnosti, základnú štruktúru a hudobnú formu, - verbálne, výtvarne, pohybom vyjadriť charakter, emocionálny aspekt, mimohudobný obsah a pocity z počúvanej skladby 👤👤 .	Intuitívne, zámerné a aktívne počúvanie rôznorodej hudby. Identifikovanie vlastností tónu produkovanej aj počúvanej hudby (výška, dĺžka, sila, farba). Nachádzanie totožnosti, podobnosti a kontrastu výrazových prostriedkov (melódia, rytmus, tempo, dynamika) a hudobnej formy znejúcej hudby. Pri počúvaní rozlišovanie a určenie vokálnej a inštrumentálnej hudby. Na základe farby zvuku identifikovanie vybraných znejúcich klasických aj ľudových hudobných nástrojov a ľudských hlasov (detský, mužský, ženský). Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, verbálne a iné vyjadrenie fantazijných predstáv a vlastných pocitov pri počúvaní hudby 👤👤

4. Komponent: Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	
1.cieľ: Vyjadriť pocity z počúvanej aj produkovanej hudby verbálne, spontánnym pohybom aj inými umeleckými prostriedkami	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- spontánnym a koordinovaným pohybom vyjadriť charakter, formu, tempo, metrum, rytmus a dynamiku počúvanej alebo produkovanej hudby 🌍 , - imitovať pohyb v hudobno-pohybových hrách a v hrách so spevom, - uplatniť základné tanečné prvky, zapamätať si sled tanečných pohybov v jednoduchej choreografii, tancovať vo dvojici, prípadne v skupine 👤 . •	Kultivovanie držania tela a formovanie tanečného postoja pri vyjadrovaní a stvárňovaní hudby. Využívanie vlastného tela ako rytmického hudobného nástroja (hra na tele). Imitovanie pohybu v hudobno-pohybových hrách a ľudových pohybových hrách so spevom 👤 . Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (chôdze a behu v metrickej pulzácii, prísunový krok vpred, vzad) v jednoduchých tanečných choreografiách. Umocňovanie hudobného vnímania a zážitku pohybovou interpretáciou hudby.
5. Komponent: Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby	
1.cieľ: - Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu hlasom, pohybom, rytmickými, melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- stvárníť obsah, charakter a formu piesne či riekanky, fragmenty ľudových hudobno-pohybových hier prostriedkami hudobnej dramatiky 📖 🌍 , - tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám, - tvoriť melódie, odpovede na spievané či hrané otázky, - vyjadriť dej, náladu, charakteristiku mimohudobných obsahov, literárnej predlohy hlasom, pohybom, hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku 📖 , - rešpektovať originálny prístup jednotlivca pri hudobno-dramatickom stvárňovaní 👤 .	Dramatické stvárňovanie riekaniek, piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier 📖 . Uplatňovanie dialogických hier, rytmizovaných alebo melodizovaných textov, zvukomaľby, mimiky, gest, využívanie okolitých objektov a rekvizít, pohybovej improvizácie v dramatických obrázkoch alebo príbehoch 👁 .

PRÍLOHA č. 1g

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova sprostredkúva žiakovi možnosť rozvíjať svoje cítenie, myslenie a tvorivé zručnosti, a tiež uvádza žiaka do oblasti vizuálnej kultúry, ktorá je v súčasnosti podstatným zdrojom informácií a prostriedkom komunikácie. Kultivuje osobnosť žiaka a jeho spôsobilosti predovšetkým prostredníctvom vnímania, reflektovania a sebavyjadrovania. Výtvarná výchova vďaka svojej **činnostnej** povahe umožňuje žiakovi získať zážitok z procesu tvorby a použitia nástrojov, techník a technológií. Tvorivá činnosť zahŕňa procesy bádania a experimentovania, pričom rovnako rozvíja zmyslovú, emocionálnu a racionálnu stránku osobnosti žiaka. Výtvarná výchova formou sebavyjadrovania žiaka vytvára priestor na rozvoj myslenia, metakognitívnych zručností a budovania postojov. Je príležitosťou pre objavovanie a oceňovanie jedinečnosti a rozmanitosti.

Vyučovací predmet výtvarná výchova kladie dôraz na rozvoj **vizuálnej gramotnosti** ako jednej z kľúčových prierezových gramotností. Dosiahnutie funkčnej vizuálnej gramotnosti definujú ciele vzdelávania predmetu pre jednotlivé cykly. Jej funkčnosť je súborom viacerých spôsobilostí vo vizuálnej komunikácii, ktoré žiak nadobudne vo vizuálnej komunikácii, vnímaní a schopnosti tvoriť. Ide o citlivosť vnímania, ktorú využívame v každodennom živote, vnímanie prostredia a vzťahov vo svojom bezprostrednom okolí. Ďalšou spôsobilosťou je využívať vizuálny jazyk na rôzne spôsoby vyjadrovania, spôsobilosť porozumieť vizuálnemu jazyku, a tiež schopnosť prijímať estetické podnety a tvoriť rôzne vizuálne vnímateľné artefakty. Charakter vyučovacieho predmetu vytvára priestor na rozvoj ďalších prierezových gramotností, a to predovšetkým **čitateľskej gramotnosti** (napr. vzťah obrazu a slova, mediálny obsah – podnety z neho, jeho

tvorba, ale aj kritické čítanie), **digitálnej gramotnosti** (napr. digitálne médiá a technológie, ale aj témy ako autorské práva, licencie) a v neposlednom rade **sociálnej a emocionálnej gramotnosti** (napr. sebapoznávanie, vyjadrenie emócií a pocity, práca v kolektíve, reflexia tvorby).

Výtvarná výchova sa zameriava na rozvoj osobnosti žiaka a jeho schopnosť myslieť a komunikovať prostredníctvom výtvarného jazyka v rámci vizuálnej kultúry, a to pri rešpektovaní individuality žiaka, jeho vývinových charakteristík, osobnosti a nadania. Osvojovanie si výtvarného jazyka umožňuje žiakovi vyjadriť svoje myšlienkové koncepty, predstavy, fantáziu, skúsenosti a pocity.

Štruktúru vyučovacieho predmetu výtvarná výchova tvoria 3 komponenty: **výtvarná komunikácia, umenie a vizuálna kultúra, osobnosť**. Jednotlivé komponenty sa delia na výkonové a obsahové štandardy, ktoré tvoria dynamický celok. Vzájomne sa prekrývajú, rozvíjajú a dopĺňajú. Sú formulované tak, aby zmysluplne gradovali v cykloch vzhľadom na funkčnosť vzťahov medzi cieľmi, výkonmi a obsahmi.

Komponent výtvarná komunikácia je zameraný na spoznávanie a používanie jednotlivých výtvarných vyjadrovacích prvkov (bod, línia, farba, tvar, škvrna, priestor, plocha, objem, textúra, svetlo, záber) a kompozičných princípov (rovnováha, pohyb, rytmus, symetria, dôraz, kontrast, jednota, variácie/rozmanitosť, proporcie, sekvencia, čas), prostredníctvom ktorých žiak vyjadruje svoje predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti a pocity.

Oboznamovanie sa s nimi prebieha prostredníctvom vlastnej tvorby žiaka, ale aj skúmaním a analyzovaním tvorby iných. Dôležitou súčasťou komponentu komunikácia je osvojovanie si tvorivých postupov a ich kombinácií, techník (napr. kresby, maľby, grafiky a priestorového vytvárania), návykov potrebných pre prácu s nástrojmi, materiálmi, médiami a technológiami, vrátane experimentovania s nimi. Neoddeliteľnou súčasťou tohto komponentu je tiež overenie komunikačných účinkov na prijímateľa, získanie spätnej väzby na proces a výsledky tvorby aj rozvoj interpretačnej zložky. Jednotlivé obsahy a výkony gradujú spôsobilosti žiaka od spoznávania výtvarného jazyka po jeho cieľavedomé používanie.

Komponent umenie a vizuálna kultúra zabezpečuje, aby sa žiak prostredníctvom tvorivej interpretácie dokázal orientovať vo svete umenia, ako aj prepájať ho s každodenným životom. Komponent pracuje s celou škálou podnetov výtvarného umenia ako je maľba, kresba, grafika, socha, objekt, inštalácia, fotografia, multimédiá, performancia, tiež architektúra, urbanizmus, dizajn, aplikované umenie, film, scénografia. Zahŕňa tiež ľudové umenie, umenie subkultúr, minorít, Art Brut a pod. Pestrosť podnetov z diel slovenských umelcov a umelkýň, ako aj zahraničných – európskych a mimoeurópskych vedie k vnímaniu rozmanitosti umeleckých prejavov. Tradičné a elektronické podnety z vizuálnej kultúry (napr. reklama, svet značiek, piktogramov, bannerov, billboardov) spájajú komponent s aktuálnym spoločenským prostredím. Vytvára sa tým priestor na rozvoj spôsobilosti kriticky čítať obrazy, tiež schopnosti odhaľovať deepfake, ako aj rôzne formy manipulácie. Komponent dáva priestor aj možnosti neformálneho vzdelávania formou návštevy galérií, múzeí, v prípade možnosti divadla a iných inštitúcií, ako aj

absolvovaním ich vzdelávacích aktivít. Aktívne osvojovanie najrozmanitejších kultúrnych a umeleckých hodnôt vedie žiaka k ich rešpektovaniu a oceňovaniu. Rovnako ho motivuje k celoživotnému záujmu o umelecké a kultúrne dianie.

Komponent osobnosť upriamuje pozornosť na sociálny a osobnostný rozvoj žiaka. Na dosahovanie cieľov a plnenie výkonových štandardov využíva obsahy aj z iných komponentov, pretože oblasť postojov, hodnôt, emócií a pocitov nie je možné oddeľovať od samotnej tvorby, komunikácie, ani od vnímania a interpretovania podnetov z umenia a vizuálnej kultúry. Prostredníctvom tvorby – uplatňovaním subjektivity, vyjadrením emócií a pocitov, reflexiou tvorby, ako aj schopnosťou prezentovať jej výsledky, sa rozvíjajú aj mäkké zručnosti žiaka a nachádzajú odpovede na otázky svojej osobnostnej i skupinovej identity. Pri výtvarných projektoch sa učí definovať vlastné ciele a hľadať vhodné stratégie na ich dosiahnutie. Rozvíja sa jeho schopnosť plánovať, organizovať, realizovať a hodnotiť. Prepojením mentálnych operácií (predstavy, fantázie, nápady) s objavovaním ich formálneho vyjadrenia (obrazom, tvarom) a technickou realizáciou (tvorba artefaktu) sa rozvíja tvorivosť a komplexnosť vyjadrovania. Dôraz na vlastné riešenia žiaka rozvíja autentickosť osobnosti.

Metakognícia

Metakognícia v predmete výtvarná výchova by mala byť rozvíjaná prostredníctvom tvorivých zručností a sebavyjadrovania. Žiaci by vedieť hľadať vlastné riešenia, nie presné plnenie úloh-rozvíjať tvorbu vlastných myšlienok - vlastnej fantázie pri tvorbe.

Charakter

Výchova charakteru predmete výtvarná výchova by sa mala zamerať na rozvoj morálneho vedomia (radosť, hrdosť, súcit, smútok, odpor, hnev, hanba) -kreatívneho vyjadrenia emócií.

Túžba po poznaní -nevzdávať sa pri neúspechu. Budovať odolnosť – pomenovať ťažkosti, ktoré vyžadujú úsilie, vytrvalosť, stálosť pri tvorbe diela.

Ciele predmetu

- Samostatne a tvorivo rozvíjať svoje spôsobilosti v oblasti umenia a vizuálnej kultúry.
- Vyjadriť prostredníctvom vizuálneho jazyka svoje myšlienky, predstavy, fantáziu, pocity a vzťahy medzi nimi.
- Cieľavedome používať vizuálne médiá, nástroje, techniky a technológie na sebarealizáciu a komunikáciu.
- Samostatne kriticky a tvorivo pracovať s vizuálnymi informáciami, rozumieť ich dôležitosť.
- Interpretovať podnety z umenia a vizuálnej kultúry a rešpektovať kultúrnu rozmanitosť.
- Sebareflektovať, reflektovať, prezentovať a hodnotiť tvorbu v oblasti výtvarného umenia a vizuálnej kultúry.

- Zdôvodniť význam realizácie a verejnej prezentácie, sprostredkovania a uchovávanía výsledkov umeleckej tvorby.
- Rešpektovať a používať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
- Vyjadriť súvislosť medzi tvorbou a spoločenským, kultúrnym a historickým kontextom.

Vysvetliť vplyv umenia a kultúry na utváranie hodnôt a postojov jednotlivca a spoločnosti

Hlavným cieľom 1. cyklu výtvarného vzdelávania je, v nadväznosti na detský výtvarný prejav, aby si žiak osvojil základné výtvarné vyjadrovacie prostriedky a prvky výtvarného jazyka. Spolu so získavaním skúseností s nástrojmi, materiálmi a technológiami sa žiak učí vyjadrovať vlastné predstavy, fantázie, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie. Prostredníctvom tvorby a umenia spoznáva okolitý svet a rozvíja sa jeho zmyslová citlivosť, zručnosti a sebapoznanie. Spracovávaním podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry sa učí vnímať rozmanitosť prejavov myslenia, videnia a cítenia ľudí.

VYSVETLIVKY – prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Digitálna gramotnosť

Finančná gramotnosť

Občianska gramotnosť (občianska , mediálna , interkultúrna)

Environmentálna gramotnosť

Sociálna a emocionálna gramotnosť

Vzdelávací štandard pre 1. ročník

1. Komponent: Výtvarná komunikácia	
1.cieľ: Rozpoznať výtvarné vyjadrovacie prostriedky, porovnať a triediť ich na základe skúseností, zážitkov a predstáv, následne ich využiť pri uplatňovaní základných kompozičných princípov.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- rozlíšiť, pomenovať a použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy 🧐 📖 🌐 👤 , - vyjadriť myšlienky a rozvíjať fantáziu prostredníctvom hravého experimentovania, skúmania nástrojov, materiálov, techník, technológií a postupov 🧐 📖 📱 📊 🧑 📱 🌐 🌱 👤 .. •	Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie 🧐 📖 📱 📊 📱 . Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety 🧐 👤 . Tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorová tvorba, pohybová expresia a experimentovanie s nimi 🧐 📖 📱 📊 🧑 📱 🌐 🌱 👤 . Výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode 🧐 🧑 🌐 🌱 .
2. Komponent: Umenie a vizuálna kultúra	
1.cieľ: Tvorivo interpretovať umelecké diela a podnety z umenia a vizuálnej kultúry.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- tvorivo interpretovať diela a opísať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, online prostredia, vizuálnej kultúry a okolitého sveta 🧐 📖 📱 📊 🧑 📱 🌐 🌱 👤 , - opísať proces vzniku vlastného výtvarného artefaktu 🧐 👤 , - vyjadriť pocity a zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu 🧐 🧑 🌐 👤 .	Vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry 🧐 📖 📱 📊 🧑 📱 🌐 🌱 👤 , Vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života 🧐 📊 . Objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach 🧐 📖 📱 📊 🧑 📱 🌐 . Návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru alebo

	prehliadka virtuálnej galérie, múzea 👁️ 💻 🧑 🌍 . Objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry a pátranie po dôvodoch ich prezentácie 👁️ 💻 📱 🌍 .
3. Komponent: Osobnosť	
1.cieľ: Prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou vyjadriť vlastné predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- vyjadriť pocity a emócie 🧑🧑 , - reflektovať proces vlastnej tvorby a tvorbu iných 👁️ 🌍 🧑🧑 , - kooperatívne pracovať skupine 🧑🧑 🌍 🧑🧑 .	Tvorenie kolektívnych prác 👁️ 🌍 🧑🧑 . Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre 👁️ 🧑🧑

PRÍLOHA č. 1h

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Zdravie a pohyb

Predmet: Telesná a športová výchova

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť **Zdravie a pohyb** vytvára u žiaka priestor pre rozvoj **pohybovej a zdravotnej gramotnosti**, so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou a športovou aktivitou. **Zdravotná gramotnosť** znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Zlepšením prístupu k informáciám o zdraví a ich schopnosti efektívne ich využívať je zdravotná gramotnosť rozhodujúca pre posilnenie postavenia starostlivosti o svoje zdravie (WHO, 1998). **Pod pohybovou gramotnosťou** rozumieme zastrešujúci koncept, ktorý zachytáva vedomosti, zručnosti, porozumenie a hodnoty týkajúce sa prevzatia zodpovednosti za cieľavedomú pohybovú aktivitu a pohyb človeka v priebehu celého života, bez ohľadu na fyzické alebo psychologické obmedzenia (Dudley, 2015). Žiaci porozumejú významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní telesného a duševného zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rozvíja sociálnu, emočnú, intelektuálnu ako i etickú stránku žiaka. Pri realizovaní obsahu vzdelávacej oblasti je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov v súlade so základnými princípmi inklúzie. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení svojej všeobecnej pohybovej výkonnosti, pri akceptovaní vlastných pohybových kompetencií a ich limitov. Aktivity vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb realizované prostredníctvom vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova, ako aj

každodenné školské pohybové aktivity, kurzové formy výučby a výchovná činnosť v rámci školského klubu detí, sa realizujú v rámci konceptu aktívnej školy. **Dôležitým poslaním vzdelávacej oblasti** je vytváranie pozitívneho vzťahu žiakov k pravidelnej pohybovej a športovej činnosti ako nevyhnutného základu aktívneho využívania voľného času. Jedným z hlavných cieľov vzdelávacej oblasti je pochopiť význam pohybu ako esenciálnej súčasti každodenného života a jeho vplyv na duševné a telesné zdravie.

Pohybovú aktivitu by mali žiaci vnímať ako primárnu možnosť trávenia voľného času. Pre začlenenie pohybovej aktivity do každodenného života je nevyhnutné rozvíjať pohybové schopnosti a osvojiť si pohybové zručnosti v rôznych oblastiach pohybových, tanečných a športových aktivít, ktoré následne budú vytvárať priestor pre rozvoj celkovej pohybovej gramotnosti. Súčasne by žiaci mali mať predstavu o svojich vlastných pohybových kompetenciách, mali by v rámci telesnej a športovej výchovy dostať príležitosť spoznávať zákonitosti fungovania ľudského tela. Tie je možné odhaľovať pravidelným monitorovaním telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti, ktoré poskytne žiakom príležitosť získať informácie o vlastných pohybových možnostiach. Súčasťou vzdelávacej oblasti je aj získavanie základných vedomostí a zručností pre zvládanie situácií ohrozenia bezpečnosti, zdravia a života v rámci praktických účelových cvičení.

Ciele vzdelávacej oblasti

- vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu,
- rozvíjať pohybovú gramotnosť,
- porozumieť vplyvu pohybu na telesné a duševné zdravie,
- vnímať pohybovú aktivitu ako možnosť trávenia voľného času,
- chápať význam diagnostiky ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti vo vzťahu ku zdraviu,
- rozvíjať pohybové schopnosti a osvojiť si pohybové zručnosti pohybovými a športovými aktivitami,

získať vedomosti a zručnosti potrebné pre ochranu života a zdravia v krízových situáciách

Ciele výkonových štandardov

1. *Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu*
2. *Ovládať základné pohybové zručnosti*
3. *Dodržiavať dohodnuté pravidlá pohybových a športových hier*
4. *Oznámiť ohrozujúcu situáciu, privolať, resp. poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni*

5. *Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov*

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby žiaci chápali význam pohybu pre svoje zdravie a vnímali pohyb ako každodennú súčasť svojho života.

Metakognícia

V oblasti Zdravie a pohybu by mala byť rozvíjaná prostredníctvom jednoduchých aktivít a učebných programov, ktoré podporujú sebazpoznávanie a sebareflexiu u detí. Vedieť rozpoznávať svoje vlastné pocity a potreby týkajúce sa zdravia a pohybu, ako aj identifikovať spôsoby, ako sa môžu rozhodovať pre budovanie zdravšieho životného štýlu, ktorého hodnoty si žiaci individuálne prenesú do kvalitnejšieho života, s pozitívnym vplyvom na rozvoj rodiny a spoločnosti.

Charakter

V oblasti Zdravie a pohybu by sa mal zamerať na budovanie zodpovednosti voči vlastnému zdraviu a pohybu, ako aj na podporu pozitívnych vzťahov a empatie voči ostatným. Cieľom vytvárať prostredie, kde sa deti medzi sebou učia nielen o dôležitosti zdravia a pohybu, ale aj o tom, ako si byť vedomí svojich vlastných myšlienok, pocitov a rozhodnutí v týchto oblastiach, pri budovaní vzťahov, ktoré sa budujú kolektívnymi, ale aj individuálnymi športovými a pohybovými aktivitami.

VYSVETLIVKY – prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Digitálna gramotnosť

Finančná gramotnosť

Občianska gramotnosť (občianska , mediálna , interkultúrna)

Environmentálna gramotnosť

Sociálna a emocionálna gramotnosť

Vzdelávací štandard pre 1. ročník

1. Komponent: Zdravie a životný štýl	
1.cieľ: Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- pochopiť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie	1. Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, pohyb a odpočinok v dennom režime
- dodržiavať základné hygienické zásady pri vykonávaní pohybových aktivít	2. Hygienické zásady pred, pri a po cvičení, hygiena cvičebných úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad
- rozlišovať správne a chybné držanie tela - predviesť aspoň dve cvičenia pre podporu správneho držania tela	3. Zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela
2. Komponent: Pohybové kompetencie	
2.cieľ: Ovládať základné pohybové zručnosti.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- zvládnuť základnú techniku behu, skoku a hod loptičkou	1. Lokomočné zručnosti - bežecká abeceda, beh rýchly beh vytrvalostný, beh akceleračný, štarty z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, skok do diaľky, znožmo z miesta

- zvládnuť základné gymnastické cvičenia v rôznych obmenách	2. Gymnastika- základné gymnastické cvičenia (polohy, postoje, obraty, kotúle, stojka na lopatkách) cvičenia na náradí(lavičky, rebriny, debna, preliezky, mostík, trampolína, skoky a preskoky na švihadle)
- zladať pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou	3. Jednoduché rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupovaním, hrou na tele, cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti
- uplatňovať základné zručnosti pri realizácii sezónnych pohybových aktivít,	4. Sezónne pohybové aktivity podľa podmienok školy - cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím (splývanie, dýchanie a orientácia vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky plaveckých spôsobov kraul, znak, prsia) a iné sezónne pohybové aktivity (sánkovanie, hry a súťaže na kolobežkách a bicykli) na osvojenie si zručností, 🌱
- bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v teréne a v rôznych prírodných podmienkach	5. Chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika - jej druhy a formy
- vykonať ukážku úpolových cvičení a hry (preťahy, pretlaky a odpory)	6. Úpolové cvičenia a hry zamerané na odpory, pretláčanie, preťahovanie
3. Komponent: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	
2.cieľ: Ovládať základné pohybové zručnosti.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD

- predviesť aspoň dve pohybové hry pre rozvoj pohybových schopností	1. Význam pravidelnosti cvičenia pri rozvíjaní pohybových zručností
- dosiahnuť individuálnu úroveň pohybových výkonnosti a telesnej zdatnosti	2. Pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností (cvičenia, hry štafety, súťaže, prekážkové dráhy)
4. Komponent: Šport a pohybová aktivita	
3.cieľ: Dodržiavať dohodnuté pravidlá pohybových a športových hier.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
- rešpektovať dohodnuté pravidlá v hre a športovej činnosti	1. Základné pravidlá realizovaných hier a športových činností(priebeh, bezpečnosť, výber športového náčinia v súlade s určeným účelom a pod.), 🧑🏻🧑🏻
- aplikovať dohodnuté pravidlá fair - play pri hre a športových činnostiach a rešpektovať ich	2. Význam a základy fair - play (športová etika), kooperácia a špecifiká komunikácie v pohybových a športových činnostiach, 🧑🏻🧑🏻, 🌍
- identifikovať olympijský symbol	3. Základy olympizmu – symbol, 🌍
5. Komponent: Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva	
4.cieľ: Oznámiť ohrozujúcu situáciu, privolať, resp. poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.	
5. cieľ: Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD

- poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	1. Základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Prvá pomoc pri drobných poraneniach(krvácanie z prsta),
- dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov	2. Základné pravidlá cestnej premávky

PRÍLOHA č. 1i

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Človek a spoločnosť

Predmet: Náboženstvo rímskokatolíckej cirkvi

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet rímskokatolícke náboženstvo je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosť z pohľadu náboženstva. Na náboženstve žiak rozvíja svoju náboženskú gramotnosť a má možnosť nadobudnúť a prehĺbiť osobnú a zodpovednú kresťanskú a náboženskú identitu. Náboženskú gramotnosť chápeme ako komplexnú schopnosť žiaka zodpovedne zaobchádzať s vlastnou religiozitou a náboženským presvedčením iných ľudí. Na základe náboženských obsahov a vedomostí žiak dokáže správne chápať kresťanské náboženstvo, vyjadrovať a žiť svoju osobnú vieru. Náboženstvo zároveň rozvíja aj eticko-hodnotový rozmer žiakov.

Náboženstvo je zameraná na nadobúdanie vedomostí, ale aj na schopnosť nábožensky vnímať skutočnosť, chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním, konať podľa vlastného náboženského presvedčenia a vyjadriť svoju religiozitu a vieru svedectvom života. Náboženstvo v škole tak môžeme chápať ako komplexný, procesuálny a dynamický edukačný proces, ktorý sa uskutočňuje ako pozorovanie a vnímanie náboženskej skutočnosti, náboženské poznávanie, cez náboženskú komunikáciu, tvorbu náboženského úsudku, rozhodovania sa a cez nábožensky motivované konanie.

Vyučovací predmet rímskokatolícke náboženstvo rozvíja náboženskú gramotnosť cez nasledovné obsahové oblasti, ktoré sú konkretizované v komponentoch: Boh a človek, Ježiš Kristus, Sväté Písmo, Cirkev a sviatosti a Kresťanský život.

Ciele predmetu

C1. Pozorovať a vnímať náboženskú skutočnosť.

Žiaci sú citliví na okolitý svet a vedia rozpoznať, vnímať náboženské fenomény. Schopnosť vnímať je základom náboženského poznania. Nábožensky pozorovať a vnímať znamená:

- všímať si krásu sveta a vnímať vlastnú osobu so svojimi schopnosťami a hranicami,
- objaviť základné náboženské znaky a symboly a pomenovať ich význam,
- vnímať sakrálny priestor ako miesto oslavy Boha, modlitby a spoločenstva,
- pozorovať náboženské správanie a vysvetliť ho.

C2. Nadobudnúť náboženské vedomosti a poznanie.

Žiaci sa oboznamujú so základným posolstvom kresťanskej viery, zaoberajú sa podstatnými pojmami a textami, náboženskou tradíciou, ako aj historickým pôsobením cirkvi. Žiaci poznaním dávajú význam a zmysel tomu, čo získali vnímaním a pochopením, a vytvárajú súvis medzi poznanou náboženskou skúsenosťou a vlastným životom. Nábožensky poznávať znamená:

- identifikovať základné ľudské otázky ako náboženské,
- spoznať a prehĺbiť základné otázky kresťanskej viery v Boha,
- osvojovať si kresťanskú vieru v Trojjediného Boha,
- pomenovať hlavné prvky Ježišovho posolstva,
- náboženské poznatky usporiadať a primerane vyjadriť.

C3. Chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním.

Žiaci sa učia klásť otázky a argumentovať, pochopiť rôzne spôsoby náboženského jazyka a komunikácie, vyjadriť svoju vlastnú religiozitu a svoj osobný vzťah k svetu a Bohu. Nábožensky komunikovať znamená:

- porozumieť základným kresťanským a biblickým slovám, výrazom, pojmom a primerane ich použiť,
- rozumieť významu základných náboženských znakov, symbolov, obrazov a prvkov a dať ich do vzťahu s vlastným životom,
- spoznať spoločné znaky a rozdiely jednotlivých náboženstiev,
- otvorene hovoriť s inými o náboženských témach,
- použiť rôzne formy modlitby ako súčasť svojho náboženského života.

C4. Uvažovať a konať podľa vlastného náboženského presvedčenia.

Skúsenosti a poznatky učia žiakov získať svoj pohľad na základe uvažovania a kritického myslenia, ale aj získať schopnosť robiť vlastné rozhodnutia. Nábožensky usudzovať znamená:

- spoznať, pomenovať rôzne spôsoby morálneho správania sa ľudí a hodnotiť ich dôsledky,
- klásť existenciálne a transcendentálne otázky a chápať význam náboženských odpovedí

na otázky o zmysle života, existencii Boha, života po smrti a pod.,

- kriticky reflektovať náboženské predsudky, zaujať vlastné stanovisko voči morálnym dilemám a zdôvodniť ho.

C5. Vyjadriť svoju vieru nábožensky motivovaným konaním a životom.

Žiaci sa učia rozhodnúť sa pre zodpovedné konanie voči sebe i voči druhým, a zapájať sa do spoločenského, sociálneho a cirkevného života. Nábožensky konať znamená:

- prevziať zodpovednosť za svoje konanie,
- pomenovať a osvojiť si základné pravidlá správneho morálneho života,
- konať podľa vlastného náboženského a morálneho úsudku.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Predmet rímskokatolíckej náboženstva sa svojimi cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní viacerých kľúčových kompetencií. Kurikulum vyučovania náboženstva je orientované v prvom rade na získanie a rozvoj náboženských kompetencií. Tie rozvíjajú osobnú schopnosť žiakov zodpovedne zaobchádzať s vlastnou religiozitou. Náboženské kompetencie vznikajú spojením všeobecných kompetencií (vnímať – poznávať – komunikovať – rozhodnúť sa – nasledovať) s náboženskými obsahmi. Takto získané náboženské kompetencie rozvíjajú osobu žiaka a jeho religiozitu integrálnym spôsobom. Náboženské kompetencie sú vyjadrované aktívnymi slovesami, ktoré reflektujú jednotlivé rozvíjané dimenzie náboženskej kompetencie.

Vnímať – schopnosť náboženskej percepcie:

znamená zmyslami uchopiť svet okolo nás. Žiaci si uvedomujú a otvárajú sa tomu, čo sa deje okolo, čo ich osloví a dotkne sa ich. Schopnosť vnímať je základným východiskom i cieľom náboženskej výchovy. Získaná schopnosť náboženskej percepcie sa vyjadruje slovesami ako napr. vnímať, pozorovať, uvedomiť si, uvažovať a pod.

Poznávať – schopnosť náboženskej kognície:

poznávaním dáme tomu, čo získavame zmyslami, význam a zmysel. Vzniká tak živé poznanie. Spoznávať znamená vedieť chápať informácie ako aj obrazové a symbolické formy prejavu a vytvoriť súvis medzi náboženskými skutočnosťami a vlastným životom. Získaná schopnosť náboženskej kognície sa vyjadruje slovesami ako napr. vedieť, chápať, učiť sa, osvojovať si a pod.

Komunikovať – schopnosť náboženskej komunikácie:

uschopňuje žiakov s rešpektom a úctou viesť dialóg. Žiaci vedia vyjadriť to, čo cítia a myslia si, čo zažili a naučili sa a vedia to zdieľať. Takto si uvedomujú, korigujú a rozširujú svoje vlastné predstavy. Formujú svoj vzťah k náboženským obsahom, ale aj k vlastným postojom a názorom, rozvíjajú svoju schopnosť nábožensky sa vyjadriť. Získaná schopnosť náboženskej komunikácie sa vyjadruje slovesami ako napr. aktívne počúvať, dialogizovať (viesť dialóg), zdieľať sa, vyjadriť a pod.

Rozhodnúť sa – schopnosť náboženského úsudku:

týka sa schopnosti posúdiť veci na základe hodnotiacej konfrontácie. Nové skúsenosti a poznatky pobádajú žiakov prehĺbiť, rozšíriť si alebo i posunúť svoj vlastný horizont. Žiaci sa učia získať svoj pohľad na základe uvažovania a kritického myslenia, ale aj získať schopnosť robiť vlastné rozhodnutia. Schopnosť posúdiť veci sa stáva základom náboženského rozhodovania. Získaná schopnosť náboženského úsudku sa vyjadruje slovesami ako napr. konfrontovať sa, prijímať, stotožňovať, kriticky myslieť, rozhodnúť a pod.

Nasledovať – schopnosť nábožensky motivovaného a prežívaného života:

na základe poznania a schopností si žiak vytvára vlastné presvedčenie v zmysle schopnosti mať účasť na náboženských úkonoch a rozhodnúť sa pre zodpovedné konanie voči sebe i voči druhým. Účasť a konanie vyjadruje schopnosť vnímať svoj život ako nasledovanie životného štýlu. Žiaci sú schopní a ochotní zapájať sa do spoločenského, sociálneho a cirkevného života. Získaná schopnosť nábožensky motivovaného a prežívaného života sa vyjadruje slovesami ako napr. uskutočňovať, konať, žiť a pod.

Obsahové komponenty

Komponent A: Boh a človek

Obsahový komponent Boh a človek reflektuje predovšetkým otázky o zmysle života a o Bohu, oboznamuje so základnými prejavmi viery a náboženstva, poskytuje možnosť pochopiť základy vlastnej kresťanskej viery v Trojjediného Boha, ktorý stvoril svet i človeka.

Komponent B: Ježiš Kristus

Obsahový komponent Ježiš Kristus umožňuje žiakom poznať blahozvesť o živote, účinkovaní, smrti a zmŕtvychvstaní Ježiša Krista a vytvoriť si k nemu osobný vzťah.

Komponent C: Sväté Písmo

Obsahový komponent Sväté Písmo otvára žiakom prístup k pochopeniu Božieho slova v biblických textoch a uvedomiť si jeho oslobodzujúcu silu a význam pre vlastný život.

Komponent D: Cirkev a sviatosti

Obsahový komponent Cirkev a sviatosti pozýva ku stretnutiu s kresťanmi v cirkvi a spoločenstve, predstavuje univerzálnosť cirkvi i jej spásonosné poslanie poskytovať vo sviatostiach znaky spásy pre každého veriaceho človeka.

Komponent E: Kresťanský život

Obsahový komponent Kresťanský život ponúka žiakom priestor zaoberať sa konkrétnymi formami osobného a i spoločného prežívania viery, poskytuje kritériá pre etické a morálne konanie a správanie sa človeka, motivuje k zodpovednému angažovaniu sa pre spravodlivosť,

mier a starostlivosť o stvorenie a prispieva k výchove k hodnotám. Ponúka tiež možnosť spoznávať iné vierovyznania a konfrontovať život kresťana s nimi.

Vzdelávacie štandardy

Hlavný cieľom 1. cyklu je uviesť žiakov do náboženskej gramotnosti. Žiaci vedia pomenovať jedinečnosť človeka a svoje miesto v rodine, vedia vyjadriť radosť z Božieho stvorenia a správať sa k nemu s rešpektom a úctou. Poznajú dôležité etapy života Ježiša Krista, ktorého vnímajú ako Spasiteľa a ako priateľa a porovnávajú svoje správanie s Božími prikázaniami. Žiaci vedia formulovať svoje predstavy o Bohu, chápu modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom a vedia formulovať jednoduché modlitby. Vnímajú Cirkev ako spoločenstvo a vedia zdôvodniť význam nedele a bohoslužby.

Ciele vzdelávania:

- pomenovať jedinečnosť človeka
- osvojiť si základné otázky kresťanskej viery v trojjediného Boha
- formulovať svoje predstavy o Bohu a vyjadriť svoj vzťah k nemu
- poznávať a opísať života Ježiša Krista – jeho narodenie, utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie
- prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna
- vnímať Cirkev ako miestne spoločenstvo a primeraným spôsobom vysvetliť Bohoslužbu
- pomenovať základné pravidlá života a aplikovať ich vo svojom živote

Vyučovacia hodina

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina.

Hodnotenie predmetu

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať priebežné a celkové hodnotenie formou slovného hodnotenia so zreteľom na individualitu každého žiaka.

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého žiaka podľa jeho schopností. Výkon žiaka je hodnotený vzhľadom na jeho možnosti. Snahou každého učiteľa je pozitívne hodnotenie, ktoré má veľký motivačný charakter. Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov.

V súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov budeme slovne hodnotiť najmä:

- úroveň kognitívnych vedomostí a zručností,
- stupeň tvorivosti, iniciatívy a samostatnosti prejavu,
- osvojenie si potrebných vedomostí, činností a ich aplikácia,
- vzťah k predmetu a záujem oň,

- schopnosť spolupracovať,
- schopnosť tolerovať odlišnosti iných, robiť kompromisy,
- schopnosť sebahodnotenia a hodnotenia,
- úroveň verbálnej a neverbálnej komunikácie,
- osobnostný rozvoj žiaka,
- vzťah k učeniu a práci,
- motiváciu, snahu a flexibilitu.

V 1. ročníku sme si stanovili kritéria slovného hodnotenia v nadväznosti na ich výkonový a obsahový štandard. Žiak je hodnotený slovne.

Prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Digitálna gramotnosť

Finančná gramotnosť

Občianska gramotnosť (občianska , mediálna , interkultúrna)

Environmentálna gramotnosť

Sociálna a emocionálna gramotnosť

Rozdelenie obsahových komponentov

	Obsahové komponenty				
	Boh a človek	Ježiš Kristus	Sväté Písmo	Cirkev a sviatosti	Kresťanský život
1. ročník Sme deťmi nebeského Otca	1. Sme deti Otca	2. Spoznávame Ježiša		3. Žijeme v Božej rodine	4. Učíme sa od Ježiša

Výkonový a obsahový štandard pre 1. ročník

1. Sme deťmi nebeského Otca (1. ročník ZŠ)

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD (obsahy k náboženským kompetenciám)
1. Sme deti Otca	
• vnímať svoju jedinečnosť • využívať pravidlá dobrej komunikácie pri budovaní vzťahov v rodine a spoločenstve • vyjadriť radosť z rozmanitosti Božieho stvorenia • správať sa k božiemu stvoreniu s rešpektom a úctou • byť pozorný k potrebám svojich blízkych • aplikovať prejavy pomoci a solidarity v každodenných situáciách 	1.1 Svet v ktorom žijeme Ďakujem za prázdniny Ja a moja rodina Ďakujem za svojich rodičov Ja a škola Svet, v ktorom žijem 1.2 Boh – Stvoriteľ a Otec Boh je Stvoriteľ Boh je nebeský Otec Oslavujem Otca

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD (obsahy k náboženským kompetenciám)
	Boh stvoril aj mňa Chránim Božie stvoriteľské dielo 🌱 1.3 Jedinečnosť Božieho dieťaťa Som jedinečné stvorenie (moje dary a schopnosti) Rozprávam sa so svojím nebeským Otcom Kedy a ako sa modliť Moja modlitba v rodine 1.4 Božia starostlivosť a skutky lásky Boh mi dáva pomocníka (anjel strážny) Aj ja môžem byť „anjelom“ pre iných 👤 Boh nás učí rozdávať lásku (svätý Mikuláš) Radosť rozdávaním rastie (dokážem sa deliť) 🍪
2. Spoznávame Ježiša	
• poznať dôležité etapy života Ježiša Krista od narodenia až po jeho smrť a zmŕtvychvstanie 📖 • prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna 📖 👁 • vytvoriť si k Ježišovi osobný vzťah 👤	2.1 Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet Zvestovanie Modlím sa k Panne Márii (Zdravas Mária) Návšteva u Alžbety Narodenie Ježiša Návšteva pastierov Vianoce v našej rodine Traja mudrci

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD (obsahy k náboženským kompetenciám)
	Môj dar Ježišovi Útek do Egypta Ježišovo detstvo 2.2 Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišove zázraky ako znamenia Ježiš koná zázraky Ježiš kráča po mori Ježiš uzdravuje Slepý Bartimej Ježiš kriesi mŕtvych (Jairova dcéra) Naimský mládenec 2.3 Udalosti Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania Ježiš za nás trpel Krížová cesta Veľká noc – zmŕtvychvstanie Veľká noc v našej rodine
3. Žijeme v Božej rodine	
chápať Cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru v Ježiša Krista a opísať slávenie nedele a sviatkov cirkevného roka 🌍 🙌	3.1 Cirkev ako Božia rodina, slávenie nedele ako „Deň Pána“ Nedeľa – deň Pána Nedeľa v našej rodine Božia rodina – Cirkev 🙌

VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD (obsahy k náboženským kompetenciám)
	Mám rodinu na celom svete (misie) 🌐 Kostol (miesto stretnutia) Keď navštívim kostol (hlavné časti kostola, základné postoje) 👁
4. Učíme sa od Ježiša	
byť pozorný k potrebám druhých a aplikovať prvky vzájomnej pomoci, úcty a solidarity v každodenných situáciách 🙏 👤	4.1 Princípy konania dobra podľa Ježišovho vzoru, rôzne formy pomoci iným Ježiš nás učí konať dobro (milosrdný Samaritán) 📖 Kráčať v Ježišových šľapajach Chcem byť ako Ježiš Myslím na iných 👤 4.2 Príklady svätých, ktorí inšpirujú ku konaniu dobra Mária – pomocnica v rôznych situáciách Moja mama 👤 Svätí – Boží priatelia 4.3 Vzťah s Ježišom v každodennom živote Deň s Ježišom Cestovanie

PRÍLOHA č.1j

K ŠKOLSKÉMU VZDELÁVACIEMU PROGRAMU

ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice

Vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí

Človek a svet práce

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Základnými stavebnými prvkami oblasti Človek a svet práce sú **tri komponenty**:

1. **Technika**
2. **Kariérová výchova**
3. **Podnikavosť a iniciatívnosť**

Všetky tri komponenty sú navzájom prepojené tak, aby bol dôraz kladený na rozvoj technického, tvorivého a kritického myslenia vo vzdelávacej oblasti. **Dôraz je kladený na rozvíjanie technickej a profesijnej gramotnosti u žiakov.**

Pojem **technická gramotnosť** sa vzťahuje na schopnosť žiakov používať, riadiť, hodnotiť a chápať techniku. Aby sa žiak stal technicky gramotným jedincom, mal by pochopiť, čo je technika a technológia, ako fungujú, ako formujú spoločnosť a ako ich formuje spoločnosť. Technicky gramotný žiak má navyše určité schopnosti technicky myslieť a pracovať s technickými zariadeniami, ktoré mu umožňujú využiť ich vynaliezavosť pri navrhovaní a stavbe vecí, pri riešení praktických problémov, ktoré sú technologického charakteru. Vo všeobecnej rovine sa profesijná gramotnosť označuje ako schopnosť identifikovať a rozvíjať reálny profesijný cieľ. Charakteristickou črtou profesijne gramotného žiaka je, že pozná svoje silné stránky, vie prijať a vyjadriť spätnú väzbu a v procese kariérového plánovania vytvárať konštruktívne rozhodnutia.

Profesijná gramotnosť zahŕňa víziu, v ktorej má každý žiak určitý stupeň vedomostí o kariérových hodnotách, osobnom kariérovom smerovaní a kariérovom plánovaní ako celoživotnom procese.

Jednotlivé komponenty sa vzájomne dopĺňajú a tvoria **dynamický celok**. Vzájomná previazanosť komponentov je vyjadrená princípmi, ktoré sú pre VO Človek a svet práce dominantné: **tvoriť/konštruovať a interpretovať/prezentovať**. Tieto princípy sa spájajú s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a svet práce je prepojený s riešením praktických úloh, ktoré sú procesne spojené s plánovaním, aktívnym experimentovaním a učením sa zo získaných skúseností. Žiaci by mali byť schopní **orientovať sa vo svete technológií**, porozumieť trendom technologického rozvoja a súvislostiam vedeckého pokroku, ale aj dopadom ľudskej činnosti na svet. Dôraz je kladený na kreatívne a inovatívne používanie technologických nástrojov pre dosiahnutie cieľa, príp. na vyvodzovanie záveru na základe dôkazov. Súčasťou spôsobilostí v tejto vzdelávacej oblasti je tiež **kritické uvedomovanie si a podpora environmentálnej bezpečnosti**, čiže minimalizácia odpadu či správne nakladanie s vytvoreným odpadom. Zameriava sa na **rozvoj všeobecných užívateľských zručností**, moderného technologického myslenia, **formovanie postojov a hodnôt potrebných vo svete práce**. Žiaci sa učia kombinovať myslenie s manuálnymi činnosťami a porozumieť tak súvislostiam toho, čo študujú v škole, v spojitosti so svojím neskorším produktívnym vekom. Pozornosť je zameraná na schopnosť žiakov pochopiť, že svojou prácou vytvárajú hodnoty užitočné pre ostatných jednotlivcov v spoločnosti a svoje nápady vedia premeniť na reálne činy. Sú schopní iniciatívy, nie sú zodpovednosť, prijať riziko a dosahovať stanovené ciele. Iniciatívnosť a vytrvalosť sú schopnosti, ktoré tiež umožňujú žiakom spolupracovať s ostatnými, s cieľom plánovať a riadiť projekty, ktoré majú kultúrnu, spoločenskú alebo komerčnú hodnotu. **Kariérová výchova** sa výrazne podieľa na rozvoji spôsobilosti žiakov plánovať si významné životné kroky v profesijnom aj osobnom živote, stanoviť si alternatívne životné ciele, nachádzať efektívne spôsoby ich dosiahnutia a konštruktívne sa vyrovnávať s prípadným neúspechom. Rozvoj týchto cieľov je v úzkom vzťahu s osobnostným rozvojom žiaka, rozvojom sociálnych a komunikačných spôsobilostí, schopnosťou učiť sa a plánovať vlastnú kariéru.

Metakognícia

V rámci vzdelávacej oblasti sa snažiť o rozvoj žiaka tak, aby dokázal v súvislosti s učebnými a pracovnými činnosťami, ako aj osobnými preferenciami pomenovať svoje záľuby a záujmy a hovoriť o nich, aj popísať to, čo ho nezaujíma. V rámci poznávania materiálov a prac. činností viesť žiaka, aby identifikoval úlohy, ktoré považuje za ľahké vs. náročné, aby počas práce vedel dodržiavať jednoduchý plán alebo postupnosť (napr. pokyny krok za krokom) a identifikovať aj používať základné nástroje na organizovanie svojej práce i informácií (napr. triedenie predmetov alebo myšlienok).

Charakter

V tejto vzdelávacej oblasti môžeme budovať u žiakov niekoľko charakterových spôsobilostí. Aby žiak vedel identifikovať a pomenovať vybrané morálne emócie, uvedomovať si a rešpektovať to, že iní môžu mať na rovnakú vec odlišné názory a na vyzvanie učiteľa vysloviť svoj názor pred skupinou, v ktorej pracuje. Počas technických, pracovných, bádateľských i plánovacích činností viesť žiakov k sústredeniu sa na určený čas, k vytrvalosti pri riešení problémov, k dokončeniu práce a nevzdávaniu sa po prvom neúspechu. Učiť ich pomenovať ťažkosti v úlohách, ktoré si vyžadujú úsilie, vytrvalosť, stálosť a požiadať o pomoc. V rámci budovania manuálnych zručností i kariérovej výchovy viesť žiakov poznať a zaujať základné roly v kooperatívnych úlohách, uvedomovať si, že činy a rozhodnutia môžu mať pozitívne alebo negatívne dôsledky voči sebe, ale aj voči druhým, a chápať, že s vplyvom a mocou prichádza zodpovednosť. V rámci všetkých troch komponentov reflektovať dobré príklady druhých a snažiť sa byť vzorom pre druhých.

Ciele vzdelávacej oblasti

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby žiaci v nadväznosti na **rozvoj technickej gramotnosti** v predprimárnom vzdelávaní získavali **poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch**, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité. Tým sa uvádzajú do technickej gramotnosti a učia sa **využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky**. Žiaci sa učia **chápať techniku a porozumieť elementárnym javom a zákonitostiam v technike**. Žiaci tiež získavajú **poznatky o vzájomne súvisiacich pracovných činnostiach a profesiách v minulosti s poukázaním na možnosti využitia** nadobudnutých pracovných zručností a návykov v rôznych oblastiach ľudskej činnosti v minulosti **aj v súčasnosti**, a tým získajú **úvodné spôsobilosti profesijnej gramotnosti**.

Ciele vzdelávania

1. *Získať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité.*
2. *Učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky.*
3. *Realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov, realizovať jednoduchý nápad.*
4. *Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov.*

5. *Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách v minulosti a dnes, rozpoznať hodnoty vzťahujúce sa k práci.*
6. *Pomenovať a prezentovať vlastné záľuby.*
7. *Rešpektovať a správať sa podľa spoločne dohodnutých pravidiel skupiny, vytvárať v skupine pozitívne vzťahy.*

VYSVETLIVKY – prierezové gramotnosti

Čitateľská a vizuálna gramotnosť 📖 👁

Digitálna gramotnosť 💻

Finančná gramotnosť 📊

Občianska gramotnosť (občianska 👤, mediálna 📺, interkultúrna 🌐)

Environmentálna gramotnosť 🌱

Sociálna a emocionálna gramotnosť 👥

Vzdelávací štandard pre 1. ročník

1. Komponent: TECHNIKA	
Ciele č. 1. – 5. /viď ciele nad tabuľkou/	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
získavať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité	Poznávanie vlastností modelovacích materiálov: druhy a vlastnosti netvrdnúcich modelovacích materiálov: plastelína, cesto a pod., 👁 📖 💻 📺 🌱 - v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastností modelovacích materiálov. 👁 📖 💻 📺 🌐 🌱 .

• učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky • realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov s dodržaním BOZP • používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických modelov • získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách (s akcentom na obec a región)	1. Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov: • prírodný a technický materiál: druhy, vlastnosti a možnosti využitia, • zhotovovanie výrobkov z rôznych prírodných materiálov ako mach, vlna, šúpolie, kamienky a z technických materiálov ako drôt, gombíky, korálky a pod. 2. Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie: • v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastností papiera napr. kancelársky, kresliaci, novinový baliaci a pod. 3. Kovy - druhy, vlastnosti, spracovanie a možnosti využitia: • v tvorivých konštrukčných činnostiach rozlišovanie a poznávanie kovových a nekovových predmetov, súčastí stavebníc, skladačiek. 4. Poznávanie techniky v domácnosti, v doprave: • technika v domácnosti, v doprave: druhy, technika v minulosti a dnes. • poznávanie spôsobov prepravy tovaru . 5. Konštruovanie: • budovy, objekty, konštrukcie okolo nás,
--	---

	v tvorivých konštrukčných činnostiach priestorová tvorba predmetov, objektov, rôznych druhov konštrukcií. 👁️ 💻 🧑🏫 📱
Činnosti	
Zhotovenie darčkových predmetov alebo výrobku z modelovacích materiálov podľa ľudovej predlohy tradičnou ľudovou technikou.	
Práca s technickým, prírodným a drobným materiálom.	
Zhotovenie jednoduchých výrobkov z technických, drobných a prírodných materiálov.	
Konštruovanie jednoduchých modelov technických objektov.	
Návšteva dielne remeselníka, technickej pamiatky, technického diela v obci alebo v regióne.	
2. Komponent: KARIÉROVÁ VÝCHOVA	
Cieľ č. 6	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
spoznávať a prezentovať svoje záľuby a úspechy v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla	Poznávanie vlastných záľub a hodnôt: - záľuby ako významný faktor, ktorý ovplyvňuje pracovný úspech. 📖 🧑🏫 👥
Činnosti	
Prezentácia záľub a úspechov.	
3. Komponent: PODNIKAVOSŤ A INICIATÍVA	
Ciele č. 5 a 7	
VÝKONOVÝ ŠTANDARD (žiak vie / dokáže)	OBSAHOVÝ ŠTANDARD
pochopiť význam práce pre človeka v základných ekonomických súvislostiach podeliť sa o zdroje pri práci a výrobe výrobkov, neplytvať nimi	Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti: - mzda ako odmena za prácu, 📊 🧑🏫

	peniaze ako prostriedok na výmenu za tovary a služby, šetrenie ako súčasť zodpovedného správania.
Činnosti Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku. Šetrenie materiálmi, zdrojmi.	